

Valsts izglītības
satura centrs

RESTAURĀCIJA

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS PARAUGS

Restaurācijas tehniķis	LKI 4. līmenis
Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	LKI 4. līmenis
Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	LKI 4. līmenis
Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	LKI 4. līmenis
Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis	LKI 4. līmenis

SASKAŅOTS
Latvijas Nacionālais kultūras centrs

SASKAŅOTS
Izglītības un zinātnes ministrija

2022

Saturs

Profesionālās izglītības programmas mērķi.....	5
Restaurācijas tehnikis	5
Šķiedru materiālu restaurācijas tehnikis	7
Silikātmateriālu restaurācijas tehnikis	9
Koka konstrukciju restaurācijas tehnikis	11
Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnikis	13
Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti	15
Profesionālās izglītības apguves iespējas	19
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Restaurācijas tehnikis" īstenošanai	21
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnikis" īstenošanai	22
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Silikātmateriālu restaurācijas tehnikis" īstenošanai	23
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Koka konstrukciju restaurācijas tehnikis" īstenošanai	24
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnikis" īstenošanai.....	25
Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte.....	26
Moduļa "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā" apraksts	27
Moduļa "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā" saturs.....	27
Moduļa "Kompozīcija" apraksts	31
Moduļa "Kompozīcija" saturs.....	31
Moduļa "Restaurācijas procesi" apraksts.....	34
Moduļa "Restaurācijas procesi" saturs	34
Moduļa "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" apraksts	38
Moduļa "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" saturs	38
Moduļa "Objekta elementu atdarināšana" apraksts	41
Moduļa "Objekta elementu atdarināšana" saturs	41
Moduļa "Konservācijas un restaurācijas procesu dokumentēšana" apraksts	44
Moduļa "Konservācijas un restaurācijas procesu dokumentēšana" saturs.....	44
Moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" apraksts	46
Moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" saturs	46
Moduļa "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" apraksts	48
Moduļa "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" saturs	48
Moduļa "Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude" apraksts	50
Moduļa "Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude" saturs.....	50
Moduļa "Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā" apraksts	52

Moduļa "Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā" saturs	52
Moduļa "Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana" apraksts.....	55
Moduļa "Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana" saturs	55
Moduļa "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" apraksts	57
Moduļa "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" saturs	57
Moduļa "Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana" apraksts	59
Moduļa "Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana" saturs.....	59
Moduļa "Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai" apraksts	61
Moduļa "Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai" saturs	61
Moduļa "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" apraksts.....	63
Moduļa "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" saturs	63
Moduļa "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana" apraksts.....	66
Moduļa "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana" saturs	66
Moduļa "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija" apraksts.....	69
Moduļa "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija" saturs.....	69
Moduļa "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" apraksts	72
Moduļa "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" saturs.....	72
Moduļa "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas" apraksts.....	74
Moduļa "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas" saturs	74
Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi" apraksts	78
Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi" saturs.....	78
Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija" apraksts	80
Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija" saturs.....	80
Moduļa "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" apraksts.....	84
Moduļa "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" saturs	84
Moduļa "Koka konstrukciju restaurācija/konservācija" apraksts	86
Moduļa "Koka konstrukciju restaurācija/konservācija" saturs	86
Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" apraksts	89
Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" saturs.....	89
Moduļa "Metāla apstrāde restaurācijā" apraksts	92
Moduļa "Metāla apstrāde restaurācijā" saturs.....	92
Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija" apraksts.....	95
Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija" saturs	95
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) apraksts	99
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) saturs.....	100
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) apraksts	107
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) saturs.....	107

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) apraksts	111
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) saturs	112
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) apraksts	114
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) saturs	115
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) apraksts	117
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) saturs	118
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) apraksts	121
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) saturs	122
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) apraksts	124
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) saturs	125
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) apraksts	128
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) saturs	128
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (1. līmenis) apraksts	132
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (1. līmenis) saturs	132
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) apraksts	137
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) saturs	137
Moduļa „Zaļās prasmes” apraksts	141
Moduļa „Zaļās prasmes” saturs	141
Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi	144

Profesionālās izglītības programmas mērķi

Restaurācijas tehniķis

Izglītības procesā sagatavot restaurācijas tehniķi, kurš, ievērojot restaurācijas speciālista norādes, piedalās restaurācijas/konservācijas darbos.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi.
- 2.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta lokālas īpatnības kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 3.** Saglabāt objekta kultūrvēsturiskās un dokumentālās vērtības.
- 4.** Apzināt restaurējamā/konservējamā objekta un apkārtējās situācijas vēsturisko izpēti.
- 5.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta fotofiksāciju.
- 6.** Uzmērīt restaurējamo/konservējamo objektu.
- 7.** Piedalīties konstatēto restaurējamā/konservējamā objekta bojājumus kartēšanā.
- 8.** Iepazīties ar restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu.
- 9.** Piedalīties restaurācijas/konservācijas darba uzdevuma metožu izvēlē.
- 10.** Iekārtot restaurācijas/konservācijas darba vietu.
- 11.** Sagatavot restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
- 12.** Uzturēt darba kārtībā restaurācijas/konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
- 13.** Marķēt restaurējamā/konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
- 14.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu demontāžā atbilstoši darba uzdevumam.
- 15.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
- 16.** Lietot vēsturiskās un tradicionālās tehnoloģijas restaurācijas programmas īstenošanā.
- 17.** Piedalīties objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
- 18.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu montāžas darbos.
- 19.** Apkopot informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
- 20.** Veikt restaurācijas/konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
- 21.** Veikt katra restaurācijas/konservācijas darba posma fotofiksāciju.

- 22.** Veikt darba procesa apkopojumu restaurācijas pasē.
- 23.** Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.
- 24.** Ievērot darba aizsardzības noteikumus un darba tiesisko attiecību normas.
- 25.** Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas atbilstoši iekļautajiem uzdevumiem.
- 26.** Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus.
- 27.** Pielietot matemātikas pamatprincipus profesionālajā darbībā.
- 28.** Ievērot vides aizsardzības prasības, strādājot ar ķīmisko vielu sastāviem.
- 29.** Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un atbilstošu inventāru.
- 30.** Ievērot kultūras vērtību saglabāšanu, veicot profesionālos pienākumus.
- 31.** Veikt darba uzdevumus atbilstoši uzņēmējdarbības principiem.
- 32.** Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

Šķiedru materiālu restaurācijas tehnikas

Izglītības procesā sagatavot restaurācijas tehniķa specializāciju – šķiedru materiālu restaurācijas tehniķi, kurš, ievērojot restaurācijas speciālista norādes, piedalās šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darbos.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi.
- 2.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta lokālas īpatnības kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 3.** Saglabāt objekta kultūrvēsturiskās un dokumentālās vērtības.
- 4.** Apzināt restaurējamā/konservējamā objekta un apkārtējās situācijas vēsturisko izpēti.
- 5.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta fotofiksāciju.
- 6.** Uzmērīt restaurējamo/konservējamo objektu.
- 7.** Piedalīties konstatēto restaurējamā/konservējamā objekta bojājumus kartēšanā.
- 8.** Iepazīties ar restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu.
- 9.** Piedalīties restaurācijas/konservācijas darba uzdevuma metožu izvēlē.
- 10.** Iekārtot restaurācijas/konservācijas darba vietu.
- 11.** Sagatavot restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
- 12.** Uzturēt darba kārtībā restaurācijas/konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
- 13.** Marķēt restaurējamā/konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
- 14.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu demontāžā atbilstoši darba uzdevumam.
- 15.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
- 16.** Lietot vēsturiskās un tradicionālās tehnoloģijas restaurācijas programmas īstenošanā.
- 17.** Piedalīties objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
- 18.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu montāžas darbos.
- 19.** Apkopot informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
- 20.** Veikt restaurācijas/konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
- 21.** Veikt katra restaurācijas/konservācijas darba posma fotofiksāciju.
- 22.** Veikt darba procesa apkopojumu restaurācijas pasē.

- 23.** Izvērtēt restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu atbilstoši šķiedru materiāla objekta restaurācijas programmai.
- 24.** Sagatavot darba vietu šķiedru materiālu restaurācijai/konservācijai.
- 25.** Sagatavot instrumentus un iekārtas šķiedru materiālu restaurācijai/konservācijai.
- 26.** Sagatavot palīgmateriālus šķiedru materiālu restaurācijai/konservācijai.
- 27.** Piedalīties šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restauratora vadībā.
- 28.** Piedalīties restaurēto šķiedru materiālu objektu sagatavošanā uzglabāšanai, eksponēšanai, transportēšanai.
- 29.** Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.
- 30.** Ievērot darba aizsardzības noteikumus un darba tiesisko attiecību normas.
- 31.** Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas atbilstoši iekļautajiem uzdevumiem.
- 32.** Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus.
- 33.** Pielietot matemātikas pamatprincipus profesionālajā darbībā.
- 34.** Ievērot vides aizsardzības prasības, strādājot ar ķīmisko vielu sastāviem.
- 35.** Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un atbilstošu inventāru.
- 36.** Ievērot kultūras vērtību saglabāšanu, veicot profesionālos pienākumus.
- 37.** Veikt darba uzdevumus atbilstoši uzņēmējdarbības principiem.
- 38.** Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

Silikātmateriālu restaurācijas tehnikas

Izglītības procesā sagatavot restaurācijas tehniķa specializāciju – silikātmateriālu restaurācijas tehniķi, kurš, ievērojot restaurācijas speciālista norādes, piedalās šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darbos.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi.
- 2.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta lokālas īpatnības kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 3.** Saglabāt objekta kultūrvēsturiskās un dokumentālās vērtības.
- 4.** Apzināt restaurējamā/konservējamā objekta un apkārtējās situācijas vēsturisko izpēti.
- 5.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta fotofiksāciju.
- 6.** Uzmērīt restaurējamo/konservējamo objektu.
- 7.** Piedalīties konstatēto restaurējamā/konservējamā objekta bojājumus kartēšanā.
- 8.** Iepazīties ar restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu.
- 9.** Piedalīties restaurācijas/konservācijas darba uzdevuma metožu izvēlē.
- 10.** Iekārtot restaurācijas/konservācijas darba vietu.
- 11.** Sagatavot restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
- 12.** Uzturēt darba kārtībā restaurācijas/konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
- 13.** Marķēt restaurējamā/konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
- 14.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu demontāžā atbilstoši darba uzdevumam.
- 15.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
- 16.** Lietot vēsturiskās un tradicionālās tehnoloģijas restaurācijas programmas īstenošanā.
- 17.** Piedalīties objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
- 18.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu montāžas darbos.
- 19.** Apkopot informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
- 20.** Veikt restaurācijas/konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
- 21.** Veikt katra restaurācijas/konservācijas darba posma fotofiksāciju.
- 22.** Veikt darba procesa apkopojumu restaurācijas pasē.

- 23.** Izvērtēt restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu atbilstoši akmens un citu silikātmateriālu objektu restaurācijas programmai.
- 24.** Sagatavot darba vietu akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai.
- 25.** Sagatavot instrumentus, iekārtas un palīgmateriālus akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai.
- 26.** Sagatavot akmens un citu silikātmateriālu objektu restaurācijai/konservācijai.
- 27.** Piedalīties akmens un citu silikātmateriālu objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restauratora vadībā.
- 28.** Uzklāt akmens un citu silikātmateriālu objektam aizsargpārklājumus.
- 29.** Sagatavot akmens un citu silikātmateriālu izstrādājuma restaurēto/konservēto objektu atbilstoši glabāšanai vai transportēšanai.
- 30.** Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.
- 31.** Ievērot darba aizsardzības noteikumus un darba tiesisko attiecību normas.
- 32.** Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas atbilstoši iekļautajiem uzdevumiem.
- 33.** Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus.
- 34.** Pielietot matemātikas pamatprincipus profesionālajā darbībā.
- 35.** Ievērot vides aizsardzības prasības, strādājot ar ķīmisko vielu sastāviem.
- 36.** Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un atbilstošu inventāru.
- 37.** Ievērot kultūras vērtību saglabāšanu, veicot profesionālos pienākumus.
- 38.** Veikt darba uzdevumus atbilstoši uzņēmējdarbības principiem.
- 39.** Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

Koka konstrukciju restaurācijas tehnikas

Izglītības procesā sagatavot restaurācijas tehniķa specializāciju – koka konstrukciju restaurācijas tehniķi, kurš, ievērojot restaurācijas speciālista norādes, piedalās šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darbos.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi.
- 2.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta lokālas īpatnības kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 3.** Saglabāt objekta kultūrvēsturiskās un dokumentālās vērtības.
- 4.** Apzināt restaurējamā/konservējamā objekta un apkārtējās situācijas vēsturisko izpēti.
- 5.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta fotofiksāciju.
- 6.** Uzmērīt restaurējamo/konservējamo objektu.
- 7.** Piedalīties konstatēto restaurējamā/konservējamā objekta bojājumus kartēšanā.
- 8.** Iepazīties ar restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu.
- 9.** Piedalīties restaurācijas/konservācijas darba uzdevuma metožu izvēlē.
- 10.** Iekārtot restaurācijas/konservācijas darba vietu.
- 11.** Sagatavot restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
- 12.** Uzturēt darba kārtībā restaurācijas/konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
- 13.** Marķēt restaurējamā/konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
- 14.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu demontāžā atbilstoši darba uzdevumam.
- 15.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
- 16.** Lietot vēsturiskās un tradicionālās tehnoloģijas restaurācijas programmas īstenošanā.
- 17.** Piedalīties objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
- 18.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu montāžas darbos.
- 19.** Apkopot informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
- 20.** Veikt restaurācijas/konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
- 21.** Veikt katra restaurācijas/konservācijas darba posma fotofiksāciju.
- 22.** Veikt darba procesa apkopojumu restaurācijas pasē.

- 23.** Izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši koka konstrukciju restaurācijas/konservācijas programmai.
- 24.** Sagatavot instrumentus un darbmašīnas konkrētā restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai.
- 25.** Sagatavot koka konstrukciju restaurācijai/konservācijai.
- 26.** Piedalīties bojāto būvkonstrukciju koka detaļu restaurācijas/konservācijas procesā.
- 27.** Atjaunot koka konstrukciju savienojumus.
- 28.** Sagatavot koka konstrukciju apdares slāņu uzklāšanai.
- 29.** Uzklāt apdares slāņus koka konstrukcijai, izmantojot tradicionālās tehnoloģijas.
- 30.** Iestrādāt no koksnes atvasinātos materiālus un citus materiālus.
- 31.** Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.
- 32.** Ievērot darba aizsardzības noteikumus un darba tiesisko attiecību normas.
- 33.** Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas atbilstoši iekļautajiem uzdevumiem.
- 34.** Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus.
- 35.** Pielietot matemātikas pamatprincipus profesionālajā darbībā.
- 36.** Ievērot vides aizsardzības prasības, strādājot ar ķīmisko vielu sastāviem.
- 37.** Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un atbilstošu inventāru.
- 38.** Ievērot kultūras vērtību saglabāšanu, veicot profesionālos pienākumus.
- 39.** Veikt darba uzdevumus atbilstoši uzņēmējdarbības principiem.
- 40.** Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnikas

Izglītības procesā sagatavot restaurācijas tehniķa specializāciju – metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķi, kurš, ievērojot restaurācijas speciālista norādes, piedalās šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darbos.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi.
- 2.** Ievērot restaurējamā/konservējamā objekta lokālas īpatnības kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 3.** Saglabāt objekta kultūrvēsturiskās un dokumentālās vērtības.
- 4.** Apkopot informāciju restaurējamā/konservējamā objekta un apkārtējās situācijas vēsturisko izpēti.
- 5.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta fotofiksāciju.
- 6.** Uzmērīt restaurējamo/konservējamo objektu.
- 7.** Piedalīties konstatēto restaurējamā/konservējamā objekta bojājumus kartēšanā.
- 8.** Iepazīties ar restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu.
- 9.** Piedalīties restaurācijas/konservācijas darba uzdevuma metožu izvēlē.
- 10.** Iekārtot restaurācijas/konservācijas darba vietu.
- 11.** Sagatavot restaurācijas/konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
- 12.** Uzturēt darba kārtībā restaurācijas/konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
- 13.** Marķēt restaurējamā/konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
- 14.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu demontāžā atbilstoši darba uzdevumam.
- 15.** Veikt restaurējamā/konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
- 16.** Lietot vēsturiskās un tradicionālās tehnoloģijas restaurācijas programmas īstenošanā.
- 17.** Piedalīties objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
- 18.** Piedalīties restaurējamā/konservējamā objekta detaļu montāžas darbos.
- 19.** Apkopot informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
- 20.** Veikt restaurācijas/konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
- 21.** Veikt katra restaurācijas/konservācijas darba posma fotofiksāciju.
- 22.** Veikt darba procesa apkopojumu restaurācijas pasē.

- 23.** Izvērtēt restaurācijas/konservācijas darba uzdevumu atbilstoši metāla objekta restaurācijas programmai.
- 24.** Sagatavot darba vietu metāla izstrādājumu restaurācijai/konservācijai.
- 25.** Sagatavot instrumentus, iekārtas un palīgmateriālus metāla izstrādājumu restaurācijai/konservācijai.
- 26.** Sagatavot metāla objektu restaurācijai/konservācijai.
- 27.** Piedalīties metāla objektu restaurācijas/konservācijas procesā.
- 28.** Uzklāt metāla objektam aizsargpārklājumus.
- 29.** Iestrādāt restaurēto/konservēto metāla objektu tā vēsturiskajā vietā kvalificēta restauratora vadībā.
- 30.** Sagatavot restaurēto/konservēto metāla objektu atbilstoši glabāšanai vai transportēšanai.
- 31.** Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.
- 32.** Ievērot darba aizsardzības noteikumus un darba tiesisko attiecību normas.
- 33.** Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas atbilstoši iekļautajiem uzdevumiem.
- 34.** Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus.
- 35.** Pielietot matemātikas pamatprincipus profesionālajā darbībā.
- 36.** Ievērot vides aizsardzības prasības, strādājot ar ķīmisko vielu sastāviem.
- 37.** Lietot ergonomiskus darba paņēmienus un atbilstošu inventāru.
- 38.** Ievērot kultūras vērtību saglabāšanas pamatprincipus, veicot profesionālos pienākumus.
- 39.** Veikt darba uzdevumus atbilstoši uzņēmējdarbības principiem.
- 40.** Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Restaurācijas tehniķis	Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis
LKI līmenis	LKI 4. līmenis				
Profesionālās kvalifikāciju sasniedzamie mācīšanās rezultāti	- Identificēt konservējamā objekta kultūrvēsturiskās vērtības. - Apzināt kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas nozīmi lokālās sabiedrības un pasaules kultūras kontekstā. - Apzināt arhitektūras/mākslas stilu vēsturisko attīstību. - Sagatavot un lietot fotografēšanai nepieciešamos tehniskos līdzekļus. - Veikt fotofiksācijas procesu, izmantojot digitālās tehnoloģijas. - Izveidot kvalitatīvu restaurācijas dokumentācijas fotogrāfiju ar kopskata, fragmenta kadrējumu. - Saglabāt digitālos fotoattēlus dažādos failu formātos. - Prezentēt izstrādātos materiālus kultūrvēsturisko vērtību apzināšanā restaurācijā. - Lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus, izmantojot laukuma kārtošāna paņēmienus. - Lietot krāsu saskaņu kompozīcijas darbu izstrādē. - Izmantot formas uztveres paņēmienus kompozīcijas darbu izstrādē. - Attēlot dažādu materiālu virsmas kompozīcijas darbu izstrādē. - Izmantot vizuālos izteiksmes līdzekļus un laukuma kārtošāna principus kompozīcijas darba risinājumā. - Prezentēt izstrādātos kompozīcijas darbus. - Iepazīties ar restaurācijas/ konservācijas darba uzdevumu. - Atšķirt materiālu grupas (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). - Veikt objekta uzmērījumus. - Piedalīties konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā/ shēmu izveidē. - Sagatavot restaurācijas/ konservācijas darba procesam nepieciešamos instrumentus, materiālus un palīgmateriālus. - Piedalīties restaurējamā/ konservējamā objekta demontāžas, montāžas un konstrukcijas nostiprināšanas procesā. - Veikt vienkāršus objekta restaurācijas/ konservācijas darbus, ievērojot speciālista norādījumus. - Konstatēt apkārtējās vides parametru (gaisa temperatūra, gaisma, mitruma līmenis) atbilstību katrai materiālu grupai, izmantojot atbilstošus mērinstrumentus. - Sagatavot drošu darba vidi darbam ar ķīmiskām vielām. - Veikt preventīvo objekta materiālu apkopi (dezinfekcija, dezinfekcija, attīrīšana). - Veikt oriģināla izpēti elementa atdarināšanai. - Izvēlēties elementa (faktūras) atdarināšanai atbilstošus darba instrumentus un iekārtas. - Sagatavot elementa atdarināšanai nepieciešamos materiālus darbam (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). - Izmantot dažādus apdares materiālus (krāsa, laka, beice u.c.), atdarinot atbilstošā materiāla (koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls) elementa virsmu. - Restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta vēsturi un iepriekšējo restaurāciju. - Restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta tehnisko stāvokli pirms restaurācijas. - Restaurācijas pasē apkopot informāciju par restaurācijas procesiem, aprakstot objekta restaurācijas/ konservācijas darba gaitu. - Raksturot datorgrafikas programmas (AutoCad, SketchUp u.c.). - Strādāt ar rastra grafikas programmām.				

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Restaurācijas tehniķis	Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis
	▪ Strādāt ar vektorgrafikas programmām. ▪ Lietot datorgrafikas tehnikas un paņēmienus – attēlu veidošanu, objektu modelēšanu, montāžu, kolāžu, retušēšanu – konkrēta uzdevuma veikšanai. ▪ Apsekot dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurējamo objektu. ▪ Organizēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Veikt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. ▪ Dokumentēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) konservācijas un restaurācijas procesus.				
		▪ Atlasīt un apstrādāt pieejamo, t.sk. vēsturisko informāciju par konkrēto objektu. ▪ Noteikt un raksturot atšķirīgus šķiedru materiālu veidus (tekstils, papīrs u.c.) un izpildes tehnikas. ▪ Veikt restaurējamā/konservējamā šķiedru materiāla objekta fotofiksāciju. ▪ Detalizēti aprakstīt un uzmērīt objektu. ▪ Noteikt šķiedru materiāla objekta saglabātības pakāpi. ▪ Izvērtēt šķiedru (tekstils, papīrs) objekta restaurācijas /konservācijas darbu uzdevumus atbilstoši restaurācijas/konservācijas programmai. ▪ Sagatavot darba vietu noteikta šķiedru materiālu objekta restaurācijas uzdevuma veikšanai.	▪ Atpazīt raksturīgākos dabīgā akmens veidus (magmatiskos, noguluma un metamorfos iežus). ▪ Sagatavot darbam neapstrādātus mālus un dažāda pielietojuma mālu masas. ▪ Atšķirt (atpazīt) keramisko izstrādājumu veidus. ▪ Noteikt porainu silikātmateriālu (dabīgais akmens, keramika, java, betons) blīvumu, porainību un ūdens uzsūci. ▪ Noteikt inerto minerālmateriālu īpašības – mitruma saturu, granulometrisku sastāvu, mālvieļu daudzumu. ▪ Sagatavot javas uz neorganisko saistvielu (ģipsis, kaļķis, cements) bāzes. ▪ Izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši akmens vai	▪ Izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši koka objekta restaurācijas/konservēšanas programmai. ▪ Izvēlēties un sagatavot instrumentus un darbmašīnas atbilstoši restaurācijas/konservācijas darba uzdevumam. ▪ Sagatavot koka konstrukciju restaurācijai/konservācijai, veicot virsmas un šuvju attīrīšanu. ▪ Piedalīties koka konstrukciju un citu koka būvdetaļu restaurācijas/konservācijas procesā. ▪ Uzklāt apdares slāņus uz iepriekš sagatavotas koka konstrukcijas virsmas, izmantojot vēsturiskās metodes. ▪ Iestrādāt būvkonstrukcijās citus saistošos materiālus.	▪ Piemērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības metālapstrādes darbos. ▪ Izvēlēties metālapstrādē izmantojamus materiālus. ▪ Veikt vienkāršus metāla virsmas mehāniskus apstrādes procesus (formēt, griezt, zāgēt, urbt, vilēt, slīpēt, pulēt). ▪ Veikt vienkāršus metāla virsmas ķīmiskās apstrādes procesus (kodināt, patinēt, lakot, krāsot). ▪ Veikt vienkāršus metāla virsmas termiskās apstrādes procesus (atlaidināšana, norūdīšana, kausēšana, lodēšana). ▪ Konstatēt un aprakstīt restaurācijas pasē metāla izstrādājuma vizuāli novērojamus bojājumus. ▪ Sagatavot darbavietu

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Restaurācijas tehniķis	Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis
		▪ Sagatavot palīgmateriālus šķiedru materiālu restaurācijai/konservācijai, tajā skaitā, ķīmiskos darba šķīdumus un līmes atbilstoši speciālista norādījumiem. ▪ Veikt šķiedru materiālu objekta restaurācijas/konservācijas darbus, sadarbībā ar speciālistu. ▪ Speciālista uzraudzībā sagatavot restaurēto objektu ilgstošai uzglabāšanai, pārvietošanai, eksponēšanai. ▪ Identificēt brošūru un periodisko materiālu bojājumus. ▪ Izjaukt brošūru vai periodiskos materiālus. ▪ Labot un iesiet brošūras un periodisko materiālus, izmantojot piemērotus materiālus un instrumentus. ▪ Attīstīt precizitātes izpratni, veicot atbalsta formu izgatavošanas darba uzdevumus. ▪ Apgūt šķiedru materiālu atbalsta formu izgatavošanas tehnoloģijas. ▪ Apgūt atbalsta formu	- citu silikātmateriālu objekta restaurācijas/konservēšanas programmai. ▪ Sagatavot restauratora darba vietu akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai, ievērojot ergonomikas principus. ▪ Izvēlēties un sagatavot instrumentus, iekārtas, darba materiālus un palīgmateriālus akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai. ▪ Sagatavot akmens un citu silikātmateriālu objektu konservācijai/restaurācijai. ▪ Veikt akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darbus, atbilstoši darba uzdevumam. ▪ Sagatavot konservēto/restaurēto akmens un citu silikātmateriālu objektu ilgstošai glabāšanai vai pārvietošanai. ▪ Raksturot BIM izveides un darbības procesu.	- ievērojot materiālu īpašības un iestrādāšanas tehnoloģijas. ▪ Izvērtēt vēsturisko mēbeļu tapsēšanas darbu uzdevumus. ▪ Organizēt darba vietu noteikta vēsturisko mēbeļu tapsēšanas uzdevuma veikšanai. ▪ Aprēķināt tapsējuma restaurācijai remontam, izgatavošanai nepieciešamo darba un materiālu apjomu. ▪ Atjaunot, izgatavot vēsturisko tapsējumu, vienkāršus mūsdienu tapsējumus atbilstoši darba uzdevumam. ▪ Aprēķināt tapsējuma remontam nepieciešamo darba un materiāla apjomu. ▪ Izvēlēties restaurējamajam priekšmetam autentiskus vai oriģinālam līdzīgus tapsējamus materiālus un metodiku. ▪ Veikt priekšmeta fotofiksāciju pirms restaurācijas un priekšmeta restaurācijas gaitā, saglabāt liecības par sākotnējo	- restaurācijas darbiem un nepieciešamos materiālus. ▪ Laboratorijā vai darba telpā pagatavot ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus metāla izstrādājumu restaurācijai/konservācijai. ▪ Sagatavot metāla izstrādājumu restaurācijai/konservācijai. ▪ Veikt vienkāršus metāla izstrādājuma restaurācijas/konservācijas tīrīšanas darbus atbilstoši darba uzdevumam. ▪ Veikt metāla virsmas aizsargpārklājuma uzklāšanu. ▪ Sagatavot restaurēto/konservēto objektu drošai glabāšanai vai pārvietošanai. ▪ Uzzīmēt skici vienkāršām metāla izstrādājumu detaļām. ▪ Iezīmēt skicē metāla izstrādājuma bojājuma vietas. ▪ Pārbaudīt izgatavotās detaļas atbilstību rasējumam. ▪ Pārbaudīt izgatavotās detaļas tehnisko un

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Restaurācijas tehniķis	Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis
		pielietošanas nosacījumus šķiedru materiālu objektiem. ▪ Apsekot šķiedru materiālu restaurējamo objektu. ▪ Organizēt šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Organizēt šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Veikt šķiedru materiāla (papīrs, tekstils) objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. ▪ Dokumentēt šķiedru materiālu konservācijas un restaurācijas procesus.	▪ Raksturot BIM detalizācijas līmeņus, to mērķus un rezultātus. ▪ Izskaidrot būvkonstrukciju BIM modeļus. ▪ Sagatavot būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju. ▪ Ar planšeti noskenēt un salīdzināt faktiski uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto. ▪ Apsekot silikātmateriālu restaurējamo objektu. ▪ Organizēt silikātmateriālu restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Veikt silikātmateriāla (akmens u.c.) objekta konservācijas un restaurācijas procesus. ▪ Dokumentēt silikātmateriālu konservācijas un restaurācijas procesus.	tapsējumu un iepriekš veiktajiem remontiem vai restaurāciju. ▪ Veikt tapsējuma demontāžu tā remontam nepieciešamajā apjomā un atjaunot to, novēršot remontējamā priekšmeta esošos trūkumus un defektus. ▪ Atjaunot tapsējumu, izprotot un precīzi ievērojot tehnoloģijas un materiālus, kas lietoti restaurējamā priekšmeta izgatavošanā ▪ Apsekot restaurējamo objektu. ▪ Organizēt restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Veikt koka konstrukciju objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. ▪ Dokumentēt konservācijas un restaurācijas procesus.	kvalitatīvo rādītāju atbilstību tehnoloģiskajām prasībām. ▪ Apsekot metāla izstrādājumu restaurējamo objektu. ▪ Organizēt metāla izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darba vietu. ▪ Veikt metāla izstrādājumu objekta konservācijas un restaurācijas procesus. ▪ Dokumentēt metāla izstrādājumu konservācijas un restaurācijas procesus

Profesionālās izglītības programmas īstenošanai obligātie vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi

- Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais līmenis);
- Matemātika I (optimālais līmenis);
- Sports (vispārīgais līmenis);
- Svešvaloda I (B2);
- Svešvaloda (B1);
- Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais līmenis);
- Dabaszinības (vispārīgais līmenis);
- Valsts aizsardzības mācība (kurss obligāts no 2024.gada 1.septembra saskaņā ar "Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likums" prasībām).

Profesionālās izglītības apguves iespējas*

Profesionālās izglītības programmas veids (turpmāk – programma)		Profesionālās vidējās izglītības programma	
Restaurācijas tehnīķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	2 gadi
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	3120 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis	
	Izglītības klasifikācijas kods	33 211 03 1	35b 211 03 1
Šķiedru materiālu restaurācijas tehnīķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	2 gadi
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	3120 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis	
	Izglītības klasifikācijas kods	33 211 03 1	35b 211 03 1
Silikātmateriālu restaurācijas tehnīķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	2 gadi
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	3120 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis	
	Izglītības klasifikācijas kods	33 211 03 1	35b 211 03 1

Profesionālās izglītības programmas veids (turpmāk – programma)		Profesionālās vidējās izglītības programma	
Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	2 gadi
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	3120 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis	
	Izglītības klasifikācijas kods	33 211 03 1	35b 211 03 1
Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	2 gadi
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	3120 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis	
	Izglītības klasifikācijas kods	33 211 03 1	35b 211 03 1

* Ieteicams, īstenojot izglītības programmu “Restaurācija”, izvēlēties kādu no specializāciju profesionālās izglītības programmām.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas “Restaurācijas tehniķis” īstenošanai

LKI līmenis/ Kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūžizglītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Restaurācijas tehniķis	1. kurss	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā (NP) Kompozīcija (NP) Restaurācijas procesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2.līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP- 3.kursā) Svešvaloda I (B2)(NP- 3.kursā) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais)
	2. kurss	Restaurācijas procesi (NP) Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1.līmenis)	Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Dabaszinības (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
	3. kurss	Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija (NP) Objekta elementu atdarināšana	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2.līmenis) Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)	
	4. kurss	Objekta elementu atdarināšana (NP) Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana (NP) Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹ Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude ¹ Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā ¹ Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai ¹ Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana ¹ Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana ¹ Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana ¹ Restaurācijas tehniķa prakse	Zaļās prasmes	Svešvaloda II (C1) vai Latviešu valoda un literatūra II vai Matemātika II

*NP – noslēguma pārbaudījums

¹Profesionālās kompetences izvēles moduļi.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas “Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis” īstenošanai

LKI līmenis/ kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūziklītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķis	1. kurss	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā (NP) Kompozīcija (NP) Restaurācijas procesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2.līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP- 3.kursā)
	2. kurss	Restaurācijas procesi (NP) Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1.līmenis)	Svešvaloda I (B2)(NP- 3.kursā) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais)
	3. kurss	Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija (NP) Objekta elementu atdarināšana	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2.līmenis) Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)	Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Dabaszinības (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
	4. kurss	Objekta elementu atdarināšana (NP) Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana (NP) Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹ Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana ¹ Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai ¹ Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse	Zaļās prasmes	Svešvaloda II (C1) vai Latviešu valoda un literatūra II vai Matemātika II

*NP – noslēguma pārbaudījums

¹Profesionālās kompetences izvēles moduļi.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis" īstenošanai

LKI līmenis/ kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūžizglītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Silikātmateriālu restaurācijas tehniķis	1. kurss	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā (NP) Kompozīcija (NP) Restaurācijas procesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2.līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP- 3.kursā)
	2. kurss	Restaurācijas procesi (NP) Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1.līmenis)	Svešvaloda I (optimālais) (NP- 3.kursā) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais)
	3. kurss	Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija (NP) Objekta elementu atdarināšana	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2.līmenis) Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)	Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Dabaszinības (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
	4. kurss	Objekta elementu atdarināšana (NP) Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana (NP) Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹ Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana ¹ Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse	Zaļās prasmes	Svešvaloda II (C1) vai Latviešu valoda un literatūra II vai Matemātika II

*NP – noslēguma pārbaudījums

¹Profesionālās kompetences izvēles moduļi.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas “Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis” īstenošanai

LKI līmenis/ kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūziklītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis	1. kurss	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā (NP) Kompozīcija (NP) Restaurācijas procesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2.līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP- 3.kursā)
	2. kurss	Restaurācijas procesi (NP) Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1.līmenis)	Svešvaloda I (B2)(NP- 3.kursā) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais)
	3. kurss	Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija (NP) Objekta elementu atdarināšana	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2.līmenis) Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)	Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Dabaszinības (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
	4. kurss	Objekta elementu atdarināšana (NP) Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana (NP) Koka konstrukciju restaurācija/konservācija Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹ Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana ¹ Miksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana ¹ Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse	Zaļās prasmes	Svešvaloda II (C1) vai Latviešu valoda un literatūra II vai Matemātika II

*NP – noslēguma pārbaudījums

¹Profesionālās kompetences izvēles moduļi.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums profesionālās kvalifikācijas "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis" īstenošanai

LKI līmenis/ kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūziklītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķis	1. kurss	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā (NP) Kompozīcija (NP) Restaurācijas procesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2.līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP- 3.kursā) Svešvaloda I (B2)(NP- 3.kursā) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais)
	2. kurss	Restaurācijas procesi (NP) Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1.līmenis)	Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Dabaszinības (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
	3. kurss	Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija (NP) Objekta elementu atdarināšana	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2.līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2.līmenis) Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)	
	4. kurss	Objekta elementu atdarināšana (NP) Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana (NP) Metāla apstrāde restaurācijā Metāla izstrādājumu restaurācija/ konservācija Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹ Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude ¹ Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse	Zaļās prasmes	Svešvaloda II (C1) vai Latviešu valoda un literatūra II vai Matemātika II

*NP – noslēguma pārbaudījums

¹Profesionālās kompetences izvēles moduļi.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte

C	Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)		Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis)	Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām ¹	Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai	Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana	Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā	Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana	Miksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana	Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude			
						Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse	Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse			Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse			
	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)	Sociālās un pilsoniskās prasmes (1. līmenis)	Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija / konservācija										
	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (2. līmenis)	Zaļās prasmes	Restaurācijas tehnika prakse				Šķiedru materiālu objekta restaurācija / konservācija				Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas / restaurācijas priekšdarbi	Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse	Metāla izstrādājumu restaurācija / konservācija
	Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)	Vēstures ietekme uz objektu un preventīvā konservācija				Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana				Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas	Koka konstrukciju restaurācija / konservācija	Metāla apstrāde restaurācijā
A	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)	Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā	Kompozīcija	Restaurācijas procesi	Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana	Koka konstrukciju restaurācija / konservācija	Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse	Metāla apstrāde restaurācijā			
	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. līmenis)												
				Restaurācijas tehniks ² (LKI 4. līmenis)	Šķiedru materiālu restaurācijas tehniks (LKI 4. līmenis)	Silikātmateriālu restaurācijas tehniks (LKI 4. līmenis)	Koka konstrukciju restaurācijas tehniks (LKI 4. līmenis)	Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniks (LKI 4. līmenis)					

¹Profesionālo kompetenču izvēles modulis, kuru var izvēlēties visu minēto profesionālo kvalifikāciju izglītojamie.

²Profesionālās kvalifikācijas Restaurācijas tehnikas (LKI 4. līmenis) izglītojamie izvēlas vienu no visiem profesionālo kompetenču izvēles moduļiem, kas norādīti moduļu kartē.

Moduļa "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas analizēt restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu restaurācijā un veikt kvalitatīvu restaurējamā objekta fotofiksāciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Identificēt konservējamā objekta kultūrvēsturiskās vērtības. 2. Apzināt kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas nozīmi lokālās sabiedrības un pasaules kultūras kontekstā. 3. Apzināt arhitektūras/mākslas stilu vēsturisko attīstību. 4. Sagatavot un lietot fotografēšanai nepieciešamos tehniskos līdzekļus. 5. Veikt fotofiksācijas procesu, izmantojot digitālās tehnoloģijas. 6. Izveidot kvalitatīvu restaurācijas dokumentācijas fotogrāfiju ar kopskata, fragmenta kadrējumu. 7. Saglabāt digitālos fotoattēlus dažādos failu formātos. 8. Prezētēt izstrādātos materiālus kultūrvēsturisko vērtību apzināšanā restaurācijā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: - uzdevumu par kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu restaurācijā un objekta fotofiksāciju; - pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā" ir programmas A daļas modulis, ko apgūst vienlaicīgi ar moduļiem "Kompozīcija" un "Restaurācijas procesi".

Moduļa "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: identificēt konservējamā objekta kultūrvēsturiskās vērtības. Zina: normatīvos aktus un vadlīnijas kultūras pieminekļu aizsardzības jomā. Izprot: kultūras mantojuma saglabāšanas nozīmi mūsdienās.	15% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst vairākas Latvijā zināmas kultūrvēsturiskas ēkas vai vides objektus, nosauc to kultūrvēsturiskās vērtības. Nosaka un skaidro kultūras mantojuma veidu (kustams, nekustams).	Pamato kultūrvēsturisko objektu vērtības saglabāšanas nozīmi. Raksturo piederību kultūras mantojuma tipoloģijai (mākslas, arhitektūras, arheoloģijas, vēstures u.c.)
		Nosauc normatīvo aktu prasības un vadlīnijas kultūras pieminekļu aizsardzības jomā (Venēcijas harta, Likums par kultūras pieminekļu aizsardzību).	Detalizēti skaidro normatīvo aktu prasības un vadlīnijas kultūras pieminekļu aizsardzības jomā (Venēcijas harta, Likums par kultūras pieminekļu aizsardzību).

2. Spēj: apzināt kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas nozīmi lokālās sabiedrības un pasaules kultūras kontekstā. Zina: riskus, kas ietekmē vēsturiska mantojuma saglabāšanu. Izprot: kultūrvēsturiskā objekta saglabāšana-ilgtermiņā.	5% no moduļa kopējā apjoma	Sniedz piemērus no UNESCO Pasaules mantojuma saraksta (Rīgas vēsturiskais centrs, Strūves ģeodēziskais loks). Atšķir materiālā (arhitektūra, māksla, pilsētbūvniecība u.c.) un nemateriāla (tradīcijas, senie amati, folklorā u.c.) kultūras mantojuma piemērus.	Raksturo UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta objektu (Daugavas loki, Kuldīga (Goldingena), Grobiņas arheoloģiskais ansamblis) izcilību.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo kultūras mantojuma apdraudējuma ilgtermiņa vides riskus (saule, vējš, nokrišņi, temperatūra, putni u.c.), cilvēka iedarbību (apzināta kultūras mantojuma iznīcināšana, tūrisms u.c.).	Izvērtē materiālā un nemateriāla kultūras mantojuma piemērus.
3. Spēj: apzināt arhitektūras/mākslas stilu vēsturisko attīstību. Zina: arhitektūras/mākslas stilu vēsturi un mijiedarbību ar tradicionālo amatniecību/etnogrāfiju. Izprot: kultūras mantojuma objekta kvalitāšu unikalitāti.	25% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir arhitektūras/mākslas stilus (Gotika, Baroks, Historisms, Jūgendstils, Modernisms un postmodernisms), virzienus un to raksturīgākās iezīmes.	Izvērtē stilu un virzienu attīstību un savstarpējo mijiedarbību. Raksturo kultūras mantojuma objekta detaļas arhitektūras/mākslas stila ietvaros.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo etnogrāfisko priekšmetu materiālus (klūgas, vilna, lins, dzelzs, koks u.c.), to izstrādājumus (pinumi, tekstilijas, metāla un koka sadzīves priekšmeti) un konstrukcijas (vienkoči, galdiņdēļu izstrādājumi u.c.). Nosauc apdares veidus (otējums, āderējums, iededzinājums u.c.).	Raksturo priekšmetu apdares, arhitektūras/ mākslas stilu un tradicionālās amatniecības mijiedarbību.
4. Spēj: sagatavot un lietot fotografēšanai nepieciešamos tehniskos līdzekļus. Zina: fotografēšanā izmantojamo tehnisko līdzekļu (fotokameru, objektīvu, zibspuldžu, statīvu) veidus un sagatavošanu darbam un lietošanu. Izprot: atbilstošu tehnisko līdzekļu lietošanas nozīmi kvalitatīva fotografēšanas uzdevumu izpildei.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc fotokameru un objektīvu veidus un izvēlas atbilstošāko, veicot fotofiksāciju.	Nosauc un raksturo dažādas fotokameras un objektīvu veidus.
		Atpazīst un nosauc digitālo fotokameru piederumus (statīvi, zibspuldzes) un izmanto tos, veicot fotofiksāciju.	Nosauc un raksturo digitālo fotokameru piederumus (statīvi, zibspuldzes,) un izmanto tos, veicot fotofiksāciju.
		Nosauc fokusēšanas metodes. Izvēlas atbilstošu fokusēšanas metodi, veicot kultūrvēsturisko objektu fotofiksāciju	Nosauc, izvēlas un pamato situācijai atbilstošu fokusēšanas metodi un veic fotofiksāciju.
5. Spēj: veikt fotofiksācijas procesu, izmantojot digitālās tehnoloģijas.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc ekspozīcijas pamatprincipus. Nosauc ekspozīcijas režīmus (automātiskais (P); pusautomātiskais režīms – Av A, Tv (S); manuālais (M)).	Skaidro režīmus (automātiskais (P); pusautomātiskais režīms – Av A; Tv (S); manuālais (M)) darbības principus.

Zina :dabīgās un mākslīgās gaismas izmantošanas iespējas, Izprot: atbilstošu fotokameras režīmu lietojuma nozīmi kvalitatīvu fotoattēlu uzņemšanā.		Nosauc ISO raksturlielumus un dažādu ISO vērtību ietekmi uz fotoattēla veidošanu. Veic fotofiksāciju automātiskajā (P) režīmā.	Nosauc ISO raksturlielumus un dažādu ISO vērtību ietekmi uz fotoattēla veidošanu un lietojumu dažādās kamerās.
6. Spēj: izveidot kvalitatīvu restaurācijas dokumentācijas fotogrāfiju ar kopskata, fragmenta kadrējumu. Zina: fotogrāfijas nozīmi restaurācijas procesu dokumentēšanā Izprot: mēroga , krāsas skalas nozīmi restaurācijas fotogrāfijā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta fona ietekmi uz kadra kompozīciju. Veic fotofiksāciju, izmantojot dažādus fonus. Iestāda galveno objektu kadrā.	Raksturo un analizē fona ietekmi uz kopējo kadra kompozīciju.
		Uzstāda atbilstošu apgaismojumu, fokusu, mērogu, krāsas skalu un fonu. Veic fotofiksāciju ar galveno objektu kadrā no visām pusēm (.virspuse, aizmugures, sāni u.c.). Skaidro mēroga un krasas skalas nozīmi.	Raksturo objekta kopskatu (virspuse, aizmugures, sāni u.c.) nozīmi restaurācijas dokumentācijā. Raksturo objekta kopskatu (pirms , procesā un pēc restaurācijas) nozīmi restaurācijas dokumentācijā.
		Iestāda objektu kadrā, izvēlas atbilstošo apgaismojumu, fokusu un mērogu. Veic fragmentu fotofiksāciju.	Raksturo objekta fragmentu nozīmi restaurācijas dokumentācijā. Raksturo objekta fragmentu (pirms , procesā un pēc restaurācijas), fotogrāfiju nozīmi restaurācijas dokumentācijā.
7. Spēj: saglabāt digitālos fotoattēlus dažādos failu formātos. Zina: digitālo failu formātus, to lietošanas iespējas, <i>plug-in</i> (spraudņi) moduljus fotogrāfiju apstrādei. Izprot: atbilstoša fotogrāfijas digitālā faila formāta izvēles nozīmi tālākai fotofaila izmantošanai.	6% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc JPG un RAW,TIF formāta veidus, kas izmantoti/izveidoti fotokamerā. Saglabā fotoattēlu JPG un RAW,TIF formātā.	Nosauc JPG un RAW, TIF formāta veidus, kas izmantoti/izveidoti fotokamerā. Un raksturo izmantošanas atšķirības. Saglabā fotoattēlu JPG, TIF un RAW formātā.
		Nosauc papildprogrammas (plug-in) un veic fotofailu digitālās apstrādes.	Raksturo fotofailu digitālās apstrādes papildprogrammas (<i>plug-in</i>).
8. Spēj: prezentēt izstrādātos materiālus kultūrvēsturisko vērtību apzināšanā restaurācijā. Zina: darbu eksponēšanas nosacījumus, kvalitātes novērtēšanas principus, prezentācijas uzskates materiālu izstrādes	4% no moduļa kopējā apjoma	Noformē darbu mapi un prezentācijas materiālus.	Noformē darbu mapi un prezentācijas materiālus. Raksturo darbu izstrādes secību. Pamato pielietotos darbu noformēšanas paņēmienus.
		Prezentē kultūrvēsturisko vērtību apzināšanas restaurācijā rezultātu.	Prezentē kultūrvēsturisko vērtību apzināšanas restaurācijā rezultātu.

un prezentācijas strukturēšanas un efektīvas publiskās runas paņēmienus. Izprot: mērķauditorijai atbilstoša prezentācijas veida izvēles nozīmi veiksmīgā informācijas izklāstā.		Izsaka savu viedokli par izstrādātajiem materiāliem un kultūrvēsturiskajām vērtībām.	Kritiski novērtē izstrādāto materiālu kvalitāti, pamatoti norāda uz neprecizitātēm. Izsaka un pamato savu viedokli par kultūrvēsturiskajām vērtībām un to dokumentēšanu restaurācijas vajadzībām.
---	--	---	--

Moduļa "Kompozīcija" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus un laukuma kārtošanas paņēmienus kompozīcijas darbu izstrādē
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus, izmantojot laukuma kārtošanas paņēmienus. 2. Lietot krāsu saskaņu kompozīcijas darbu izstrādē. 3. Izmantot formas uztveres paņēmienus kompozīcijas darbu izstrādē. 4. Attēlot dažādu materiālu virsmas kompozīcijas darbu izstrādē. 5. Izmantot vizuālos izteiksmes līdzekļus un laukuma kārtošanas principus kompozīcijas darba risinājumā. 6. Prezentēt izstrādātos kompozīcijas darbus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa: "Kompozīcija" apguves noslēgumā izglītojamaais veic pārbaudījumu, kura laikā: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu apkopojuma mapi ar darbu izstrādes skicēm. 2. Ar izstrādātajiem darbiem piedalās darbu skatē, kuras laikā prezentē vizuālo izteiksmes līdzekļu lietojumu kompozīcijas darba uzdevumu izstrādē, darbu eksponēšanas prasmes un darbu izvērtēšanas prasmes. 3. Veic pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Kompozīcija" ir programmas A daļas modulis, Restaurācijas tehniķa profesijas izglītojamie. Modulis "Kompozīcija" ir apgūstams vienlaicīgi ar citiem moduļiem profesionālajai kvalifikācijai "Restaurācijas tehniķis" ar A daļas moduļiem "Kultūras mantojuma saglabāšana restaurācijā" un "Restaurācijas procesi". Pēc moduļa "Kompozīcija" seko programmas B daļas moduļi.

Moduļa "Kompozīcija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus, izmantojot laukuma kārtošanas paņēmienus. Zina: vizuālo izteiksmes līdzekļu veidus un laukuma kārtošanas paņēmienus. Izprot: vizuālo izteiksmes līdzekļu un laukuma kārtošanas paņēmienu nozīmi kompozīcijas izstrādē	10% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir vienkāršus izteiksmes līdzekļus, saskata tos reālā vidē, attēlo tos ar dažādiem tehniskiem paņēmieniem, instrumentiem, materiāliem.	Atšķir un raksturo dažādus izteiksmes līdzekļus, saskata un analizē tos reālā vidē, attēlo tos ar dažādiem tehniskiem paņēmieniem, instrumentiem, materiāliem.
	15% no moduļa	Izvēlas un kombinē vizuālos izteiksmes līdzekļus, izmantojot laukuma kārtošanas paņēmienus.	Izvēlas un kombinē vizuālos izteiksmes līdzekļus, izmantojot laukuma kārtošanas paņēmienus,

	kopējā apjoma		raksturo laukuma kārtošanas paņēmienus.
		Izstrādā melnbaltas kompozīcijas, izmantojot dažādus kompozīcijas veidus, izteiksmes elementus un laukuma kārtošanas paņēmienus.	Izstrādā vienotas melnbaltas kompozīcijas, izmantojot dažādus kompozīcijas veidus, izteiksmes elementus un laukuma kārtošanas paņēmienus.
2.Spēj: lietot krāsu teoriju kompozīcijas darbu izstrādē. Zina: krāsu teorijas likumsakarības. Izprot: krāsu nozīmi un piemērotību kompozīcijas darbu izstrādē.	20 % no moduļa kopējā apjoma	Izstrādā krāsu apli, nosauc krāsu iedalījumu, krāsu uztveres īpatnības, raksturlielumus un sistēmas, veido krāsu salikumus.	Izstrādā krāsu apli, raksturo krāsu iedalījumu, krāsu uztveres īpatnības, raksturlielumus un sistēmas, veido krāsu salikumus, izmantojot krāsu apli.
3.Spēj: izmantot formas uztveres paņēmienus kompozīcijas darbu izstrādē. Zina: formas uztveres, formveides un laukuma kompozīcijas izstrādes paņēmienus. Izprot: formas uztveres veidu nozīmi kompozīcijas veidošanā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc formas uztveres veidus laukuma kompozīcijas veidošanā.	Analizē formas uztveres veidus laukuma kompozīcijas veidošanā.
		Izstrādā kompozīcijas, izmantojot dažādus formu uztveres un formu grupēšanas paņēmienus.	Izstrādā kompozīcijas, izmantojot dažādus formu uztveres un formu grupēšanas paņēmienus.
4.Spēj: attēlot dažādu materiālu virsmas kompozīcijas darbu izstrādē. Zina: faktūras, tekstūras veidošanas paņēmienus kompozīciju darbu izstrādē. Izprot: virsmu materialitātes attēlošanas nozīmi kompozīcijas izstrādē.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izstrādā kompozīciju, pielietojot virsmas attēlošanas paņēmienus.	Izstrādā un raksturo dažādus virsmas attēlošanas paņēmienus, pielietojot dažādus materiālus, darba rīkus un tehnoloģijas.
5.Spēj: izmantot vizuālos izteiksmes līdzekļus un laukuma kārtošanas principus kompozīcijas darba risinājumā. Zina: vizuālo izteiksmes līdzekļu un laukuma kārtošanas principu pielietošanu kompozīcijas darbu izstrādē. Izprot: melnbaltās grafikas un krāsu toņu salikumu nozīmi idejas attēlošanā kompozīcijas darbā.	28% no moduļa kopējā apjoma	Izveido asociatīvu tēmas kompozīciju, izmantojot laukumu un formas attiecības, iesaistot grafisku rakstu vai līniju zīmējumu.	Izveido harmonisku asociatīvu tēmas kompozīciju, izmantojot laukumu un formas attiecības, iesaistot grafisku rakstu vai līniju zīmējumu.
		Izveido asociatīvu tēmas kompozīciju, izmantojot krāsu toņu un krāsu salikumus, atbilstošus kompozīcijas izteiksmes līdzekļus un principus.	Izveido asociatīvu tēmas kompozīciju, izmantojot vienotu un harmonisku krāsu toņu un krāsu salikumu, atbilstošus kompozīcijas izteiksmes līdzekļus un principus.
6. Spēj: prezentēt izstrādātos kompozīcijas darbus.	2% no moduļa	Atbilstoši apgūtajām tēmām sistematizē izstrādātos darbus un	Atbilstoši apgūtajām tēmām sistematizē izstrādātos darbus, izkārto darbus skatei, ievērojot kompozīcijas

Zina: kompozīcijas darbu eksponēšanas un prezentēšanas nosacījumus skatei, darbu kvalitātes novērtēšanas kritērijus, kompozīcijas darbu raksturojošo terminoloģiju. Izprot: paveikto darbu eksponēšanas, prezentēšanas un izvērtēšanas nozīmi kompozīcijas darbu izstrādē.	kopējā apjoma	izkārtos tos skatei. Prezentē kompozīcijas darbus	pamatprincipus un darbu eksponēšanas nosacījumus. Sagatavo mutisku vai digitālu prezentāciju. Prezentē kompozīcijas darbus.
		Norāda uz kompozīcijas darbu izstrādes nepilnībām un veiksmīgiem risinājumiem. Izsaka savu viedokli par pielietotajām kompozīcijas izstrādes metodēm un tehnikām	Izmanto raksturojošo terminoloģiju kompozīcijas darbu izstrādes nepilnību un veiksmīgu risinājumu analīzē. Izsaka un pamato savu viedokli par kompozīcijas izstrādes tehniku izvēli un izpildes kvalitāti.

Moduļa "Restaurācijas procesi" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas veikt restaurācijas/ konservācijas darbus, ievērojot restaurācijas procesu secību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Iepazīties ar restaurācijas/ konservācijas darba uzdevumu. 2. Atšķirt materiālu grupas (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). 3. Veikt objekta uzmērījumus. 4. Piedalīties konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā/ shēmu izveidē. 5. Sagatavot restaurācijas/ konservācijas darba procesam nepieciešamos instrumentus, materiālus un palīgmateriālus. 6. Piedalīties restaurējamā/ konservējamā objekta demontāžas, montāžas un konstrukcijas nostiprināšanas procesā. 7. Veikt vienkāršus objekta restaurācijas/ konservācijas darbus, ievērojot speciālista norādījumus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: - uzdevumu par restaurācijas/ konservācijas procesiem; - pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Restaurācijas procesi" ir programmas A daļas modulis, ko apgūst vienlaicīgi ar moduļiem "Kompozīcija" un "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā".

Moduļa "Restaurācijas procesi" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: iepazīties ar restaurācijas/ konservācijas darba uzdevumu. Zina: savus pienākumus un atbildību, restaurācijas/ konservācijas procesus. Izprot: restaurācijas/ konservācijas darba uzdevuma mērķi.	3% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro restauratora atbildību veicot restaurācijas/konservācijas procesus (nosauc desmit restaurācijas ētikas punktus). Skaidro 2 prasības restaurācijas/ konservācijas materiāliem (atgriezeniskums, ilgmūžība, atmosfēras izturība un bionoturība u.c.).	Argumentē un pamato 10 restaurācijas ētikas punktu nepieciešamību/būtību. Skaidro prasības restaurācijā/ konservācijā lietotajiem materiāliem.
		Nosauc restauratora profesionālās un vispārējās prasmes un kompetences	Analizē restauratora profesionālās un vispārējās prasmes un kompetences restauratora profesijā. Labprātīgi

		restaurācijas speciālistiem, t.sk. darbu komandā.	piedalās komandas darbā, ievērojot pozitīvas sadarbības principus.
	2% no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) un materiālu vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas uzdevuma veikšanai.	Sagatavo telpas, aprīkojumu un materiālus restaurācijas procesam.
		Veic darba instrumentu, iekārtu apkopšanu, (eļļošanu, asināšanu, tīrīšanu u.c.).	Apraksta instrumentu, iekārtu uzglabāšanas noteikumus to ilgtspējīgai izmantošanai.
		Kopā ar speciālistu nosaka darba apjomu ar tā veikšanai nepieciešamo laiku.	Aprēķina/ piemēro/ izvērtē darba apjomu ar tā veikšanai nepieciešamo laiku.
2. Spēj: atšķirt materiālu grupas (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). Zina: materiālu grupu vizuālās pamatatšķirības. Izprot: materiālu grupu (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) pielietojumu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Vizuāli atšķir visas materiālu grupas un apraksta divu materiāla grupu atšķirības.	Detalizēti apraksta visu materiālu grupu atšķirības.
		Uzskaita materiālu pielietojumu (mākslas, amatniecības, rūpnieciskie izstrādājumi u.c.) un sastopamos materiālu savienojumus mēbelēs, lietišķajā mākslā, arhitektūrā, apģērbos u.c.	Detalizēti apraksta un skaidro dažādu materiālu pielietojumu, izmantojot vizuālos materiālus.
3. Spēj: veikt objekta uzmērījumus. Zina: mērierīču, mērinstrumentu, palīgierīču veidus, to lietošanas noteikumus, uzmērījumu paņēmienus. Izprot: mērījumu precizitātes nozīmi restaurācijā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Demonstrē vismaz vienas mērierīces un/ vai mērinstrumenta lietošanas paņēmienus katras materiālu grupas (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) objekta uzmērīšanai. Fiksē mērījums restauratora dienasgrāmatā.	Demonstrē vairāku mērierīču un/ vai mērinstrumentu lietošanas paņēmienus katras materiālu grupas (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) objekta uzmērīšanai. Raksturo mērinstrumentus, mērierīces atbilstoši materiālu specifikai.
4. Spēj: piedalīties konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā/ shēmu izveidē. Zina: materiālu bojājumu veidus, bojājumu shēmu izstrādi. Izprot: bojājumu shēmu nozīmi restaurācijas/ konservācijas procesā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā/ shēmu izveidē, lieto materiālu bojājumu grafiskos apzīmējumus (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) – materiāla zudumi, plīsumi/ plaisas, deformācijas, bioloģiskie bojājumi, pārklājumu zudumi u.c.	Apraksta kartēšanas vairākus piemērus. Vizuāli izvērtē katra materiāla grupas objekta bojājumu veidu un apjomu.

		Apraksta katra materiāla grupas vismaz divus izplatītākos bojājumus un to rašanās cēloņus: -koks (mehāniskie, mikroorganismu, insektu u.c.); -metāls (mehāniskie, ķīmiskie); -silikātmateriāli (uzslāņojumi, materiālu zudumi); -šķiedru materiāli (mehāniskie, mikroorganismu u.c.)	Apraksta katra materiāla grupas visus izplatītākos bojājumus un to rašanās cēloņus: -koks (mehāniskie, mikroorganismu, insektu u.c.); -metāls (mehāniskie, ķīmiskie); -silikātmateriāli (uzslāņojumi, materiālu zudumi); -šķiedru materiāli (mehāniskie, mikroorganismu u.c.)
5. Spēj: sagatavot restaurācijas/ konservācijas darba procesam nepieciešamos instrumentus, materiālus un palīgmateriālus. Zina: restaurācijas/ konservācijas darba palīgmateriālu un palīgierīču veidus, to lietošanas noteikumus Izprot: materiālu, palīgierīču, instrumentu nozīmi kvalitatīva darba veikšanai.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izvēlas un sagatavo pēc norādījumiem un darba uzdevuma restaurācijas/ konservācijas darbam nepieciešamos materiālus (priedi, bērzu, bronzu, dzelzi, ģipsi, mālu, papīru, audumu u.c.) un palīgmateriālus (plēves, filtrpapīrus, vati u.c.). Skaidro atlasīto materiālu un palīgmateriālu pielietošanu.	Detalizēti apraksta atlasītā materiāla/ palīgmateriāla veidus un lietošanas noteikumus.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta instrumentu (kalnu, zāģu, urbju, skalpeļu) un palīgierīču (kāpņu, sastatņu u.c.) veidus, pielietošanu un to lietošanas principus restaurācijas/ konservācijas darbībās, identificējot drošus darba paņēmienus. Kopā ar speciālistu sagatavo pēc norādījumiem un darba uzdevuma instrumentus un palīgierīces restaurācijas/ konservācijas darbam.	Uzskatāmi parāda instrumentu un palīgierīču pielietošanu, ievērojot katra instrumenta un palīgmateriāla lietošanas un drošas lietošanas noteikumus/ principus.
			Patstāvīgi sagatavo atbilstoši darba uzdevumam instrumentus un palīgierīces restaurācijas/ konservācijas darbam.
6.Spēj: piedalīties restaurējamā/ konservējamā objekta demontāžas, montāžas un konstrukcijas nostiprināšanas procesā. Zina: demontāžas un marķēšanas instrumentu lietošanas noteikumus, restaurācijas/ konservācijas objektu detaļu marķēšanas veidus un paņēmienus.	15% no moduļa kopējā apjoma	Demontē divu materiāla grupu restaurējamo objektu vai detaļu, ievērojot norādījumus. Skaidro demontāžā lietoto instrumentus (knaibles, skrūvgrieži, skalpeļi u.c.)	Demontē katras materiāla grupas restaurējamo objektu vai detaļu. Skaidro demontāžā lietoto instrumentu izvēli (knaibles, skrūvgrieži, skalpeļi u.c.)
		Veic demontēto detaļu secīgu marķēšanu/ signēšanu (cipari, burti, grafiskie apzīmējumi). Skaidro katram materiālam drošu marķējuma veidu: koks/ silikātmateriāli/ metāls	Skaidro marķējuma/ signēšanas nozīmi. Piedāvā vēl citus marķēšanas paņēmienus (fotogrāfijas, shēmas). Apraksta demontēto lieko detaļu

Izprot: secīgu detaļu marķēšanas, demontāžas un detaļu uzglabāšanas nozīmi.		(līmpapīrs, papīra līmlenta)/ šķiedras (grafīta zīmulis u.c.). Veic demontēto detaļu montāžu (pielietojot līmes, tapas, skrūves, diegus u.c.) diviem materiāliem. Veic divu materiālu objektu konstrukcijas (savienojumu vietu, kustīgu detaļu u.c.) nostiprināšanu (līmējot, naglojot, veidojot, šujot, lodējot u.c.) Veic fotografēšanu (kopskats, fragmenti) un pierakstus restauratora dienasgrāmatā.	uzglabāšanu, iepakojšanu, glabāšanas apstākļus u.c. Veic demontēto detaļu montāžu (pielietojot līmes, tapas, skrūves, diegus u.c.) visiem materiāliem. Skaidro montāžas veidus un izvērtē rezultātu. Veic visu materiālu objektu konstrukcijas (savienojumu vietu, kustīgu detaļu u.c.) nostiprināšanu (līmējot, naglojot, veidojot, šujot, lodējot u.c.). Izvērtē rezultātu.
7. Spēj: veikt vienkāršus objekta restaurācijas/ konservācijas darbus, ievērojot speciālista norādījumus. Zina: netīrumu slāņu noņemšanas veidus, šķīdumu, vielu ietekmi uz virsmu. Izprot: virsmas netīrumu ietekmi uz objekta saglabāšanu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Veic vismaz divu materiālu objekta virsmas attīrīšanu, izmantojot dažādas tīrīšanas metodes (sausā, mitrā u.c.) un atbilstošus instrumentus (otas, dzēšgumijas, nosūcējus, skalpeļus u.c.). Attīra divu dažādu materiālu restaurējamo objektu virsmas, izmantojot atbilstošas virsmu attīrīšanas vielas (ūdens, virsmaktīvās vielas u.c.). Veic vienkāršus objekta restaurācijas/ konservācijas darbus - zudušo detaļu izgatavošanu diviem materiāliem (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). Noklāj izgatavotās detaļas ar atbilstošiem virsmas pārklājumiem - lakas, beices, krāsas u.c. Veic fotografēšanu (fragments, kopskats) un pierakstus restauratora dienasgrāmatā.	Veic objektu virsmas attīrīšanu visiem materiāliem (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). Attīra visu materiālu (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) restaurējamo objektu virsmas, izmantojot atbilstošas virsmu attīrīšanas vielas (ūdens, virsmaktīvās vielas u.c.). Izvērtē rezultātu. Veic vienkāršus objekta restaurācijas/ konservācijas darbus - zudušo detaļu izgatavošanu katram materiālam (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). Noklāj izgatavotās detaļas ar atbilstošiem virsmas pārklājumiem (lakas, beices, krāsas u.c.). Izvērtē rezultātu

Moduļa "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spēju veikt vides ietekmes uz objektu noteikšanu un preventīvo konservāciju
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Konstatēt apkārtējās vides parametru (gaisa temperatūra, gaisma, mitruma līmenis) atbilstību katrai materiālu grupai, izmantojot atbilstošus mērinstrumentus. 2. Sagatavot drošu darba vidi darbam ar ķīmiskām vielām. 3. Veikt preventīvo objekta materiālu apkopi (dezinfekcija, dezinfekcija, attīrīšana).
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā", "Kompozīcija" un "Restaurācijas procesi".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: - uzdevumu ar pārbaudes darbu par vides ietekmi uz objektu noteikšanu un preventīvo konservāciju; - pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar B daļas moduļiem "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana" un "Objekta elementu atdarināšana".

Moduļa "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: konstatēt apkārtējās vides klimata parametru (gaisa temperatūra un relatīvais mitrums, apgaismojums) atbilstību katrai materiālu grupai, izmantojot atbilstošus mērinstrumentus. Zina: kultūras mantojuma saglabāšanas vides klimata normas un prasības (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli), mērinstrumentus, to piemērotību un lietošanas noteikumus katrai materiālu grupai. Izprot: vides ietekmi uz materiālu stāvokli.	15% moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta vides klimata (gaisa temperatūra un relatīvais mitrums, apgaismojums) noteikšanas mērinstrumentus, to lietošanas principus restaurācijā.	Uzskatāmi parāda vides klimata (gaisa temperatūra un relatīvais mitrums, apgaismojums) noteikšanas mērinstrumentu pielietošanu, ievērojot katra instrumenta lietošanas noteikumus/ principus.
		Veic vides parametru noteikšanas mērinstrumentu sagatavošanas darbības pēc norādījumiem, t.sk. precizitātes pārbaudi	Izvēlas un sagatavo vides parametru noteikšanas mērinstrumentus, atbilstoši materiālam (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli) un uzdevumam.
		Lietojot atbilstošus mērinstrumentus, izmēra vides klimata parametrus diviem materiāliem un fiksē iegūtos datus.	Izmēra vides klimata parametrus trīs materiāliem un fiksē iegūtos datus.

	10% moduļa kopējā apjoma	Salīdzina iegūtos mērījuma datus ar noteikumiem par Nacionālā muzeju krājuma ieteicamajiem klimata režīmiem glabātavās un skaidro esošā klimata atbilstību restaurējamam objektam.	Definē neatbilstoša vides klimata ietekmi uz materiāliem (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). Nosauc darbības, kas jāveic, lai atjaunotu ieteicamo vides klimatu.
2. Spēj: sagatavot drošu darba vidi darbam ar ķīmiskām vielām. Zina: darbam nepieciešamo ķīmisko vielu lietošanas un utilizācijas drošus darba un glabāšanas nosacījumus. Izprot: ķīmisko vielu bīstamību un sekas uz cilvēka veselību un apkārtējo vidi.	30% moduļa kopējā apjoma	Sagatavo nepieciešamos resursus darbam ar ķīmiskām vielām, izmantojot speciālista sagatavotu sarakstu.	Sagatavo nepieciešamo resursu darbam ar ķīmiskām vielām sarakstu un pamato savu izvēli.
		Apraksta ķīmisku vielu uzglabāšanas vietas prasības (vilkmes skapji, ledusskapji utt.), vielu pareizu izkārtošanu (degošas un oksidējošas vielas) un ugunsdrošības pasākumus.	Ievēro un raksturo-specifiskas ķīmisko vielu uzglabāšanas prasības (skābes un sārmī), cilvēka darbības rezultātu (izšakstīšanās, nejauša iepakojuma atstāšana vaļā) un ķīmisku vielu iedarbības ceļus (norijot, ieelpojot, saskarē vai absorbējoties ar ādu).
		Atšķir bīstamos atkritumus un sadzīves atkritumus.	Apraksta bīstamo vielu un to iepakojumu apstrādi un savākšanas iespējas.
3.Spēj: veikt preventīvo objekta materiālu apkopi (dezinfekcija, dezinfekcija, attīrīšana utt.). Zina: ķīmiskās vielas (šķīdumi, maisījumi), to lietošanas noteikumus, apkopes secību, darba instrumentus, to lietošanu. Izprot: darba aizsardzības ievērošanas nozīmi darbā ar ķīmiskām vielām.	20% moduļa kopējā apjoma	Atšķir ķīmiskās vielas pēc to klasifikācijas.	Novērtē ķīmiskās vielas pēc to klasifikācijas.
		Nosauc ķīmisko vielu īpašības.	Novērtē ķīmisko vielu īpašības pēc to klasifikācijas.
		Identificē ķīmisko vielu veidus (šķīdumi, maisījumi) pēc to pielietojuma (dezinfekcijā, dezinfekcijā, attīrīšanā).	Apraksta ķīmisko vielu veidus, to īpašības, lietošanu pēc to bojājumu veida (bioloģiskie – pelējums, trūpes, mikroorganismi, kukaiņi u.c.).
		Sagatavo ķīmiskās vielas darbam, ievērojot darba un vides aizsardzības prasības.	Sagatavo ķīmiskās vielas darbam, izskaidrojot ķīmisko vielu sagatavošanas būtību un ievērojot darba un vides aizsardzības prasības.
		Identificē vismaz 5 marķējuma piktogrammas (ugunsnedroši, indīgi, toksiski u.c.), raksturo brīdinājuma simbolu un īpašas krāsas.	Nosauc visas deviņas marķējuma piktogrammas un apraksta katras piktogrammas saturu, uzdevumus, drošības prasību apzīmējumu piemērus.
	25% moduļa kopējā apjoma	Sagatavo dezinfekcijas, dezinfekcijas, attīrīšanas instrumentus darbam.	Piedalās preventīvajā materiālu apkopē, lietojot atbilstošus

			dezinfekcijas, dezinfekcijas, attīrīšanas instrumentus, materiālus, līdzekļus.
		Piedalās preventīvajā viena materiālu apkopē (piesūcināt, uzsmidzināt, pārklāt u.c.), ievērojot materiālu specifiku	Piedalās preventīvajā trīs dažādu materiālu apkopē (piesūcināt, uzsmidzināt, pārklāt u.c.), ievērojot materiālu specifiku u.c. kritērijus.
		Veicot dezinfekciju, dezinfekciju, attīrīšanu, ievēro darba un vides aizsardzības prasības u.c. dokumentu prasības, lieto individuālos aizsardzības līdzekļus.	Veicot dezinfekciju, dezinfekciju, attīrīšanu, piemēro darba un vides aizsardzības prasības u.c. dokumentu prasības, lieto individuālos aizsardzības līdzekļus.

Moduļa "Objekta elementu atdarināšana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spēju atdarināt restaurējamā objekta elementus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt oriģināla izpēti elementa atdarināšanai. 2. Izvēlēties elementa (faktūras) atdarināšanai atbilstošus darba instrumentus un iekārtas. 3. Sagatavot elementa atdarināšanai nepieciešamos materiālus darbam (koks, metāls, silikātmateriāli, šķiedru materiāli). 4. Izmantot dažādus apdares materiālus (krāsa, laka, beice u.c.), atdarinot atbilstošā materiāla (koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls) elementa virsmu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā", "Kompozīcija" un "Restaurācijas procesi".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: - uzdevumu ar pārbaudes darbu par objekta elementu atdarināšanu; - pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Objekta elementu atdarināšana" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar B daļas moduļiem "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".

Moduļa "Objekta elementu atdarināšana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: veikt oriģināla izpēti elementa atdarināšanai. Zina: atdarināmā oriģināla arhitektūras/mākslas stilus, to raksturojumu. Izprot: mākslas stila materiālu, instrumentu, tehnoloģiju u.c. paņēmieni izvēli konkrēta elementa atdarināšanai un/vai izgatavošanai.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc būtiskākos arhitektūras/ mākslas stilus (gotika, romānika, jauno laiku, viduslaiku u.c.) to raksturīgākās pazīmēm.	Nosaka oriģināla arhitektūras/ mākslas stilu pēc būtiskākajām pazīmēm u.tml.
		Identificē atdarināmā elementa vietu oriģinālā.	Novērtē elementa vietu/ nozīmi/ specifiku objektā.
		Raksturo materiālu atdarināšanas tehnoloģiju atbilstoši materiālam - koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls	Nosaka materiālu atdarināšanas tehnoloģiju atbilstoši materiālam - koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi identificē: - koka materiālu; - metāla materiālu;	Raksturo - koka materiālu - metāla materiālu

2. Spēj: izvēlēties atdarināmā elementa izgatavošanai atbilstošus darba instrumentus un iekārtas. Zina: darba instrumentu, iekārtu tehniskās iespējas, to lietošanas noteikumus, galvenos vēsturiskos instrumentus un to lietošanu. Izprot: darba instrumentu, iekārtu nozīmi kvalitatīvas un drošas darba izpildes nodrošināšanā.		- šķiedru materiālu; - silikātmateriālu. materiālu apstrādes instrumentus, to tehniskās iespējas, drošas lietošanas noteikumus. Atdarina elementu ar izvēlētiem instrumentiem atbilstoši materiālam.	- šķiedru materiālu - silikātmateriālu materiālu apstrādes instrumentu tehniskās iespējas, drošas lietošanas noteikumus. Atdarina dažādu materiālu elementus ar noteiktiem materiāla veidošanas instrumentiem.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Vispārēji apraksta vēsturiskos instrumentus, to pielietojumu dažādos darbos dažādiem materiāliem: - koka materiāliem; - metāla materiāliem; - šķiedru materiāliem - silikātmateriāliem. Nosaka noteiktam darbam pielietojamos vēsturiskos instrumentus un nosauc analogus.	Raksturo vēsturiskos instrumentu pielietojuma specifiku dažādiem materiāliem - koka materiāliem; - metāla materiāliem; - šķiedru materiāliem - silikātmateriāliem. Raksturo līdzības/ atšķirības starp mūsdienu/ analogu un vēsturiskajiem instrumentiem, piemēro lietošanu noteiktos darbos.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Identificē vismaz 3 koka materiālus – koka suga, apjoma, vizuālie parametri (šķiedras virziens, griezumš) u.c. Nosaka darba uzdevumam piemērotākos metāla materiālus – metāla veids, vizuālie parametri (krāsa u.c.) Nosaka darba uzdevumam piemērotākos silikātmateriālus – akmens veidi (māls, ģipsis, dolomīts u.c.), apjoms u.c. Nosaka darba uzdevumam piemērotākos šķiedru materiālu veidus (papīrs, tekstils), vizuālos rādītājus (tekstūra, krāsa, šķiedras virziens u.c.) u.c.	Raksturo vismaz 6 koka materiālus – koka suga, apjoma, vizuālie parametri (šķiedras virziens, griezumš) u.c. Raksturo darba uzdevumam piemērotākos metāla materiālus – metāla veids, vizuālie parametri (krāsa u.c.) Raksturo darba uzdevumam piemērotākos silikātmateriālus – akmens veidi (māls, ģipsis, dolomīts u.c.), apjoms u.c. Raksturo darba uzdevumam piemērotākos šķiedru materiālu veidus (papīrs, tekstils u.c.), vizuālos rādītājus (tekstūra, krāsa, šķiedras virziens, pinums u.c.) u.c.
	25% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta koka materiālu apstrādei piemērotākās apstrādes tehnoloģijas – kokgriešana u.c., raksturojot to darbību specifiku. Vispārīgi apraksta metāla materiālu apstrādei piemērotākās apstrādes tehnoloģijas – locīšana, lodēšana, zāģēšana, pulēšana u.c., raksturojot to darbību specifiku.	Piemēro konkrēto koka materiāla apstrādes tehnoloģiju un darba paņēmienus noteiktam materiāla un apstrādes veidam. Piemēro konkrēto metāla materiāla apstrādes tehnoloģiju un darba paņēmienus noteiktam materiāla veidam.

		Vispārīgi apraksta silikātmateriālu apstrādei piemērotākās apstrādes tehnoloģijas – kalšana, veidošana, atliešana u.c., raksturojot to darbību specifiku.	Piemēro konkrēto silikātmateriāla apstrādes tehnoloģiju un darba paņēmienus noteiktam materiāla veidam.
		Vispārīgi apraksta šķiedru materiālu apstrādei piemērotākās apstrādes tehnoloģijas – atliešana, locīšana, griešana, līmēšana, šūšana u.c., raksturojot to darbību specifiku.	Piemēro konkrēto šķiedru materiāla apstrādes tehnoloģiju un darba paņēmienus noteiktam materiāla veidam.
4.Spēj: izmantot dažādus apdares materiālus (krāsa, laka, beice u.c.), atdarināt atbilstošo materiālu (koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls) elementu. Zina: visu materiālu (koks, metāls, silikātmateriāls, šķiedru materiāls) elementu atdarināšanas galvenos paņēmienus un metodes, galvenos vēsturiskos arhitektūras/mākslas objektu elementu paņēmienus un materiālus. Izprot: elementu nozīmi un to estētiskās kvalitātes objektā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta elementu, tā virsmas pārklājumus, krāsojošās vielas dažādiem materiāliem (kokam, metālam, silikātmateriālam) t.sk. vēsturiskos.	Vispārīgi raksturo elementu, tā virsmas pārklājumus, krāsojošās vielas dažādiem materiāliem (kokam, metālam, silikātmateriālam) t.sk. vēsturiskos.
		Apraksta virsmas materiālu sastāvu (krāsa, laka, beice u.c.), t.sk. fizikāli ķīmiskos rādītājus (žūšana, cietēšana u.c.).	Izvērtē virsmas materiālu sastāvu - krāsa, laka, beice u.c., t.sk. fizikāli ķīmiskos rādītājus (žūšana, cietēšana u.c.).
		Apraksta virsmas pārklājuma uznešanas paņēmienus un materiālu tonēšanu, krāsošanu, lakošanu, beicēšanu u.c.).	Demonstrē katra materiāla: - koka materiāls - metāla materiāls - silikātmateriāls virsmas pārklājumu uznešanas, iekrāsošanas, tonēšanas galvenos paņēmienus un secību.
		Noklāj divu elementu virsmas ar noteiktiem pārklājumiem, iekrāso vai tonē materiālu atbilstoši to veidam (lakošana, tonēšana, krāsošana, beicēšana u.c.)	Noklāj elementu virsmas ar noteiktiem pārklājumiem, iekrāso vai tonē materiālu atbilstoši: - koka materiāls - metāla materiāls - silikātmateriāls
		Atdarina viena šķiedru materiāla veida elementu atdarināšanu: - tekstils (izšuvuma motīva, auduma šūšanas vīles u.c. atdarināšana); -papīrs (iešuvuma, izslīdējušu burtnīcu u.c. atdarināšana).	Atdarina šķiedru materiālu elementu atdarināšanu: - tekstils (izšuvuma motīva, auduma šūšanas vīles u.c. atdarināšana); -papīrs (iešuvuma, izslīdējušu burtnīcu u.c. atdarināšana). Pamato izvēlēto materiālu atdarināšana metodi/tehnoloģiju.

Moduļa "Konservācijas un restaurācijas procesu dokumentēšana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spēju dokumentēt konservācijas un restaurācijas procesus un objekta restaurācijas/ konservācijas darba gaitu restaurācijas pasē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta vēsturi un iepriekšējo restaurāciju. 2. Restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta tehnisko stāvokli pirms restaurācijas. 3. Restaurācijas pasē apkopot informāciju par restaurācijas procesiem, aprakstot objekta restaurācijas/ konservācijas darba gaitu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana restaurācijā", "Kompozīcija" un "Restaurācijas procesi".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: - uzdevumu ar pārbaudes darbu par objekta konservācijas/ restaurācijas dokumentēšanu; - pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar B daļas moduļiem "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija" un "Objekta elementu atdarināšana".

Moduļa "Konservācijas un restaurācijas procesu dokumentēšana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta vēsturi un iepriekšējo restaurāciju. Zina: restaurācijas pases izstrādi un noformēšanu. Izprot: restaurācijas pases nozīmi objekta saglabāšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Definē profesionālos terminus – objekts, materiāli, konservācija, restaurācija, remonts, labojumi, restaurācijas pase, rekonstrukcija, kultūrvēsturiskā izpēte u.c.	Detalizēti skaidro profesionālos (restaurācijas) terminus, to lietošanas jomu un nozīmi, pielietošanu nozarē un profesijā, kā arī vietu restaurācijas pasē/ dokumentācijā.
		Uzskaita un apraksta restaurācijas pases satura sadaļas, to secību.	Detalizēti izvērtē restaurācijas pases katras sadaļas saturu, informācijas apjomu un precizitāti.
		Apraksta ar restaurācijas pases sadaļām saistītos dokumentus, pielikumus (restauratora dienasgrāmata, papildus materiāli par objekta vēsturi, kataloga ziņas, fotogrāfijas, bojājumu shēmas).	Izvērtē ar restaurācijas pases sadaļām saistītos dokumentus, pielikumus (restauratora dienasgrāmata, papildus materiāli par objekta vēsturi, kataloga ziņas, fotogrāfijas, bojājumu shēmas) un skaidro to nozīmi.

		Īsos teikumos/ frāzēs apraksta restaurācijas pasēs sadaļā KATALOGA ziņas par restaurējamo objektu, t.sk. objekta stils, kompozīcija, sižets, konstrukcijas, uzraksti, autora paraksts u.c. saistītā informāciju.	Veido neliela apjoma tekstus par objektu sadaļā KATALOGA ziņas par restaurējamo objektu, pielietojot profesionālos terminus.
		Apkopo informāciju sadaļā Īsas ziņas par objekta vēsturi un iepriekšējo restaurāciju - norādot avotu – muzeja inventāra kartīte, grāmata, žurnāls, arhīva materiāls u.c.	Papildina sadaļu Īsas ziņas par objekta vēsturi un iepriekšējo restaurāciju ar individuāli atrastiem materiāliem par objekta vēsturi u.c.
2. Spēj: restaurācijas pasē apkopot informāciju par objekta tehnisko stāvokli pirms restaurācijas. Zina: fotomateriālu un bojājumu shēmu noformēšanu. Izprot: objekta pirms restaurācijas izpētes nozīmi.	35 % no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta un secīgi izkārto iepriekšējās/ veiktās izpētes informāciju restaurācijas pasē.	Novērtē objekta konstrukciju, materiālu stāvokli ar laboratoriskajiem pētījumiem un citiem datiem; atsaucoties uz iepriekš veiktajiem pētījumiem u.c.
		Kopā ar speciālistu veido restaurācijas uzdevumu - plānotie procesi/ darbības un plānotie materiāli u.c.	Kopā ar speciālistu veido restaurācijas uzdevumu, sīki izplāno katru restaurācijas darbu un secību.
		Kopā ar speciālistu apraksta restaurācijas procesus.	Patstāvīgi un detalizēti apraksta restaurācijas procesus.
		Izvērtē un sakārto fotogrāfijas un bojājumu shēmas. Pievieno atbilstošas anotācijas.	Secīgi izvieto fotogrāfijas (kopskati, fragmenti, UV, makrofoto), bojājumu shēmas, atbilstošas anotācijas restaurācijas pasē.
3. Spēj: restaurācijas pasē apkopot informāciju par restaurācijas procesiem, aprakstīt objekta restaurācijas/ konservācijas darba gaitu. Zina: objekta saglabāšanas nosacījumus Izprot: restauratora dienasgrāmatas nozīmi darba procesā.	30% no moduļa kopējā apjoma	Uzrāda restauratora dienasgrāmatā veiktās piezīmes. Secīgi izkārto restaurācijas/ konservācijas darba procesus (virsmas netīrumu noņemšana, dezinfekciju/ dezinsekciju) un tajos lietotos materiālus, vielas un šķīdumus.	Skaidro pielietotās metodes un materiālus uzdevumu. Izvērtē restaurācijas/ konservācijas rezultātu.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta restaurējamā objekta uzglabāšanas nosacījumus (apgaismojums, gaisa temperatūra un mitrums) un atbilstošo iepakojumu.	Detalizēti apraksta un pamato restaurējamā objekta uzglabāšanas nosacījumus (apgaismojums, gaisa temperatūra un mitrums) un atbilstošo iepakojumu.

Moduļa "Restaurācijas tehnika prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas veikt restaurācijas tehnika darbus darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Apsekot dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurējamo objektu. 2. Organizēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurācijas/konservācijas darba vietu. 3. Veikt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. 4. Dokumentēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) konservācijas un restaurācijas procesus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B, C daļas nepieciešamie moduļi profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu mapi. Darba mapes ieteicamais saturs: 1.1. Prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildes apraksti, fotogrāfijas u.c. materiāli. 1.2. Moduļa apguves pašvērtējums. 1.3. Izglītojamā prasmju vērtējums un raksturojums prakses vietā. 1.4. Prakses vadītāja novērtējums. 2. Iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus. 3. Veido prezentāciju par praksi, ietverot jautājumus par prakses darba vietu, apkopoto darba mapes saturu, veiktajiem uzdevumiem un sagatavoto pašvērtējumu, prezentē to un atbild uz komisijas jautājumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Restaurācijas tehnika prakse" apgūstams programmas B daļā. Modulis "Restaurācijas tehnika prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas Restaurācijas tehnikas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Restaurācijas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apsekot dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurējamo objektu.	25 % no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro objekta atbilstību arhitektūras/mākslas stilam vai etnogrāfisko priekšmetu grupai.	Pamato restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi un veic objekta vēsturisko izpēti.
		Fotografē objektu, atbilstoši fototehnikas lietošanas noteikumiem.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta foto fiksāciju. Fotografē objektu, pielietot

			dažādus apgaismojuma veidus, lai izceltu objekta faktūras, bojājumus u.c.
		Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc speciālista norādījumiem.	Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu, fiksējot informāciju restaurācijas pasē.
		Vizuāli izvērtē un apraksta restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu veidus un objekta bojājumu rašanās iemeslus.	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā.
2. Spēj: organizēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) restaurācijas/konservācijas darba vietu.	15 % no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai.	Iekārto restaurācijas/ konservācijas darba vietu.
		Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un palīgmateriālus.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
		Kopj restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.	Uztur darba kārtībā restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
3. Spēj: veikt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) objekta konservācijas un restaurēšanas procesus.	40 % no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā marķē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.	Marķē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē vienkārša objekta detaļas.	Demontē un montē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas, atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā veic restaurējamā/ konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot speciālista norādījumus.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta saudzīgu tīrīšanu.
		Piedalās objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.	Piedalās objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
4. Spēj: dokumentēt dažādu materiāla grupu (akmens, silikātmateriāli, metāls, šķiedru materiāli) konservācijas un restaurācijas procesus.	20 % no moduļa kopējā apjoma	Secīgi sakārto materiālus par restaurācijas/ konservācijas objekta vēsturi un labojumiem/ remontu/ restaurāciju.	Apkopo informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
		Izstrādā restaurācijas/ konservācijas procesu apraksta projektu restauratora darba dienasgrāmatai. Saskaņo ar speciālistu.	Veic restaurācijas/ konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
		Piedalās restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksācijas darbos, sakārto fotogrāfijas.	Veic katra restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksāciju.

Moduļa "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas konstruēt izstrādājumus vai to daļas, izmantojot dažādas specializētas datorprogrammas
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Raksturot datorgrafikas programmas (AutoCad, SketchUp u.c.). 2. Strādāt ar rastra grafikas programmām. 3. Strādāt ar vektorgrafikas programmām. 4. Lietot datorgrafikas tehnikas un paņēmienus – attēlu veidošanu, objektu modelēšanu, montāžu, kolāžu, retušēšanu – konkrēta uzdevuma veikšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu. Atbilstoši darba uzdevumam izglītojamais konstruē izstrādājumu vai tā daļu, lietojot apgūtās prasmes strādāt ar dažādām specializētajām datorprogrammām. Pārbaudījumā tiek iekļauts arī pašvērtējums.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" ir C daļas modulis, brīvās izvēles modulis, ko izglītojamie apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Būvizstrādājumu galdnieka prakse", "Mēbeļu galdnieka prakse", "Tapsētāja prakse", "Restauratora tehniķa prakse", "Koka konstrukciju restauratora tehniķa prakse", "Metāla izstrādājumu restauratora tehniķa prakse", "Silikātmateriālu restauratora tehniķa prakse", "Šķiedru materiālu restauratora tehniķa prakse".

Moduļa "Konstruēšana ar speciālajām datorprogrammām" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: raksturot datorgrafikas programmas (AutoCad, SketchUp u.c.). Zina: datorgrafikas programmu veidus. Izprot: datorprogrammu izmantošanas nozīmi kvalitatīvu izstrādājumu konstruēšanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir rastra grafikas un vektorgrafikas programmas, nosauc programmu lietošanas priekšrocības.	Raksturo rastra grafikas un vektorgrafikas programmas, izvēlas darba uzdevumam piemērotāko datorgrafikas programmu, pamato savu izvēli.
2. Spēj: strādāt ar rastra grafikas programmām. Zina: rastra grafikas programmu iespējas.	20% no moduļa kopējā apjoma	Uzņem, ieskenē vai kopē digitālu fotogrāfiju atbilstoši darba uzdevumam. Koriģē doto attēlu saskaņā ar darba uzdevumu.	Patstāvīgi izvēlas digitālās fotogrāfijas ieguves veidu, pamato savu izvēli. Patstāvīgi izvēlas korekcijas veidus attēla kvalitātes uzlabošanai.

Izprot: rastra grafikas programmu izmantošanas iespējas izstrādājumu konstruēšanā.		Saglabā izveidoto attēlu dotajā formātā.	Pastāvīgi izvēlas optimālo formātu attēla saglabāšanai.
3. Spēj: strādāt ar vektorgrafikas programmām. Zina: vektorgrafikas programmu iespējas.	10% no moduļa kopējā apjoma	Lieto vektorgrafikas programmas piedāvātos apzīmējumus un izliek izmērus rasējumā	Patstāvīgi izvēlas apzīmējumu veidus, maina un modificē tos. Izliek apzīmējumus rasējumā.
Izprot: vektorgrafikas programmu izmantošanas iespējas izstrādājumu konstruēšanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Sameklē standartizētus šablonus un izmanto tos rasējuma izgatavošanā.	Patstāvīgi sameklē, izvēlas un lieto šablonus dotajā vidē, ievieš izmaiņas šablonā un izmanto to rasējuma izgatavošanā.
4. Spēj: lietot datorgrafikas tehnikas un paņēmienus – attēlu veidošanu, objektu modelēšanu, montāžu, kolāžu, retušēšanu – konkrēta uzdevuma veikšanai. Zina: nozīmīgākos datorprogrammu instrumentus, rīkus. Izprot: darba procesu analīzi, korekciju veikšanu darba gaitā.	50% no moduļa kopējā apjoma	Konstruē objektu pēc dotajiem izmēriem. Izveido 3D objektu, izmantojot 2D objekta izmērus, noapaļo stūrus un piešķir materialitāti.	Patstāvīgi konstruē objektu un izvēlas ergonomiski pamatotus izmērus, pamato savu izvēli. Izveido 3D objektu, izmantojot ergonomiski pamatotus izmērus, noapaļo stūrus un piešķir materialitāti.

Moduļa "Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt izgatavotās metāla detaļu pārbaudi, izmantojot rasējumus un skicēt detaļas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Uzzīmēt skici vienkāršām metāla izstrādājumu detaļām. 2. Iezīmēt skicē metāla izstrādājuma bojājuma vietas. 3. Pārbaudīt izgatavotās detaļas atbilstību rasējumam. 4. Pārbaudīt izgatavotās detaļas tehnisko un kvalitatīvo rādītāju atbilstību tehnoloģiskajām prasībām.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi B daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par izgatavoto metāla detaļu pārbaudi; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude" ir C daļas modulis, ko apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" un/vai "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehniķa prakse".

Moduļa "Metāla izstrādājumu detaļu skicēšana un izgatavoto detaļu pārbaude" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: lasīt skices un kopsalikuma rasējumu. Izprot: kopsalikuma rasējuma attēlošanas būtību. Zina: kopsalikuma rasējuma attēlošanas pamatus.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc izstrādājuma specifiku.	Izskaidro un pamato izstrādājuma specifiku.
		Nosauc kopsalikuma rasējuma struktūru.	Izskaidro kopsalikuma rasējuma struktūru.
		Nosauc kopsalikuma rasējuma struktūrelementus.	Izskaidro kopsalikuma rasējuma struktūrelementus.
		Sagatavo izstrādājuma un kopsalikuma rasējuma izpildīšanas secību.	Sagatavo un pamato gatava izstrādājuma un kopsalikuma rasējuma izpildīšanas secību.
		Atpazīst un nosauc nosacījumus un vienkāršojumus kopsalikuma rasējumos.	Izskaidro nosacījumus un vienkāršojumus kopsalikuma rasējumos.
2. Spēj: uzzīmēt skici vienkāršām metāla izstrādājumu detaļām.	40% no moduļa kopējā apjoma	Noformē rasējuma lapu, atšķir dažādus līniju veidus.	Noformē rasējuma lapu, izvēlas atbilstošus līniju veidus skices noformēšanai.

Zina: rasēšanas pamatus. Izprot: izmēru izlikšanas nosacījumus.		Zīmē vienkāršu ģeometrisku figūru (taisnstūra prizma, trīsstūra prizma, cilindrs, konuss) skices dažādos skatos.	Zīmē saliktu ģeometrisku figūru skices.
		Iezīmē detaļas skicē vienkāršus šķēlumus un griezumus.	Iezīmē detaļas skicē dažādus šķēlumus un griezumus.
		Izliek skicē nepieciešamos izmērus.	Izliek skicē nepieciešamos izmērus, ievērojot detaļu izgatavošanas tehnoloģiju.
3.Spēj: iezīmēt skicē metāla izstrādājuma bojājuma vietas. Zina: bojājumu apzīmējumus. Izprot: bojājumu attēlošanu uz dažādiem metāla izstrādājumiem.	15% no moduļa kopējā apjoma	Iezīmē skicē bojājumus.	Izmantojot atbilstošus apzīmējumus, iezīmē skicē bojājumus.
4. Spēj: pārbaudīt izgatavotās detaļas atbilstību rasējumam. Izprot: darbu veikšanas procesus un to secību. Zina: mērinstrumentus, to lietošanu, uzstādītas precizitātes prasības izmēriem.	20% no moduļa kopējā apjoma	Pārbauda izgatavoto detaļu pēc rasējuma, nosauc pielaides un kvalitātes lielumus.	Salīdzina pielaides un kvalitātes lielumus ar apstrādes paņēmieniem.
		Apzīmē robežnovirzes rasējumos pēc pielaižu un sēžu tabulām.	Analizē robežnoviržu apzīmējumu izvēli.
		Izmanto dažādus mērinstrumentus, lai noteiktu detaļas derīgumu.	Izvēlas mērinstrumentus atbilstoši detaļas precizitātei, lai noteiktu detaļas derīgumu.
5. Spēj: pārbaudīt izgatavotās detaļas tehnisko un kvalitatīvo rādītāju atbilstību tehnoloģiskajām prasībām. Zina: virsmas kvalitātes kontroles metodes un precizitātes uzstādīšanas formas virsmu savstarpējam novietojumam un gludumam. Izprot: detaļas apstrādes kvalitātes noteikumus.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc virsmas formas un savstarpējā novietojuma pielaides zīmes. Kontrolē virsmu formas un savstarpējā novietojuma pielaides.	Sasaista virsmas formas un savstarpējā novietojuma pielaides ar apstrādes paņēmieniem Kontrolē virsmu formas un savstarpējā novietojuma pielaides un salīdzina atbilstoši kvalitātēm.
		Rasējumā atpazīst negluduma zīmes un apstrādes paņēmienus, atkarībā no virsmas kvalitātes.	Pamato savu griezējinstrumentu izvēli atbilstoši virsmas negludumam rasējumos.

Moduļa "Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā" apraksts

Moduļa mērķis	Veidot izglītojamo izpratni par būves informācijas modeļa (BIM) izmantošanas iespējām būvdarbu izpildē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Raksturot BIM izveides un darbības procesu. 2. Raksturot BIM detalizācijas līmeņus, to mērķus un rezultātus. 3. Izskaidrot būvkonstrukciju BIM modeļus. 4. Sagatavot būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju. 5. Ar planšeti noskenēt un salīdzināt faktiski uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi izņemot noslēdzošo prakses moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais: – veic praktisku darba uzdevumu: sagatavo prezentāciju, iekļaujot Latvijas būvniecības nozares BIM praktizējošu uzņēmuma piemēru BIM procesa un tehnoloģijas ieviešanā; – ar tuvas distances fotogrammetrijas metodi salīdzina faktiski uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Būve informācijas modeļa izmantošana būvniecībā" ir C daļas modulis, ko apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" vai "Silikātmateriālu restaurācijas tehniķa prakse".

Moduļa "Būves informācijas modeļa izmantošana būvniecībā" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: raksturot BIM izveides un darbības procesu. Zina: digitāla BIM izveides un darbības procesu un dalībniekus, informācijas apmaiņas organizēšanas procesu. Izprot: digitāla BIM izveides ietekmi uz projektēšanas un būvniecības procesa gaitu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro BIM būtību un tehnoloģijas ciklu.	Izskaidro BIM būtību, tehnoloģijas ciklu un tā nozīmi būvniecības produktivitātes, precizitātes, darbu koordinēšanas un kvalitātes paaugstināšanā.
		Apraksta BIM procesā definētās dimensijas.	Izskaidro BIM procesā definētās dimensijas un būves informācijas modelēšanas daudzpusību.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro BIM vadītāja, BIM koordinatora un BIM tehniķa lomas.	Izskaidro BIM vadītāja, BIM koordinatora un BIM tehniķa lomas un to savstarpējo saistību.

		Apraksta informācijas apmaiņas procesu un savstarpējās saziņas rīkus starp BIM grupas dalībniekiem.	Apraksta informācijas apmaiņas procesu starp BIM grupas dalībniekiem un tā nozīmi efektīvai BIM funkcionēšanai. Izvēlas un pamato ērtākos savstarpējās saziņas rīkus, nepieciešamību strādāt pēc vienota <i>open BIM</i> standarta.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro BIM terminus valsts valodā.	Skaidro BIM terminus valsts valodā un svešvalodā.
2. Spēj: raksturot BIM detalizācijas līmeņus, to mērķus un rezultātus. Zina: BIM detalizācijas līmeņus, tiem izvirzītās prasības, pielietojums un sasniedzamais mērķis. Izprot: BIM detalizācijas līmeņu pielietojumu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc BIM detalizācijas līmeņus un to izvirzītās prasības.	Raksturo BIM detalizācijas līmeņus, to izvirzītās prasības un pielietojumu.
3. Spēj: izskaidrot būvkonstrukciju BIM modeļus. Zina: būvkonstrukciju BIM modeļu veidošanas pamatprincipus, modeļa detalizācijas līmeņus. Izprot: pareizi izvēlētu BIM elementu nozīmi precīzu būvkonstrukciju skiču projekta, tehniskā projekta un detalizētā darba rasējuma izstrādei.	20% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro būvkonstrukciju modeļa detalizācijas pakāpes. Nosauc BIM elementus būvkonstrukciju skiču projekta, tehniskā projekta un detalizētā darba rasējuma izstrādes posmā.	Izskaidro būvkonstrukciju modeļa detalizācijas pakāpes un to pielietojumu. Nosauc un pamato BIM elementus būvkonstrukciju skiču projekta, tehniskā projekta un detalizētā darba rasējuma izstrādes posmā.
	20% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro daļu no būvkonstrukciju, to elementu un mezglu modeļos ietvertās informācijas.	Izskaidro visu būvkonstrukciju, to elementu un mezglu modeļos ietverto informāciju.
4. Spēj: sagatavot būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju. Zina: būvdarbu digitālās izpilddokumentācijas sagatavošanas paņēmienus. Izprot: digitālās izpilddokumentācijas nozīmi BIM modelī.	20% no moduļa kopējā apjoma	Sagatavo būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju sekojot instrukcijām.	Patstāvīgi sagatavo būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju un izskaidro tās nozīmi BIM sistēmā.
		Izvada (izeksportē) būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju no BIM sistēmas pēc norādēm.	Patstāvīgi izvada (izeksportē) būvdarbu digitālo izpilddokumentāciju no BIM sistēmas.
5. Spēj: ar tuvas distances fotogrammetrijas metodi salīdzināt faktiski	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc fotogrammetrijas pamatprincipus un izmantojamās kameras.	Izskaidro fotogrammetrijas pamatprincipus un izmantojamās kameras un to parametrus.

uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto. Zina: fotogrammetrijas pamatprincipus, izmantojamās ierīces, attēlu uzņemšanas plānošanu un veikšanu, datu apstrādi. Izprot: fotogrammetrijas pielietojuma iespējas būvniecībā.		Pēc instrukcijas veic attēlu uzņemšanas plānošanu, attēlu uzņemšanu un datu apstrādi. Salīdzina faktisko uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto.	Patstāvīgi veic attēlu uzņemšanas plānošanu, attēlu uzņemšanu un datu apstrādi. Salīdzina faktisko uzbūvēto būvkonstrukciju ar būvprojektā paredzēto. Izvērtē faktiski uzbūvētās būvkonstrukcijas atbilstību projektētajai.
---	--	---	--

Moduļa "Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvērtēt vēsturisko mēbeļu tapsēšanas darbu uzdevumus. 2. Organizēt darba vietu noteikta vēsturisko mēbeļu tapsēšanas uzdevuma veikšanai. 3. Aprēķināt tapsējuma restaurācijai remontam, izgatavošanai nepieciešamo darba un materiālu apjomu. 4. Atjaunot, izgatavot vēsturisko tapsējumu, vienkāršus mūsdienu tapsējumus atbilstoši darba uzdevumam.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošanu; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana" ir C daļas modulis, ko apgūst pēc brīvas izvēles.

Moduļa "Vēsturisko mēbeļu tapsējuma izgatavošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: izvērtēt vēsturisko mēbeļu tapsēšanas darbu uzdevumu. Zina: vēsturiskos un mūsdienu mēbeļu tapsēšanas materiālus, izgatavošanas tehnikas un veidus. Izprot: tapsējamā materiāla un izgatavošanas tehnikas savstarpējo atbilstību.	20% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst materiālus, nosaucot to raksturojošos lielumus, atšķirības.	Atšķir mūsdienu un vēsturiskos materiālus pēc noteiktām pazīmēm - dabiskas, mākslīgās un sintētiskas izcelsmes materiāli, to pielietošana konkrētam tapsējumam.
		Nosauc tapsējuma izgatavošanas tehnikas veidus - tradicionālos un mūsdienu.	Raksturo atšķirības, nosauc raksturīgākos elementus.
		Nosauc tehnisko zīmējumu veidus un apzīmējumus tajos.	Lasa rasējumus un nolasa tehniskos zīmējumus.
		Lasa apzīmējumus rasējumos, atbilstoši darba uzdevumam veido tapsējuma specifikāciju.	Lasa un skaidro rasējumos iekļauto informāciju. Patstāvīgi veido tapsējuma specifikāciju.
		Kopā ar speciālistu plāno tehnoloģiskā procesa izpildi.	Patstāvīgi plāno secīgu tehnoloģiskā procesa izpildi

2.Spēj: organizēt darba vietu noteikta vēsturisko mēbeļu tapsēšanas uzdevuma veikšanai. Zina: tapsēšanā pielietojamos instrumentus, to pielietošanu un tapsēšanas materiālus. Izprot: pielietojamo materiālu un darba uzdevuma nosacījumus nepieciešamo instrumentu izvēli.	20% no moduļa kopējā apjoma	Iekārto tapsētāja darba vietu darbnīcā, ievērojot vispārējos noteikumus/ prasības.	Piemēro ergonomikas, darba drošības u.c. principus darba vietas iekārtošanā – apgaismojums, ventilācija u.c. kritēriji.
		Sagatavo instrumentus (šķēres, knaibles, īlens, koka āmurs u.c.), iekārtas (šujmašīna, līmes izsmidzināšanas pistole u.c.) darba uzdevumam.	Sagatavo lietošanai izvēlētos instrumentus, iekārtas, ievērojot, veicamos darbus, ekspluatācijas noteikumus, tehnisko, gatavības stāvokli u.c. kritērijus.
3.Spēj: aprēķināt tapsējuma restaurācijai remontam, izgatavošanai nepieciešamo darba un materiālu apjomu. Zina: tapsējuma restaurācijas- remonta paņēmienus, bojājuma veidus un to rašanās iemeslus, tapsēšanas materiālus, darba un materiālu apjoma aprēķināšana. Izprot: saudzīgas attieksmes nozīmi pret oriģinālo apjomu, vēsturisko liecību saglabāšanas nozīmi.	25% no moduļa kopējā apjoma	Vispārēji definē vismaz trīs tapsējuma bojājuma veidus.	Izvērtē lielāko daļu tapsējuma bojājuma veidus, raksturojot to rašanās iemeslus, apstākļus u.c. kritērijus.
		Vispārēji definē vismaz vienu remonta- restaurācijas paņēmieni.	Nosauc un raksturo vairākus remonta restaurācijas paņēmienus.
		Vispārēji raksturo maisaudumu, tapsēšanas lentas, šņores, striķi, atsperu veidu, polsterējuma materiāli - jūraszāle, zirga astri, vatelīns, sintapons, porolons, mēbeļu dekoratīvie audumi, apdares lentas, dekoratīvas naglas.	Sagatavo darbam (īstermiņa, ilgtermiņā vai citādi) materiālus – kvantitatīvi un kvalitatīvi.
		Aprēķina tapsējuma laukumu, materiālu daudzumu un nomēra auduma daudzumu.	Precīzi izmēra/nomēra un aprēķina tapsējuma laukumu un materiālu daudzumu.
4.Spēj: atjaunot, izgatavot vēsturisko tapsējumu, vienkāršus mūsdienu tapsējumus. Zina: vēsturiskās tapsēšanas tehnoloģijas un materiālus. Izprot: tehnoloģiju pielietojumu mēbeļu restaurācijas un /vai remonta procesā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Kopā ar speciālistu veic trīs tapsēšanas operācijas – demontāža, lentu nostiepšana, atsperu nostiprināšana u.c.. Atlasa tapsēšanai atbilstošus materiālus (jūraszāles materiāli, vēsturiski dekoratīvie materiāli u.c.)	Patstāvīgi tapsē vēsturisku mēbeli, pielietojot vairāk kā trīs tapsēšanas operācijas – atsperu nostiprināšana (piešūšana, siešana), jūraszāles materiālu iestrāde, polsterēšana, malu šūšana, tapsējuma cauršūšana, dekoratīvā auduma piegriešana, uzlikšana u.c. Darbus veic secīgi.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc mūsdienu tapsēšanas veidus.	Raksturo mūsdienu mēbeļu tapsēšanas veidus.

Moduļa "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo i spējas atjaunot un restaurēt mīkstās mēbeles.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Aprēķināt tapsējuma remontam nepieciešamo darba un materiāla apjomu. 2. Izvēlēties restaurējamajam priekšmetam autentiskus vai oriģinālam līdzīgus tapsējamus materiālus un metodiku. 3. Veikt priekšmeta fotofiksāciju pirms restaurācijas un priekšmeta restaurācijas gaitā, saglabāt liecības par sākotnējo tapsējumu un iepriekš veiktajiem remontiem vai restaurāciju. 4. Veikt tapsējuma demontāžu tā remontam nepieciešamajā apjomā un atjaunot to, novēršot remontējamā priekšmeta esošos trūkumus un defektus. 5. Atjaunot tapsējumu, izprotot un precīzi ievērojot tehnoloģijas un materiālus, kas lietoti restaurējamā priekšmeta izgatavošanā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti: – profesionālajā kvalifikācijā "Tapsētājs" modulis "Tapsētu izstrādājumu izgatavošana"; – profesionālajās kvalifikācijās "Restaurācijas tehniķis", "Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis" visi A un B daļas moduļi, izņemot prakses moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" apguves noslēgumā izglītojamais kārtos pārbaudījumu. Izglītojamais veic darba uzdevumu, kas saistīts ar mīksto mēbeļu restaurācijas vai atjaunošanas procesu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" ir: – profesionālajai kvalifikācijai "Tapsētājs" B daļas modulis, ko apgūst vienlaicīgi ar moduļiem "Tapsētu izstrādājumu izgatavošana" un "Tapsētu izstrādājumu izgatavošanas procesa plānošana", tiem seko C daļas moduļa apguve; – profesionālajai kvalifikācijai "Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis" C daļas modulis, ko izglītojamie apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Koka konstrukciju restauratora tehniķa prakse".

Moduļa "Mīksto mēbeļu restaurācija un atjaunošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: aprēķināt tapsējuma remontam nepieciešamo darba un materiāla apjomu. Zina: mērinstrumentus un to lietojumu, materiālu un darba apjomu aprēķina principus. Izprot: materiālu un darba apjomu kalkulācijas jēgu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc darba aprēķina principus. Aprēķina veicamā darba apjomu.	Patstāvīgi nosaka veicamā darba apjomu, ievērojot darba aprēķina principus. Pamato aprēķinus.
		Sagatavo materiālu un veicamā darba apjoma kalkulāciju.	Patstāvīgi sagatavo materiālu un veicamā darba apjoma kalkulāciju,

			optimizē veicamā darba apjomu un materiāla patēriņu.
2. Spēj: izvēlēties restaurējamajam priekšmetam autentiskus vai oriģinālam līdzīgus tapsējamus materiālus un metodiku. Zina: autentiskas tapsēšanas tehnoloģijas, tapsējamo materiālu veidus. Izprot: materiālu un tehnoloģijas izvēles ietekmi uz gala produkcijas kvalitāti.	10% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst un klasificē materiāla veidu.	Patstāvīgi atpazīst un klasificē materiāla veidu un izcelsmi.
		Izvēlas oriģinālam autentisku vai analogu materiālu.	Pamato oriģinālam autentiska vai analoga materiāla izvēli, tā ietekmi uz gala produkcijas kvalitāti.
3. Spēj: veikt priekšmeta fotofiksāciju pirms restaurācijas un priekšmeta restaurācijas gaitā; saglabāt liecības par sākotnējo tapsējumu un iepriekš veiktajiem remontiem vai restaurāciju. Zina: fotografēšanas pamatus. Izprot: fotofiksācijas nepieciešamību darba uzdevuma veikšanā un kvalitātes noteikšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Fotografē, izmēra un fiksē restaurējamā priekšmeta parametrus.	Patstāvīgi veic momentfiksāciju, pamato tās nepieciešamību.
		Sameklē un pieraksta restaurējamā priekšmeta vēsturiskās liecības (izcelsmi, informāciju par iepriekš veiktu restaurāciju).	Sameklē restaurējamā priekšmeta vēsturiskās liecības (izcelsmi, informāciju par iepriekš veiktu restaurāciju), nosaka stilu. Izveido priekšmeta restaurācijas pasi.
4. Spēj: veikt tapsējuma demontāžu tā remontam nepieciešamajā apjomā un atjaunot to, novēršot remontējamā priekšmeta esošos trūkumus un defektus. Zina: demontāžas principus, vecās un laikmetīgās tapsēšanas tehnoloģijas. Izprot: demontāžas darbu nozīmi atjaunošanas un/vai restaurācijas procesā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Atdala materiālus un izjauc mezglus, ievērojot saudzīgas demontāžas principus.	Patstāvīgi atdala materiālus un izjauc mezglus, ievērojot saudzīgas demontāžas principus. Izvērtē detaļas kvalitāti un pieņem lēmumu par tālāko darbību.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Izvērtē demontēto detaļu kvalitāti.	Izvērtē demontēto detaļu kvalitāti un pieņem lēmumu par tālāko darbību.
5. Spēj: atjaunot tapsējumu, izprotot un precīzi ievērojot tehnoloģijas un materiālus, kas lietoti restaurējamā priekšmeta izgatavošanā. Zina: detaļu izgatavošanas tehnoloģiju, tapsēšanas tehnoloģijas secību. Izprot: tehnoloģiskā procesa un materiālu izvēles nozīmi mīksto mēbeļu restaurācijā un atjaunošanā.	40% no moduļa kopējā apjoma	Atjauno tapsējumu, ievērojot autentiskās tehnoloģijas.	Patstāvīgi montē atjaunojamā priekšmeta karkasu un atjauno tapsējumu, ievērojot autentiskās tehnoloģijas. Novērtē sava darba kvalitāti, salīdzinot to ar momentfiksācijā iegūtajiem datiem
		Novērtē sava darba kvalitāti, salīdzina darbu ar momentfiksācijā iegūtajiem datiem.	Novērtē sava darba kvalitāti, izvērtē atbilstību ar momentfiksācijā iegūtajiem datiem.

Moduļa "Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt brošūru un periodisko materiālu labošanu un iesiešanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Identificēt brošūru un periodisko materiālu bojājumus. 2. Izjaukt brošūru vai periodiskos materiālus. 3. Labot un iesiet brošūras un periodisko materiālus, izmantojot piemērotus materiālus un instrumentus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi B daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par brošūras vai periodisko materiālu labošanu un iesiešanu; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana" ir C daļas modulis, ko apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" un/vai "Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķa prakse".

Moduļa "Brošūru un periodisko materiālu labošana un iesiešana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: identificēt brošūru un periodisko materiālu bojājumus. Zina: brošūru un periodisko materiālu raksturīgākos bojājumu veidus, iespējamās bojājumu cēloņus. Izprot: bojājumu novērtēšanas paņēmienus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc brošūru un periodisko materiālu raksturīgākos bojājumu veidu (papīra plīsumi un zudumi, pelējums, izslīdējušas burtnīcas, pārrauti diegi u.c.). Vizuāli novērtē un identificē konkrētā objekta bojājumus.	Raksturo brošūru un periodisko materiālu bojājumu veidus. Nosaka objekta bojājumu veidu, izcelsmi, cēloņus un apjomu.
2.Spēj: izjaukt brošūru vai periodiskos materiālus. Zina: brošūru un periodisko materiālu izjaušanas nosacījumi Izprot: pareizas brošūru un periodisko materiālu izjaušanas nozīmi kvalitatīva darba rezultāta iegūšanai.	40% no moduļa kopējā apjoma	Izjauc brošūru vai periodisko materiālu, ievēro izjaušanas nosacījumus un fiksējot šuvuma veidu.	Izjauc brošūru un periodisko materiālu, ievēro izjaušanas nosacījumus un secību, ievēro darbu loģisko secību (fiksē šuvuma veidu, izņem skavas/ diegus utt.)

3.Spēj: labot un iesiet brošūras un periodisko materiālus, izmantojot piemērotus materiālus un instrumentus. Zina: brošūru un periodisko materiālu labošanai izmantojamo materiālu un instrumentu veidus, bojājumu labošanu un materiālu iesiešanu, labotas un iesietas brošūras vai periodisko materiālu novērtēšanu. Izprot: labotas un iesietas brošūras vai periodisko materiālu kvalitātes nozīmību turpmākajā glabāšanā un lietošanā.	40% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst brošūru un periodisko materiālu labošanā un iesiešanā izmantojamus instrumentus (adata, skalpelis u.c.)	Raksturo brošūru un periodisko materiālu labošanā un iesiešanā izmantojamus instrumentus (adata, skalpelis u.c.)
		Atpazīst brošūru un periodisko materiālu labošanā un iesiešanā izmantojamus materiālus (skavas, diegs, papīrs u.c.) un to pielietojumu.	Raksturo brošūru un periodisko materiālu labošanā un iesiešanā izmantojamus materiālus (skavas, diegs, papīrs u.c.) un to pielietojumu.
		Nosaka noteiktam brošūru un periodisko materiālu labošanas un iesiešanas darbam atbilstošus instrumentus un materiālus.	Patstāvīgi izvēlas noteiktam brošūru un periodisko materiālu labošanas un iesiešanas darbam atbilstošus instrumentus un materiālus.
		Pēc speciālista norādījumiem labo brošūru vai periodisko materiālu (plīsumu un papīra zudumu līmēšana).	Secīgi veic labošanas darbus -labo brošūras vai periodiskos materiālus (plīsumu un papīra zudumu līmēšana, lapu salocīšana, salikšana burtnīcās, sašūšana, bloka un vāka sasaiste).
		Pēc speciālista norādījumiem iesien brošūru vai periodisko materiālu, izmantojot diegu un adatu.	Iesien brošūras un periodiskos materiālus, izmantojot diegu, adatu un stelles.
		Vizuāli novērtē laboto un iesieto brošūru vai periodisko materiālu.	Vizuāli novērtē laboto un iesieto brošūru vai periodisko materiālu, nosauc pieļautās kļūdas.

Moduļa "Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt profesionālas atbalsta formas izgatavošanu šķiedru materiālu objektu saglabāšanai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Attīstīt precizitātes izpratni, veicot atbalsta formu izgatavošanas darba uzdevumus. 2. Apgūt šķiedru materiālu atbalsta formu izgatavošanas tehnoloģijas. 3. Apgūt atbalsta formu pielietošanas nosacījumus šķiedru materiālu objektiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi B daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par atbalsta formu izgatavošanu restaurācijā; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai" ir C daļas modulis, ko apgūst pēc brīvas izvēles pirms noslēdzošā moduļa "Restaurācijas tehniķa prakse" un/ vai "Šķiedru materiālu restaurācijas tehniķa prakse".

Moduļa "Atbalsta formu izgatavošana šķiedru materiālu objektu saglabāšanai" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: attīstīt precizitātes izpratni, veicot atbalsta formu izgatavošanas darba uzdevumus. Zina: uzmērīšanas veikšanas principus\ nosacījumus. Izprot: šķiedru materiālu priekšmetu (tekstiliju un papīra izstrādājumu) formu daudzveidību.	30% no moduļa kopējā apjoma	Klasificē šķiedru objektus pēc to formas. Uzmēra objektu, atbilstoši tā specifikai un dokumentē uzmērītos rezultātus.	Klasificē šķiedru objektus pēc to formas. Uzmēra objektu, atbilstoši tā specifikai un dokumentē uzmērītos rezultātus. Pielieto iegūtos rezultātus atbalsta formu izstrādei. Veic papildus uzmērījumus, ja tas nepieciešams atbalsta formas izgatavošanai.
2.Spēj: apgūt šķiedru materiālu atbalsta formu izgatavošanas tehnoloģijas. Zina: materiālus (tekstils, papīrs u.c.) to pielietošanu un atbalsta formu nozīmi vēsturisko objektu saglabāšanā.	50% no moduļa kopējā apjoma	Veido atbalsta formas vienkāršiem šķiedru materiālu objektiem.	Veido atbalsta formas vienkāršiem un sarežģītiem šķiedru materiālu objektiem.
		Izgatavo vienkāršas atbalsta formas, izmantojot iepriekš veiktos objekta uzmērījumus.	Izgatavo sarežģītas atbalsta formas, izmantojot iepriekš veiktos objekta uzmērījumus.

Izprot: atbalsta formu veidošanas procesu, materiālu atbilstību/piemērotību un saderību ar oriģinālo šķiedru objektu.		Skaidro atbalsta formas un oriģināla materiālu saderību.	Skaidro atbalsta formas un oriģināla materiālu saderību.
3.Spēj: apgūt atbalsta formu pielietošanas nosacījumus šķiedru materiālu objektiem. Zina: atbalsta materiālus, to saderību un apstrādes veidus. Izprot: eksponēšanas, uzglabāšanas, pārvietošanas nosacījumus (tekstiliju un papīra objektiem vai šķiedru materiālu objektiem).	20% no moduļa kopējā apjoma	Piemēro atbilstošāko atbalsta formas modeli vienkāršam (forma, materiāls) šķiedru materiālu objektam.	Piemēro atbilstošāko atbalsta formas modeli sarežģītākam (forma, dažādi materiāli) šķiedru materiālu objektam.
		Sagatavo tekstiliju un papīra objektus vai šķiedru materiālu objektus ilgstošai uzglabāšanai.	Sagatavo dažādu veidu tekstiliju un papīra objektus vai šķiedru materiālu objektus ilgstošai uzglabāšanai.
		Sagatavo tekstiliju un papīra objektus vai šķiedru materiālu objektus pārvietošanai.	Sagatavo dažādu veidu tekstiliju un papīra objektus vai šķiedru materiālu objektus pārvietošanai.

Moduļa "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas veikt šķiedru materiālu restaurācijas tehnika darbus darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Apsekot šķiedru materiālu restaurējamo objektu. 2. Organizēt šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darba vietu. 3. Veikt šķiedru materiāla (papīrs, tekstils) objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. 4. Dokumentēt šķiedru materiālu konservācijas un restaurācijas procesus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B, C daļas nepieciešamie moduļi profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu mapi. Darba mapes ieteicamais saturs: 1.1. Prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildes apraksti, fotogrāfijas u.c. materiāli. 1.2. Moduļa apguves pašvērtējums. 1.3. Izglītojamā prasmju vērtējums un raksturojums prakses vietā. 1.4. Prakses vadītāja novērtējums. 2. Iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus. 3. Veido prezentāciju par praksi, ietverot jautājumus par prakses darba vietu, apkopoto darba mapes saturu, veiktajiem uzdevumiem un sagatavoto pašvērtējumu, prezentē to un atbild uz komisijas jautājumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" apgūstams programmas B daļā. Modulis "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas Šķiedru materiālu restaurācijas tehnikas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Šķiedru materiālu restaurācijas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apsekot šķiedru materiālu restaurējamo objektu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro objekta atbilstību arhitektūras/mākslas stilam vai etnogrāfisko priekšmetu grupai.	Pamato restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi un veic objekta vēsturisko izpēti.
		Fotografē objektu, atbilstoši fototehnikas lietošanas noteikumiem.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta foto fiksāciju. Fotografē objektu, pielietojot dažādus apgaismojuma veidus, lai izceltu objekta faktūras, bojājumus u.c.

		Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc speciālista norādījumiem.	Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu, fiksējot informāciju restaurācijas pasē.
		Vizuāli izvērtē un apraksta restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu veidus un objekta bojājumu rašanās iemeslus.	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā.
2. Spēj: organizēt šķiedru materiālu restaurācijas/konservācijas darba vietu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai.	Iekārto restaurācijas/ konservācijas darba vietu.
		Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un palīgmateriālus.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
		Kopj restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.	Uztur darba kārtībā restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
3. Spēj: veikt šķiedru materiālu konservāciju un restaurēšanu.	40% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā marķē šķiedru materiālu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.	Marķē šķiedru materiālu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē vienkārša šķiedru materiālu objekta detaļas.	Demontē un montē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas, atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā veic restaurējamā/ konservējamā šķiedru materiālu objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot speciālista norādījumus.	Veic restaurējamā/ konservējamā šķiedru materiālu objekta saudzīgu tīrīšanu.
		Piedalās šķiedru materiālu objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.	Piedalās šķiedru materiālu objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
4. Spēj: dokumentēt šķiedru materiālu konservācijas un restaurācijas procesus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Secīgi sakārto materiālus par restaurācijas/ konservācijas objekta vēsturi un labojumiem/ remontu/ restaurāciju.	Apkopo informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
		Izstrādā restaurācijas/ konservācijas procesu apraksta projektu restauratora darba dienasgrāmatai. Saskaņo ar speciālistu.	Veic restaurācijas/ konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.

		Piedalās restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksācijas darbos, sakārto fotogrāfijas.	Veic katra restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksāciju.
--	--	---	---

Moduļa "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atlasīt un apstrādāt pieejamo, t.sk. vēsturisko informāciju par konkrēto objektu. 2. Noteikt un raksturot atšķirīgus šķiedru materiālu veidus (tekstils, papīrs u.c.) un izpildes tehnikas. 3. Veikt restaurējamā/konservējamā šķiedru materiāla objekta fotofiksāciju. 4. Detalizēti aprakstīt un uzmērīt objektu. 5. Noteikt šķiedru materiāla objekta saglabātības pakāpi.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtos pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošanu; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar citiem moduli "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija".

Moduļa "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: atlasīt un apstrādāt pieejamo, t.sk. vēsturisko informāciju par konkrēto objektu. Zina: informācijas ieguves avotus, informācijas analīzi un fiksēšanu. Izprot: informācijas pielietošanas veidus savā darbā.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc un raksturo informācijas avotus, raksturo avotu specifiku, veidus.	Raksturo informācijas avotus, t.sk. vēsturiskās informācijas ieguves avotus, apraksta informācijas avotu specifiku, veidus.
		Identificē nepieciešamos informācijas iegūšanas avotus, ievēro piekļuves tiesības datubāzēm, katalogiem tiešsaistes režīmā, iegūst informāciju un apstrādā to, ievērojot norādījumus.	Izvēlas informācijas iegūšanas avotus, raksturojot to galvenās atšķirības, atrod informāciju konkrētās brīvpieejas datubāzēs, katalogos u.c. atlasa informāciju un apstrādā to – saturiski, vizuāli u.tml.
		Pārliecinās par informācijas pareizību un fiksē to noteiktā formā- vizuāli, tekstuāli, grafiski utt.	Izvērtē papildus informācijas nepieciešamību par objektu no pievienotās dokumentācijas, literatūras, u.c. resursiem, fiksē

			papildus informāciju (materiāli, tehnikas u.c.).
2.Spēj: noteikt un raksturot atšķirīgus šķiedru materiālu veidus (tekstils, papīrs u.c.) un izpildes tehnikas. Zina: šķiedra materiālu veidus, īpašības un izpildes tehnikas. Izprot: šķiedru materiālu atšķirības pēc to īpašībām.	35% no moduļa kopējā apjoma	Identificē papīra/ šķiedru materiālu veidus un raksturo to pielietojumu (lupatmasas, koksnes celuloze u.c.).	Detalizēti apraksta papīra/ šķiedru materiālu veidus un to pielietojumu (lupatmasas, koksnes celuloze u.c.).
		Raksturo papīra / šķiedru materiālu veidu fizikāli ķīmiskās, mehāniskās īpašības.	Izskaidro katra papīra/ šķiedra materiālu veida un grupas vienojošās pazīmes pēc noteiktiem kritērijiem, t.sk. īpašībām.
		Identificē tekstila materiālu/ šķiedru materiālu veidus un raksturo to šķiedru uzbūvi un īpašības - dabīgās, sintētiskās šķiedras u.c.	Detalizēti apraksta-tekstila materiālu/ šķiedru materiālu veidus.
		Raksturo tekstila materiālu/ šķiedru materiālu veidu fizikāli ķīmiskās īpašības.	Izskaidro katra tekstila materiālu/ šķiedru materiālu veida un grupas vienojošās pazīmes.
		Raksturo šķiedru materiālu identificēšanas paņēmienus (vizuālās pazīmes, ar dedzināšanu, ar mikroskopu u.c.).	Detalizēti apraksta katra šķiedru materiāla (papīrs, tekstils) vismaz vienu identificēšanas paņēmieni: -papīram vizuālās pazīmes, šķiedru virzienu u.c.; -tekstilam vizuālās pazīmes, dedzināšana, mikroskops u.c.
3.Spēj: veikt restaurējamā/konservējamā šķiedru materiāla objekta fotofiksāciju. Zina: šķiedru materiālu objektu fotofiksācijas paņēmienus. Izprot: fotofiksācijas nepieciešamību un nozīmi šķiedru materiālu objektu restaurācijas procesos.	5% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo šķiedru materiālu izpildes tehnikas (papīrs- ar roku liets papīrs, rūpnieciski izgatavots, iespieddarbs, grafika, rokraksts u.c.; tekstils – austs, adīts u.c.)	Detalizēti apraksta katra šķiedru materiāla izpildes tehnikas, t.sk. vēsturiskās izpildes tehnikas (papīrs- ar roku liets papīrs, rūpnieciski izgatavots, iespieddarbs, grafika, rokraksts u.c.; tekstils – austs, adīts u.c.)
		Raksturo foto dokumentācijas struktūru, iekļaujamo informāciju un pielikumus, piemēram, bojājumu shēmas u.c.	Izvērtē saturiski informāciju dokumentācijā, atzīmē trūkstošos materiālus.
	20% no moduļa kopējā apjoma	Veic objekta fotofiksāciju pirms restaurācijas (averss, reverss, profils) ar atbilstošu foto aprīkojumu, izmanto atbilstošus fotografēšanas	Patstāvīgi veic objekta fotofiksāciju pirms restaurācijas (averss, reverss, profils,), skaidro katra fotoattēla nepieciešamību restaurācijas procesā.

		paņēmienu (fokuss, leņķis, gaisma, fons u.c.).	
4.Spēj: detalizēti aprakstīt un uzmērīt objektu. Zina: dažādu mērierīču un izpētes aprīkojuma pielietojumu un restaurējamā/konservējamā objekta uzmērīšanu. Izprot: mērījumu precizitātes nozīmi šķiedru materiālu restaurācijas darbos.	5% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta objekta izskatu (objekta vizuālais un tehniskais stāvoklis, izstrādes materiāli, bojājumi, to apjoms un veids u.c.) restauratora dienasgrāmatā.	Izstrādā detalizētu divu dažādu šķiedru materiālu (tekstils, papīrs) objektu aprakstu un fiksē to restauratora dienasgrāmatā.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo mērierīces un izpētes aprīkojumu, to lietošanas noteikumus.	Izvēlas un sagatavo darbam mērierīces un izpētes aprīkojumu, raksturo to lietošanu un novērtē to piemērotību konkrētu darbu izpildei.
		Uzmēra objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc dotajiem norādījumiem.	Sagatavo, pārbauda mērierīces un precīzi uzmēra objektu, fiksē informāciju restauratora dienasgrāmatā.
5.Spēj: noteikt šķiedru materiāla objekta saglabātības pakāpi. Zina: bojājumu veidus, raksturojumu un to iespējamās rašanās iemeslus un novēršanas paņēmienus. Izprot: objekta izpētes rezultātus un saglabātības pakāpi.	15% no moduļa kopējā apjoma	Identificē biežāk satopamos bojājumus (tekstils, papīrs u.c.) un to iespējamās rašanās iemeslus.	Izvērtē bojājumus (tekstils, papīrs u.c.) rašanās iemeslus.
		Nosaka vismaz 3 paraugos (tekstils, papīrs u.c.) bojājuma veidus, vispārīgi apraksta tos.	Raksturo vismaz 5 paraugos (tekstils, papīrs u.c.) bojājuma veidus un bojājuma aprakstus.
		Vispārīgi raksturo bojājumu novēršanas paņēmienus.	Apraksta biežāk satopamo bojājumu (tekstils, papīrs u.c.) novēršanas paņēmienus.

Moduļa "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt šķiedru materiālu objekta restaurāciju un konservāciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvērtēt šķiedru (tekstils, papīrs) objekta restaurācijas /konservācijas darbu uzdevumus atbilstoši restaurācijas/konservācijas programmai. 2. Sagatavot darba vietu noteikta šķiedru materiālu objekta restaurācijas uzdevuma veikšanai. 3. Sagatavot palīgmateriālus šķiedru materiālu restaurācijai/ konservācijai, tajā skaitā, ķīmiskos darba šķīdumus un līmes atbilstoši speciālista norādījumiem. 4. Veikt šķiedru materiālu objekta restaurācijas/konservācijas darbus, sadarbībā ar speciālistu. 5. Speciālista uzraudzībā sagatavot restaurēto objektu ilgstošai uzglabāšanai, pārvietošanai, eksponēšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par šķiedru materiālu objekta restaurāciju un konservāciju; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar citiem moduli "Šķiedru materiāla restaurējamā objekta apsekošana".

Moduļa "Šķiedru materiālu objekta restaurācija un konservācija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: izvērtēt šķiedru (tekstils, papīrs) objekta restaurācijas /konservācijas darbu uzdevumus atbilstoši restaurācijas/ konservācijas programmai. Zina: šķiedru materiālus un izgatavošanas tehnikas. Izprot: šķiedras īpašības un apdares paņēmienus.	15% no moduļa kopējā apjoma	Sadarbībā ar speciālistu definē restaurācijas konservācijas programmu.	Apraksta restaurācijas konservācijas programmu.
		Atpazīst šķiedru objekta materiālu un tā apstrādes izgatavošanas tehniku.	Vizuāli nosaka restaurējamā/konservējamā objekta šķiedru materiālu un izgatavošanas tehniku, raksturo to pazīmes.
		Vizuāli izvērtē šķiedru (tekstils, papīrs) objekta bojājumu veidu un zuduma apjomu.	Nosaka šķiedru (tekstils, papīrs) objekta bojājumu iespējamās iemeslus, zuduma apjomu.
		Sadarbībā ar speciālistu apraksta plānotos uzdevumus, atbilstoši šķiedru materiālam (tekstils, papīrs) un	Savas kompetences ietvaros novērtē kopējo šķiedru materiāla objekta stāvokli

		izgatavošanas tehnikai šķiedras īpašībām un apdares paņēmieniem.	un patstāvīgi apkopo plānotos uzdevumus.
2.Spēj: sagatavot darba vietu noteikta šķiedru materiālu objekta restaurācijas uzdevuma veikšanai. Zina: šķiedru materiālu restaurācijā pielietojamos instrumentus un materiālus. Izprot: ergonomikas principu nozīmi šķiedru materiālu restaurācijas uzdevuma veikšanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc iekārtas, aprīkojumu veidus (tekstila un papīra šķiedras), raksturo to sagatavošanas procesu, ievērojot darba aizsardzības sistēmas pasākumus restaurācijā.	Izskaidro iekārtu un aprīkojuma sagatavošanas procesu noteikta darba veikšanai, izvērtē drošas darba vides veidošanas paņēmienus (saistībā iekārtām un aprīkojumu u.c.).
		Veic telpas, iekārtu, aprīkojuma un materiālu vispārējas sagatavošanas darbības tekstila un papīra šķiedras restaurācijas uzdevuma veikšanai.	Sagatavo telpas, iekārtas, aprīkojumu un materiālus tekstila un papīra šķiedras restaurācijas procesam.
		Sagatavo noteiktu darba vietu, ievērojot higiēnas, ergonomikas un drošības prasības un tehnoloģisko iekārtu lietošanas noteikumus.	Patstāvīgi sagatavo darba vietu, ievērojot ergonomikas un drošības prasības, un veic korekcijas (darba vietas iekārtošanā), ievērojot darba uzdevumu un citus ietekmējošos apstākļus.
		Uztur iekārtas, aprīkojumu un savu darba vietu kārtībā.	Regulāri pārbauda un izvērtē iekārtu, aprīkojuma un savas darba vietas uzturēšanu darba kārtībā.
3.Spēj: sagatavot palīgmateriālus šķiedru materiālu restaurācijai/ konservācijai, tajā skaitā, ķīmiskos darba šķīdumus un līmes atbilstoši speciālista norādījumiem. Zina: šķiedru materiālu (tekstils, papīrs) raksturīgās īpašības. Izprot: ķīmisko vielu iedarbību uz šķiedru materiālu stāvokli.	20% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta šķiedru materiālu restaurācijā un konservācijā biežāk lietojamās ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus.	Diskutē par dažādiem ķīmisko vielu darba šķīdumiem un maisījumiem (veidiem), to iedarbību uz šķiedru materiāliem
		Raksturo šķiedru materiālu raksturīgākās īpašības: -elastība; -izturība pret gaismu; -krāsas noturība; -higroskopiskums.	Detalizēti apraksta šķiedru materiālu raksturīgākās īpašības: -elastība; -izturība pret gaismu; -krāsas noturība; -higroskopiskums.
		Apraksta līmju veidus, to pielietošanas paņēmienus.	Precīzi nosaka līmes piemērotību noteiktam šķiedras veidam (tekstils, papīrs) un sagatavo procesam.
4.Spēj: veikt šķiedru materiālu objekta restaurācijas/konservācijas darbus, sadarbībā ar speciālistu. Zina: šķiedru materiālu restaurācijas/ konservācijas principus.	40% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc restaurācijas /konservācijas darbus, pielietojamās iekārtas un aprīkojumu u.c.	Raksturo katra darba secību, izvēloties noteiktu darba metodi.
		Speciālista uzraudzībā novieto objektu uz darba virsmas.	Novieto objektu uz sagatavotas darba virsmas.
		Speciālista uzraudzībā veic objekta atputekļošanu, skaidro dezinfekcijas un dezinfekcijas nepieciešamību.	Veic objekta atputekļošanu, dezinfekciju un dezinfekciju.

Izprot: dažādu restaurācijas metožu pielietošanas nosacījumus.		Speciālista uzraudzībā veic objekta materiālu apstrādi.	Rūpīgi veic materiālu apstrādi (mitro, sauso) ar noteiktu/atbilstošu metodi.
		Speciālista uzraudzībā novērš vizuālos mehāniskos bojājumus.	Novērš vizuālos mehāniskos bojājumus - (deformācijas, lūzumi, plīsumi).
5.Spēj: speciālista uzraudzībā sagatavot restaurēto objektu ilgstošai uzglabāšanai, pārvietošanai, eksponēšanai. Zina: šķiedru materiālu izstrādājumu uzglabāšanas prasības, nostiprināšanas metodes. Izprot: eksponēšanas, uzglabāšanas, pārvietošanas nosacījumus šķiedru materiālu objektiem.	15% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta mikroklimata nodrošināšanas faktorus – temperatūra, mitrums, apgaismojums u.c.	Izvērtē mikroklimata nodrošināšanas faktoru iedarbību uz šķiedru (tekstils, papīrs) materiālu objektu kvalitātes/ ilgtspējības kritērijiem/ rādītājiem.
		Speciālistu uzraudzībā veic noteiktas sagatavošanas darbības restaurētā objekta eksponēšanai, glabāšanai un pārvietošanai.	Patstāvīgi veic restaurētā objekta sagatavošanas darbības restaurētā objekta eksponēšanai, glabāšanai un pārvietošanai.
		Apraksta šķiedru materiālu (tekstils, papīrs) uzglabāšanai paredzētos materiālus un inventāru.	Detalizēti raksturo šķiedru materiālu (tekstils, papīrs) īslaicīgai un ilgtermiņa uzglabāšanai paredzētos materiālus, inventāru un to nozīmi.
		Apraksta šķiedru materiālu atbalsta formas (manekeni, paliktņi, kastes, mapes u.c.).	Skaidro atbalsta formas un oriģināla materiālu saderību.

Moduļa "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas veikt silikātmateriālu restaurācijas tehnika darbus darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Apsekot silikātmateriālu restaurējamo objektu. 2. Organizēt silikātmateriālu restaurācijas/konservācijas darba vietu. 3. Veikt silikātmateriāla (akmens u.c.) objekta konservācijas un restaurācijas procesus. 4. Dokumentēt silikātmateriālu konservācijas un restaurācijas procesus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B, C daļas nepieciešamie moduļi profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu mapi. Darba mapes ieteicamais saturs: 1.1. Prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildes apraksti, fotogrāfijas u.c. materiāli. 1.2. Moduļa apguves pašvērtējums. 1.3. Izglītojamā prasmju vērtējums un raksturojums prakses vietā. 1.4. Prakses vadītāja novērtējums. 2. Iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus. 3. Veido prezentāciju par praksi, ietverot jautājumus par prakses darba vietu, apkopoto darba mapes saturu, veiktajiem uzdevumiem un sagatavoto pašvērtējumu, prezentē to un atbild uz komisijas jautājumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" apgūstams programmas B daļā. Modulis "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas Silikātmateriālu restaurācijas tehnikas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Silikātmateriālu restaurācijas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apsekot silikātmateriālu restaurējamo objektu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Pārskata objekta atbilstību arhitektūras/mākslas stilam vai etnogrāfisko priekšmetu grupai.	Pamato restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi un veic objekta vēsturisko izpēti.
		Fotografē objektu, atbilstoši fototehnikas lietošanas noteikumiem.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta foto fiksāciju. Fotografē objektu, pielietojot dažādus apgaismojuma veidus, lai izceltu objekta faktūras, bojājumus u.c.

		Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc speciālista norādījumiem.	Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu, fiksējot informāciju restaurācijas pasē.
		Vizuāli izvērtē un apraksta restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu veidus un objekta bojājumu rašanās iemeslus.	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā.
2. Spēj: organizēt silikātmateriālu restaurācijas/konservācijas darba vietu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai.	Iekārto restaurācijas/ konservācijas darba vietu.
		Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un palīgmateriālus.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
		Kopj restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.	Uztur darba kārtībā restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
3. Spēj: veikt silikātmateriālu konservāciju un restaurēšanu.	40% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā marķē silikātmateriālu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.	Marķē silikātmateriālu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē vienkārša silikātmateriālu objekta detaļas.	Demontē un montē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas, atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā veic restaurējamā/ konservējamā silikātmateriālu objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot speciālista norādījumus.	Veic restaurējamā/ konservējamā silikātmateriālu objekta saudzīgu tīrīšanu.
		Piedalās silikātmateriālu objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.	Piedalās silikātmateriālu objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
4. Spēj: dokumentēt silikātmateriālu konservācijas un restaurācijas procesus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Secīgi sakārto materiālus par restaurācijas/ konservācijas objekta vēsturi un labojumiem/ remontu/ restaurāciju.	Apkopo informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
		Izstrādā restaurācijas/ konservācijas procesu apraksta projektu restauratora darba dienasgrāmatai. Saskaņo ar speciālistu.	Veic restaurācijas/ konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
		Piedalās restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksācijas darbos, sakārto fotogrāfijas.	Veic katra restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksāciju.

Moduļa "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas izmantot silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas restaurācijā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atpazīt raksturīgākos dabīgā akmens veidus (magmatiskos, nogulum un metamorfos iežus). 2. Sagatavot darbam neapstrādātus mālus un dažāda pielietojuma mālu masas. 3. Atšķirt (atpazīt) keramisko izstrādājumu veidus. 4. Noteikt porainu silikātmateriālu (dabīgais akmens, keramika, java, betons) blīvumu, porainību un ūdens uzsūci. 5. Noteikt inerto minerālmateriālu īpašības – mitruma saturu, granulometrisku sastāvu, mālvielu daudzumu. 6. Sagatavot javas uz neorganisko saistvielu (ģipsis, kaļķis, cements) bāzes.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana."
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par silikātmateriālu vēsturiskajām tehnoloģijām; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar moduli "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi", "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija".

Moduļa "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: atpazīt raksturīgākos dabīgā akmens veidus (magmatiskos, nogulum un metamorfos iežus). Zina: dabīgā akmens ģeoloģiskās veidošanās procesus, akmens veidus, vienkāršas identifikācijas metodes. Izprot: ģeoloģisko veidošanās procesu saistību ar akmens īpašībām - vizuālajām, cietības, ķīmiskā sastāva.	10% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta magmatisko, nogulum un metamorfo iežu ģeoloģiskās veidošanās procesus.	Apraksta magmatisko, nogulum un metamorfo iežu ģeoloģiskās veidošanās procesus, raksturojot katras grupas iedalījumu apakšgrupās.
		Vizuāli atpazīst vismaz 50 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.	Vizuāli atpazīst vismaz 70 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.
		Apraksta, kas ir Moosa minerālu cietības skala, nosauc 10 minerālus, kas to veido.	Apraksta, kas ir Moosa minerālu cietības skala, nosauc 10 minerālus, kas to veido, nosauc papildus minerālus un citus materiālus, ko izmanto iežu cietības noteikšanai.
		Apraksta iežu un sālsskābes reakcijas veidus.	Apraksta iežu un sālsskābes reakcijas veidus, pamato atšķirību starp tiem.

		Nosaka dabīgā akmens cietību un reakciju ar sālsskābi 50 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.	Nosaka dabīgā akmens cietību un reakciju ar sālsskābi 70 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.
		Salīdzina saistību starp ģeoloģiskās veidošanās procesiem un iežu īpašībām - cietību, reakciju ar sālsskābes šķīdumu, vismaz 50 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.	Salīdzina saistību starp ģeoloģiskās veidošanās procesiem un iežu īpašībām - cietību, reakciju ar sālsskābes šķīdumu, vismaz 70 % no dabīgā akmens kolekcijas paraugiem.
2.Spēj: sagatavot darbam neapstrādātus mālus un dažāda pielietojuma mālu masas. Zina: neapstrādātu mālu sagatavošanas metodes, granulometriskā sastāva un plasticitātes noteikšanas metodes, māla masu pielietojumu, piedevas. Izprot: apkārtējās vides faktoru ietekmi uz neapdedzinātiem māliem, granulometriskā sastāva un plasticitātes nozīmi mālu saderībā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc neapstrādāta māla pielietošanas veidus kultūras mantojumā, nosauc vēsturiskās piedevas, priekšnoteikumus aizsardzībai pret apkārtējās vides faktoru iedarbību.	Nosauc neapstrādāta māla vēsturiskos pielietošanas veidus kultūras mantojumā, nosauc vēsturiskās piedevas, nosauc un apraksta priekšnoteikumus, neapstrādātu mālu aizsardzībai pret apkārtējās vides faktoru iedarbību, minot konkrētus piemērus.
		Sagatavo konkrēta pielietojuma mālu masu (atbilstoši dotajam uzdevumam) - sagatavo darbam neapstrādātus mālus, sagatavo piedevas, pagatavo to maisījumu.	Sagatavo konkrēta pielietojuma mālu masu (atbilstoši dotajam uzdevumam) - sagatavo darbam neapstrādātus mālus, sagatavo piedevas, raksturo piedevu ietekmi uz mālu masas īpašībām.
		Apraksta neapstrādātu mālu īpašības - granulometrisko sastāvu un plasticitāti, nosauc metodes ar kurām var šīs īpašības noteikt.	Apraksta neapstrādātu mālu īpašības - granulometrisko sastāvu un plasticitāti, nosauc metodes ar kurām var šīs īpašības noteikt. Apraksta, kāds aprīkojums nepieciešams, nosakot granulometrisko sastāvu ar nogulsnešanās metodi, plasticitāti - ar velšanās un plūšanas robežas noteikšanas metodi.
		Nosaka granulometrisko sastāvu ar nogulsnešanās metodi neapstrādātiem māliem.	Nosaka granulometrisko sastāvu ar nogulsnešanās metodi neapstrādātiem māliem. Iegūtos rezultātus salīdzina ar citiem māliem, izdara secinājumus par mālu savstarpējo saderību.
		Nosaka plasticitāti neapstrādātiem māliem ar velšanās un plūšanas metodi.	Nosaka plasticitāti neapstrādātiem māliem ar velšanās un plūšanas metodi. Iegūtos rezultātus salīdzina ar citiem māliem (datus iedod pasniedzējs), izdara secinājumus par mālu savstarpējo saderību.

3.Spēj: atšķirt (atpazīt) keramisko izstrādājumu veidus. Zina: keramisko izstrādājumu iedalījumu, galvenās izejvielas, piedevas, ieguves tehnoloģijas pamatprincipus. Izprot: keramisko izstrādājumu ieguves tehnoloģijas saistību ar to īpašībām.	10% no moduļa kopējā apjoma	Uzskaita keramisko izstrādājumu galvenās izejvielu grupas – plastiskās izejvielas, liesinātāji, kušņi, piedevas. Nosauc keramisko izstrādājumu veidus (iedalījumu), atkarībā no pielietojuma (būvkeramika, smakkeramika, tehniskā keramika, speciālā keramika). Identificē un raksturo vismaz 50 % no keramikas izstrādājumu kolekcijas paraugiem.	Uzskaita keramisko izstrādājumu galvenās izejvielu grupas – plastiskās izejvielas, liesinātāji, kušņi, piedevas, izvērtē to nozīmi. Nosauc keramisko izstrādājumu veidus (iedalījumu), atkarībā no pielietojuma (būvkeramika, smakkeramika, tehniskā keramika, speciālā keramika), Apraksta keramisko izstrādājumu ieguves tehnoloģijas pamatprincipus. Identificē un raksturo vismaz 70 % no keramikas izstrādājumu kolekcijas paraugiem. Pamato keramikas veidu, saistībā ar tā īpašībām, izejvielām un ieguves tehnoloģiju.
4.Spēj: noteikt porainu silikātmateriālu (dabīgais akmens, keramika, java, betons) blīvumu, porainību un ūdens uzsūci. Zina: porainu silikātmateriālu blīvuma, porainības un ūdens uzsūces noteikšanas metodes, tam nepieciešamos instrumentus un aprīkojumu. Izprot: poraina silikātmateriāla ūdens uzsūces, blīvuma un porainības nozīmi materiālu saderības aspektā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc akmens un citu silikātmateriālu veidus (dabīgais akmens, keramika, java, betons u.c.), to pielietojumu. Definē, kas ir jēdzieni blīvums, porainība, ūdens uzsūce. Nosaka blīvumu, porainību un ūdens uzsūci ne mazāk kā 2 regulāras un 2 neregulāras formas paraugiem.	Nosauc un raksturo akmens un citu silikātmateriālu veidus (dabīgais akmens, keramika, java, betons u.c.), to pielietojumu, kopīgās un atšķirīgās īpašības. Nosauc un apraksta blīvuma, porainības un ūdens uzsūces noteikšanas metodes, nepieciešamās ierīces instrumentus. Nosaka blīvumu, porainību un ūdens uzsūci ne mazāk kā 3 regulāras un 3 neregulāras formas paraugiem. Izmantojot iegūtos datus, raksturo paraugu savstarpējo saderību.
5.Spēj: noteikt inerto minerālmateriālu īpašības – mitruma saturu, granulometrisko sastāvu, mālvielu daudzumu. Zina: inerto minerālmateriālu īpašību (mitruma satura, granulometriskā sastāva, mālvielu daudzuma) noteikšanas metodes un nepieciešamo aprīkojumu.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc inerto minerālmateriālu īpašību – mitruma satura, granulometriskā sastāva un mālvielu daudzuma noteikšanas metodes. Nosaka inerto minerālmateriālu mitruma saturu, granulometriskā sastāvu, mālvielu daudzumu.	Nosauc un raksturo inerto minerālmateriālu īpašību – mitruma satura, granulometriskā sastāva un mālvielu daudzuma noteikšanas metodes, tam nepieciešamo aprīkojumu. Nosaka inerto minerālmateriālu mitruma saturu, granulometriskā sastāvu, mālvielu daudzumu. Izdara secinājumus, par iegūtajiem rezultātiem, to savstarpējo saistību, ietekmi uz javas vai betona īpašībām.

Izprot: minerālmateriālu īpašību ietekmi uz neorganisko saistvielu javām, betonu.			
6.Spēj: sagatavot javas uz neorganisko saistvielu (ģipsis, kaļķis, cements) bāzes. Zina: neorganisko saistvielu (ģipsis, kaļķis, cements) ieguves pamatprincipus un galvenās īpašības. Javu uz neorganisko saistvielu bāzes izejvielas, pagatavošanas principus. Izprot: izejvielu ietekmi uz javas īpašībām.	20% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo neorganisko saistvielu veidus (ģipsis, kaļķis, cements), izejvielas, ieguves principus, pielietošanu.	Raksturo neorganisko saistvielu veidus (ģipsis, kaļķis, cements), izejvielas, ieguves principus, pielietošanu. Pamato neorganisko saistvielu atšķirīgo pielietojumu.
		Raksturo javu uz neorganisko saistvielu bāzes veidus, pielietojumu, izejvielas (saistvielas, pildvielas, piedevas, ūdens).	Raksturo javu uz neorganisko saistvielu bāzes veidus, pielietojumu, izejvielas (saistvielas, pildvielas, piedevas, ūdens). Raksturo javas izejvielu ietekmi uz gatava produkta īpašībām.
		Sagatavo javas maisījumu atbilstoši dotajam uzdevumam, ievērojot pareizus javas sagatavošanas principus.	Sagatavo javas maisījumu atbilstoši dotajam uzdevumam, ievērojot pareizus javas sagatavošanas principus. Pamato javas pēcaprūpes nozīmi.

Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/ restaurācijas priekšdarbi" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/ restaurācijas priekšdarbus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši akmens vai citu silikātmateriālu objekta restaurācijas/konservēšanas programmai. 2. Sagatavot restauratora darba vietu akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai, ievērojot ergonomikas principus. 3. Izvēlēties un sagatavot instrumentus, iekārtas, darba materiālus un palīgmateriālus akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta zudušo elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtā pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par silikātmateriālu konservācijas/ restaurācijas priekšdarbiem; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar moduli "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas", "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija".

Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši akmens vai citu silikātmateriālu objekta restaurācijas/konservēšanas programmai. Zina: akmens un citu silikātmateriālu zuduma apjoma noteikšanas metodes. Izprot: akmens un citu silikātmateriālu galvenās īpašības.	15% no moduļa kopējā apjoma	Sadarbībā ar speciālistu definē restaurācijas konservācijas programmu.	Apraksta restaurācijas/ konservācijas programmu.
		Vizuāli izvērtē. akmens vai citu silikātmateriālu objekta bojājumu – materiālu zuduma veidu un apjomu.	Nosaka akmens vai citu silikātmateriālu objekta bojājumu - materiālu zuduma iespējamus iemeslus, apjomu.
		Veic bojājumu uzmērīšanas darbības un vienkāršotus aprēķinus.	Uzmēra un aprēķina objekta bojājumus.
2. Spēj: sagatavot restauratora darba vietu akmens un citu silikātmateriālu	30% no moduļa kopējā satura	Sadarbībā ar speciālistu definē restaurācijas/ konservācijas programmu un darba metodes veidu (ķīmiskā vai mehāniskā apstrāde).	Apraksta restaurācijas/ konservācijas programmu un izvēlas atbilstošu darba metodi (ķīmiskā vai mehāniskā apstrāde).

izstrādājumu restaurācijai/konservācijai, ievērojot ergonomikas principus. Zina: darba aizsardzības noteikumus, darba materiālu/paraugu sagatavošanu restaurācijai/ konservācijai. Izprot: darba metožu izvēles ietekmi uz restaurācijas/ konservācijas procesu.		Veic telpas (iekštelpa, ārtelpa), aprīkojuma (galdi, virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji, sastatnes u.c.) vispārēju sagatavošanu, ievēro darba aizsardzības prasības. Sadarbībā ar speciālistu sagatavo (reģistrē, marķē, iepakoj) akmens vai citu silikātmateriālu izpētes materiālus/ paraugus tālākajiem restaurācijas/konservācijas procesiem.	Sakārto darba vietu atbilstoši veicamajiem dienas darbiem, sagatavo aprīkojumu (galdi, virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji, sastatnes u.c.) . Patstāvīgi sagatavo akmens vai citu silikātmateriālu izpētes materiālus/ paraugus tālākajiem restaurācijas/konservācijas procesiem.
3.Spēj: izvēlēties un sagatavot instrumentus, iekārtas, darba materiālus un palīgmateriālus akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijai/konservācijai. Zina: akmens un citu silikātmateriālu virsmu tīrīšanas instrumentu veidus un to pielietošanu. Izprot: ķīmisko vielu iedarbību uz akmens un citiem silikātmateriāliem.	25% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta instrumentu un iekārtu pielietošanu, veidus un to lietošanas principus restaurācijas darbībās, identificējot drošus darba paņēmienus. Izvēlas un sagatavo pēc norādījumiem instrumentus un iekārtas (t.sk. virsmu tīrīšanai).	Uzskatāmi parāda instrumentu un iekārtu pielietošanu, ievērojot katra instrumenta, iekārtu lietošanas un drošas lietošanas noteikumus/ principus. Izvēlas un sagatavo instrumentus un iekārtas (t.sk. virsmu tīrīšanai), atbilstoši uzdevumam un darbu secībai.
	30% no moduļa kopējā apjoma	Pēc speciālista norādījumiem sagatavo materiālus un palīgmateriālus. Vispārīgi apraksta materiālu un palīgmateriālu veidus un to lietošanas principus restaurācijas darbībās.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.

Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt akmens un citu silikātmateriālu konservāciju/ restaurācijas darbības vai procesus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Sagatavot akmens un citu silikātmateriālu objektu konservācijai/restaurācijai. 2. Veikt akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darbus, atbilstoši darba uzdevumam. 3. Sagatavot konservēto/restaurēto akmens un citu silikātmateriālu objektu ilgstošai glabāšanai vai pārvietošanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtā pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par silikātmateriālu konservācijas/ restaurācijas darbiem; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar moduli "Silikātmateriālu vēsturiskās tehnoloģijas", "Akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas priekšdarbi".

Moduļa "Akmens un citu silikātmateriālu restaurācija/konservācija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: sagatavot akmens un citu silikātmateriālu objektu konservācijai/restaurācijai. Zina: akmens un citu silikātmateriālu marķēšanas principus, sauso depozītu uzslāņojumu attīrīšanas metodes. Izprot: konservējamā/restaurējamā objekta marķēšanas principu būtību un nozīmi.	5% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta sauso depozītu attīrīšanas principus, depozītu veidus un darbarīkus. Attīra virsmu no sausajiem depozītiem.	Pamato sauso depozītu attīrīšanas darbarīku veida saistību ar akmens vai cita silikātmateriāla mehāniskajām īpašībām.
		Apraksta marķēšanas principus, tās nozīmi, marķēšanas apzīmējumus.	Atpazīst tehniskos apzīmējumus rasējumos.
		Nosauc marķēšanas materiālus – marķēšanas krāsas, darba rīkus.	Apraksta marķēšanas krāsu iedarbību uz akmens vai citu silikātmateriālu.
		Marķē akmens vai cita silikātmateriāla objektu – sagatavo virsmu, izvēlas marķēšanas vietu, izvēlas marķēšanas krāsas un darbarīkus, marķē, dokumentē un reģistrē marķēto objektu.	Pamato marķēšanas materiālu vietas izvēli saistībā ar objekta veidu.

2.Spēj: veikt akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darbus, atbilstoši darba uzdevumam. Zina: akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darbus (tīrīšana, atsāļošana, demontāža, pieveidošana, rekonstruēšana, šuvošana, nostiprināšana) instrumentus, palīgierīces un materiālus, kas nepieciešami vienkāršu akmens un citu silikātmateriālu konservācijas/restaurācijas darbību veikšanai, drošus darba paņēmienus, veikto darbību dokumentācijas principus. Izprot: veikto konservācijas/restaurācijas darbību dokumentācijas nozīmi un saistību ar objekta vizuālo novērtējumu.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc tīrīšanas izvēles principus, nosauc tīrīšanas metodes, to iedalījumu.	Novērtē dažādu tīrīšanas metožu priekšrocības un trūkumus.
		Nosauc tīrīšanas līdzekļus, materiālus, darbarīkus un iekārtas, atbilstoši tīrīšanas metodei	Paskaidro tīrīšanas līdzekļu, materiālu, darbarīku un iekārtu iedarbību uz akmens materiālu vai citu silikātmateriālu.
		Attīra akmens vai citu silikātmateriālu objektu - sagatavo objekta virsmu, sagatavo nepieciešamos materiālus, darbarīkus, iekārtas, veic tīrīšanas procesu, utilizē izlietotos materiālus.	Pamato izvēlēto līdzekļu, darbarīku, materiālu, iekārtu un metodes atbilstību konkrēta objekta tīrīšanai.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro atsāļošanas principus, nosauc atsāļošanas metodes.	Pamato atsāļošanas metodes saistību ar atsāļojamā objekta veidu.
		Nosauc atsāļošanas materiālus un darbarīkus.	Paskaidro atsāļošanas materiālu un darbarīku iedarbību.
		Atsāļo akmens vai cita silikātmateriāla objektu - izvēlas nepieciešamos materiālus, darbarīkus, sagatavo atsāļojamo objektu, atsāļo to, ievērojot pareizu darbu secību.	Izvērtē atsāļošanas procesa efektivitāti.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro irdenu vai neatbilstošu materiālu demontāžas principus.	Paskaidro neatbilstošu materiālu demontāžas nepieciešamību. Pamato demontāžas apjoma saistību ar objekta vizuālo novērtējumu.
		Demontē irdenus vai neatbilstošus materiālus no akmens vai citu silikātmateriālu objekta, nebojājot pamatmateriālu, izvēlas darba rīkus un instrumentus.	Paskaidro demontāžas darba rīku un instrumentu iedarbību uz akmens vai citiem silikātmateriāliem.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro akmens vai citu silikātmateriālu iztrūkstošo apjomu pieveidošanas principus, situācijas, kad tas ir vai nav nepieciešams.	Pamato pieveidošanas nepieciešamību ar objekta vizuālo novērtējumu.
		Nosauc pieveidošanas darba rīkus, instrumentus, materiālus, sastāvus.	Apraksta katra darba rīka, instrumenta, vai materiāla iedarbību uz pielabojamo materiālu, kā arī uz restaurācijas sastāvu.
		Pieveido akmens vai citu silikātmateriāla iztrūkstošos apjomus	Raksturo saistību starp pieveidojamā materiāla un restaurācijas sastāva

		ar restaurācijas sastāviem – sagatavo pamatmateriālu, sagatavo materiālus, pieveido iztrūkstošos apjomus, faktūrē to virsmu, veic pēcaprūpi.	ķīmiskajām, fizikālajām un mehāniskajām īpašībām. Pamato pēcaprūpes nepieciešamību.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro akmens vai citu silikātmateriālu zudušu fragmentu rekonstruēšanas principus, situācijas, kad tas ir vai nav nepieciešams.	Pamato rekonstruēšanas izpildi ar objekta vizuālo novērtējumu.
		Nosauc rekonstruēšanas darba rīkus, instrumentus, analogo materiālu veidus.	Apraksta katra darba rīka, instrumenta vai materiāla iedarbību uz akmens pamatmateriālu vai analogo materiālu.
		Veic vienkāršotu akmens vai citu silikātmateriālu rekonstruēšanu ar analogiem materiāliem – sagatavo pamatmateriālu, sagatavo analogo materiālu, izveido kontaktsavienojumu, veic pēcaprūpi.	Raksturo saistību starp akmens vai cita silikātmateriāla un analogā materiāla ķīmiskajām, fizikālajām un mehāniskajām īpašībām. Pamato pēcaprūpes nepieciešamību.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro šuvju restaurācijas principus, saistību starp autentiskā un restaurācijas šuvjuma iestrādes veidu, formu, faktūru.	Paskaidro vēsturiskā šuvjuma nozīmi.
		Nosauc šuvju restaurācijas darba rīkus, instrumentus, materiālus.	Paskaidro saistību starp šuvju restaurācijas darba rīkiem un šuves veidu.
		Veic šuvju restaurāciju, ievērojot pareizu darbu secību un izpildi – sagatavo šuvi, sagatavo restaurācijas materiālus, darba rīkus un instrumentus, aizpilda šuvi, faktūrē tās virsmu, veic pēcaprūpi.	Raksturo saistību starp vēsturiskā šuves pildmateriāla un restaurācijas sastāva ķīmiskajām, fizikālajām un mehāniskajām īpašībām. Pamato pēcaprūpes nepieciešamību.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc nostiprināšanas principus, raksturo prasības, kādām nostiprinātājam jāatbilst.	Raksturo riskus, kas saistīti ar nostiprināšanas principu neievērošanu.
		Nosauc nostiprināšanas līdzekļus, metodes to pielietošanai, darba rīkus, instrumentus un palīgmateriālus.	Apraksta saistību starp nostiprināšanas līdzekļa un nostiprināmā materiāla ķīmiskajām īpašībām.

		Nostiprina akmens vai citu silikātmateriālu - sagatavo nostiprināmo materiālu, sagatavo nostiprināšanas līdzekli, piesūcina materiālu ar nostiprinātāju, veic pēcprūpi.	Raksturo saistību starp nostiprināšanas līdzekli un darbu izpildes apstākļiem.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo kas ir aizsargpārklājumi, to veidi, izmantošanas priekšnoteikumi.	Apraksta aizsargpārklājuma saistību ar objekta veidu.
		Nosauc aizsargpārklājumu uzklāšanai nepieciešamos darbarīkus un instrumentus, pārklājuma materiālu veidus.	Apraksta saistību starp aizsargpārklājuma materiāla un akmens vai cita silikātmateriāla ķīmisko sastāvu.
		Pārklāj akmens vai cita silikātmateriāla virsmu ar aizsargpārklājumu, ievērojot darbu secību un izvēloties attiecīgos darba rīkus un instrumentus – sagatavo pamatmateriālu, sagatavo aizsargmateriālu, uznes to uz virsmu, veic pēcprūpi un pēcprūpi	Apraksta aizsargpārklājuma pēcprūpes nozīmi, tās ietekmi un pārklājuma īpašībām.
3. Spēj: sagatavot konservēto/ restaurēto akmens un citu silikātmateriālu objektu ilgstošai glabāšanai vai pārvietošanai. Zina: galvenos uzglabāšanas vides parametrus, pārvietošanas noteikumus, uzglabāšanas vides parametru kontroles metodes un iekārtas. Izprot: uzglabāšanas un transportēšanas nozīmi un ietekmi uz akmens vai citu silikātmateriālu īpašībām.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc akmens un citu silikātmateriālu uzglabāšanas principus.	Apraksta riskus, kas saistīti ar akmens materiālu uzglabāšanas principu neievērošanu.
		Nosauc optimālos vides parametrus akmens un citu silikātmateriālu uzglabāšanai. Nosaka uzglabāšanas vides parametrus – temperatūru, relatīvo mitrumu, apgaismojumu.	Apraksta nepareizu vides parametru ietekmi uz akmens un citiem silikātmateriāliem.
		Sagatavo vienu nelielu akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumu glabāšanai un pārvietošanai, izmanto atbilstošus iepakojamos materiālus un ievēro restaurēto/konservēto objektu glabāšanas un pārvietošanas noteikumus.	Patstāvīgi sagatavo vairākus dažādu izmēru akmens un citu silikātmateriālu izstrādājumus glabāšanai un drošai pārvietošanai, ievēro restaurēto/konservēto objektu glabāšanas un pārvietošanas noteikumus.

Moduļa "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas veikt koka konstrukciju restaurācijas tehnika darbus darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Apsekot restaurējamo objektu. 2. Organizēt restaurācijas/konservācijas darba vietu. 3. Veikt koka konstrukciju objekta konservācijas un restaurēšanas procesus. 4. Dokumentēt konservācijas un restaurācijas procesus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B un C daļas nepieciešamie moduļi profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu mapi. Darba mapes ieteicamais saturs: 1.1. Prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildes apraksti, fotogrāfijas u.c. materiāli. 1.2. Moduļa apguves pašvērtējums. 1.3. Izglītojamā prasmju vērtējums un raksturojums prakses vietā. 1.4. Prakses vadītāja novērtējums. 2. Iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus. 3. Veido prezentāciju par praksi, ietverot jautājumus par prakses darba vietu, apkopoto darba mapes saturu, veiktajiem uzdevumiem un sagatavoto pašvērtējumu, prezentē to un atbild uz komisijas jautājumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" apgūstams programmas B daļā. Modulis "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas Koka konstrukciju restaurācijas tehnikas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Koka konstrukciju restaurācijas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apsekot restaurējamo koka konstrukciju objektu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro objekta atbilstību arhitektūras/mākslas stilam vai etnogrāfisko priekšmetu grupai.	Pamato restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi un veic objekta vēsturisko izpēti.
		Fotografē objektu, atbilstoši fototehnikas lietošanas noteikumiem.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta foto fiksāciju. Fotografē objektu, pielietojot dažādus apgaismojuma veidus, lai izceltu objekta faktūras, bojājumus u.c.

		Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc speciālista norādījumiem.	Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu, fiksējot informāciju restaurācijas pasē.
		Vizuāli izvērtē un apraksta restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu veidus un objekta bojājumu rašanās iemeslus.	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā.
2. Spēj: organizēt koka konstrukciju restaurācijas/ konservācijas darba vietu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai.	Iekārto restaurācijas/ konservācijas darba vietu.
		Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un palīgmateriālus.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
		Kopj restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.	Uztur darba kārtībā restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
3. Spēj: veikt koka konstrukciju konservāciju un restaurāciju.	40% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā marķē koka konstrukciju restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.	Marķē koka konstrukciju restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē vienkārša koka konstrukciju objekta detaļas.	Demontē un montē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas, atbilstoši darba uzdevumam.
		Speciālista uzraudzībā veic restaurējamā/ konservējamā koka konstrukciju objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot speciālista norādījumus.	Veic restaurējamā/ konservējamā koka konstrukciju objekta saudzīgu tīrīšanu.
		Piedalās koka konstrukciju objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.	Piedalās koka konstrukciju objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
4. Spēj: dokumentēt koka konstrukciju konservācijas un restaurācijas procesus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Secīgi sakārto materiālus par restaurācijas/ konservācijas objekta vēsturi un labojumiem/ remontu/ restaurāciju.	Apkopo informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.
		Izstrādā restaurācijas/ konservācijas procesu apraksta projektu restauratora darba dienasgrāmatai. Saskaņo ar speciālistu.	Veic restaurācijas/ konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
		Piedalās restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksācijas darbos, sakārto fotogrāfijas.	Veic katra restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksāciju.

Moduļa "Koka konstrukciju restaurācija/konservācija" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt koka konstrukciju restaurāciju/ konservāciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši koka objekta restaurācijas/ konservēšanas programmai. 2. Izvēlēties un sagatavot instrumentus un darbmašīnas atbilstoši restaurācijas/ konservācijas darba uzdevumam. 3. Sagatavot koka konstrukciju restaurācijai/ konservācijai, veicot virsmas un šuvju attīrīšanu. 4. Piedalīties koka konstrukciju un citu koka būvdetaļu restaurācijas/ konservācijas procesā. 5. Uzklāt apdares slāņus uz iepriekš sagatavotas koka konstrukcijas virsmas, izmantojot vēsturiskās metodes. 6. Iestrādāt būvkonstrukcijās citus saistošos materiālus, ievērojot materiālu īpašības un iestrādāšanas tehnoloģijas.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtro pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par koka konstrukciju restaurāciju/ konservāciju; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Koka konstrukciju restaurācija/ konservācija" ir B daļas modulis.

Moduļa "Koka konstrukciju restaurācija/konservācija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: izvērtēt restaurācijas darba uzdevumu atbilstoši koka objekta restaurācijas/ konservēšanas programmai. Zina: koksnes laukumu, tilpuma aprēķinu metodes. Izprot: koksnes bojājumu iedarbību uz koksni.	10% no moduļa kopējā apjoma	Sadarbībā ar speciālistu definē restaurācijas konservācijas programmu. Vizuāli izvērtē koka objekta bojājumu veidu un apjomu. Veic bojājumu uzmērīšanas darbības un vienkāršotus aprēķinus.	Apraksta restaurācijas/ konservācijas programmu. Nosaka koka objekta bojājumu iespējamās iemeslus, apjomu. Veic bojājumu uzmērīšanas darbības un vienkāršotus aprēķinus.
2.Spēj: izvēlēties un sagatavot instrumentus un darbmašīnas atbilstoši restaurācijas/ konservācijas darba uzdevumam. Zina: kokapstrādes darba galdu, rokas instrumentu pielietošanu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi apraksta instrumentu, aprīkojuma (t.sk. darbapaldi) un iekārtu pielietošanu, veidus un to lietošanas principus restaurācijas darbībās, identificējot drošus darba paņēmienus.	Uzskatāmi parāda instrumentu, aprīkojuma (t.sk. darbapaldi) un iekārtu pielietošanu, ievērojot katra instrumenta, aprīkojuma un iekārtu lietošanas un drošas lietošanas noteikumus/ principus.

Izprot: instrumentu izvēles un lietošanas principu ievērošanas būtiskumu uz restaurējamo/ konservējamo objektu.		Izvēlas un sagatavo pēc norādījumiem instrumentus, aprīkojumu (t.sk. darbagaldi) un iekārtas.	Izvēlas un sagatavo instrumentus aprīkojumu (t.sk. darbagaldi) un iekārtas, atbilstoši uzdevumam un darbu secībai.
3.Spēj: sagatavot koka konstrukciju restaurācijai/ konservācijai, veicot virsmas un šuvju attīrīšanu. Zina: uzslāņojumu veidus, to tīrīšanas metodes, detaļu demontāžas metodes, dezinfekcijas līdzekļus, to pielietošanu. Izprot: darbu secīgu un precīzu izpildi atbilstoši darba uzdevumam.	15% no moduļa kopējā apjoma	Demontē konstrukciju, ievērojot norādījumus. Noņem netīrumus ar sauso tīrīšanu. Noņem nestabilos uzslāņojumus no koka konstrukcijas ar mehānisko tīrīšanas veidu. Vizuāli pārbauda sagatavotās, attīrītās koka konstrukcijas detaļas.	Demontē konstrukciju pēc marķēšanas shēmas un marķē visas detaļas (t.sk. furnitūru). Noņem netīrumus ar neitrāliem tīrīšanas līdzekļiem (destilēts ūdens, pH neitrālas ziepes u.c.). Noņem dažādus uzslāņojumus no koka konstrukcijas līdz pamatmateriālam un/vai līdz noteiktam slānim ar atbilstošu (t.sk. ķīmisko) tīrīšanas veidu. Vizuāli pārbauda sagatavotās, attīrītās koka konstrukcijas detaļas.
4.Spēj: piedalīties koka konstrukciju un citu koka būvdetaļu restaurācijas/ konservācijas procesā. Zina: kokmateriāla veidus, kokmateriāla kvalitātes prasības koka konstrukcijās, stiprinājumu veidus, vēsturiskos koka konstrukciju savienojumus. Izprot: atšķirības starp dažādiem materiāliem dažādu koksnes bojājumu ietekmi uz izstrādājuma konstruktīvo un estētisko kvalitāti.	15% no moduļa kopējā apjoma	Definē un skaidro jēdzienus - koka konstrukcijas un būvdetaļas. Nosaka kokmateriāla sugu, veidu. Nosauc koka konstrukciju un būvdetaļu savienojuma (t.sk. vēsturisko) pamatveidus.	Apraksta koka konstrukciju un būvdetaļu vairākus piemērus. Izvērtē kokmateriāla sugas, veida atbilstību koka konstrukcijai un būvdetaļai: šķiedras virziens, zari, kokmateriāla fizikālās īpašības u.c. Izvērtē savienojuma (t.sk. vēsturiskā) veidus un stāvokli vismaz trijām koka konstrukcijām un būvdetaļām.
5.Spēj: uzklāt apdares slāņus uz iepriekš sagatavotas koka konstrukcijas virsmas, izmantojot vēsturiskās metodes. Zina: vēsturiskās virsmu apdares veidus, materiālus, materiālu uzklāšanas tehnoloģijas, koksnes aizsardzības veidus un līdzekļus. Izprot: vēsturisko materiālu un instrumentu pielietošanas nozīmi.	30% no moduļa kopējā apjoma	Pirms apdares slāņu uzklāšanas, sagatavo virsmu gruntēšanai – tepēšana, plaisu aizrīvēšana u.c. Gruntē virsmu gruntēšanas līdzekļiem. Uzklāj apdares materiālus virsmām ar krāsām, lakām, eļļām, vasku, beicēm u.c.	Sagatavo virsmu gruntēšanai, atbilstoši koka virsmas materiāla tehniskajam stāvoklim. Gruntē virsmu ar atbilstošiem gruntēšanas līdzekļiem, ievērojot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus un drošus darba paņēmienus. Uzklāj apdares materiālus virsmām vienkāršu polihromu krāsojumu, izmantojot dažādas uzklāšanas

			metodes t.sk. vēsturiskās metodes (ota u.c.).
6.Spēj: iestrādāt būvkonstrukcijās citus saistošos materiālus, ievērojot materiālu īpašības un iestrādāšanas tehnoloģijas. Zina: stiklošanai pielietotos materiālus un izmantotās tehnoloģijas, materiālus, būvkalumu iestrādes tehnikas un stiprinājuma veidus. Izprot: stiklošanas darbu specifiku hermētiskam, kvalitatīvam stiklojumam.	10% no moduļa kopējā apjoma	Sagatavo stiklojuma gropi stiklošanai, nostiprina stiklu gropē.	Secīgi veic stiklošanas darbus – vecās ķītes materiāla izņemšana, gropes tīrīšana, gruntēšana, stikla griešana, ķītēšana u.c.
		Nosauc un izmanto stiklošanas procesā pielietotos materiālus un aprīkojumu.	Noteiktam objektam izvēlas piemērotus stiklošanas materiālus, t.sk. vēsturiskos, un aprīkojumu.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc būvkalumus un aprīkojuma stiprinājumu veidus.	Noteiktam objektam izvēlas piemērotus būvkalumus un aprīkojuma stiprinājumu veidus.
		Kopā ar speciālistu pārbauda hermētiskumu un stiklojuma kvalitāti.	Pārbauda hermētiskumu un stiklojuma kvalitāti un nepieciešamības gadījumā labo kļūdas.

Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas veikt metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika darbus darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Apsekot metāla izstrādājumu restaurējamo objektu. 2. Organizēt metāla izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darba vietu. 3. Veikt metāla izstrādājumu objekta konservācijas un restaurācijas procesus. 4. Dokumentēt metāla izstrādājumu konservācijas un restaurācijas procesus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B, C daļas nepieciešamie moduļi profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie: 1. Iesniedz izpildīto praktisko darbu mapi. Darba mapes ieteicamais saturs: 1.1. Prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildes apraksti, fotogrāfijas u.c. materiāli. 1.2. Moduļa apguves pašvērtējums. 1.3. Izglītojamā prasmju vērtējums un raksturojums prakses vietā. 1.4. Prakses vadītāja novērtējums. 2. Iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus. 3. Veido prezentāciju par praksi, ietverot jautājumus par prakses darba vietu, apkopoto darba mapes saturu, veiktajiem uzdevumiem un sagatavoto pašvērtējumu, prezentē to un atbild uz komisijas jautājumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" apgūstams programmas B daļā. Modulis "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnikas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācijas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apsekot metāla izstrādājumu restaurējamo objektu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro objekta atbilstību arhitektūras/mākslas stilam vai etnogrāfisko priekšmetu grupai.	Pamato restaurējamā/ konservējamā objekta kultūrvēsturisko nozīmi un veic objekta vēsturisko izpēti.
		Fotografē objektu, atbilstoši fototehnikas lietošanas noteikumiem.	Veic restaurējamā/ konservējamā objekta foto fiksāciju. Fotografē objektu, pielietojot dažādus apgaismojuma veidus, lai izceltu objekta faktūras, bojājumus u.c.

		Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu ar atbilstošām mērierīcēm pēc speciālista norādījumiem.	Uzmēra restaurējamo/ konservējamo objektu, fiksējot informāciju restaurācijas pasē.
		Vizuāli izvērtē un apraksta restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu veidus un objekta bojājumu rašanās iemeslus.	Piedalās konstatēto restaurējamā/ konservējamā objekta bojājumu kartēšanā.
2. Spēj: organizēt metāla izstrādājumu restaurācijas/konservācijas darba vietu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanas darbības restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai.	Iekārto restaurācijas/ konservācijas darba vietu.
		Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un palīgmateriālus.	Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus materiālus un palīgmateriālus.
		Kopj restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.	Uztur darba kārtībā restaurācijas/ konservācijas darba instrumentus un iekārtas.
3. Spēj: veikt metāla izstrādājumu konservāciju un restaurāciju.	40% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā marķē metāla izstrādājumu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam, ievērojot darba aizsardzības prasības.	Marķē metāla izstrādājumu restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas atbilstoši darba uzdevumam, ievērojot darba aizsardzības prasības.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē vienkārša metāla izstrādājuma objekta detaļas, ievērojot darba aizsardzības prasības.	Demontē un montē restaurējamā/ konservējamā objekta detaļas, atbilstoši darba uzdevumam un darba aizsardzības prasībām.
		Speciālista uzraudzībā veic restaurējamā/ konservējamā metāla izstrādājuma objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot speciālista norādījumus un darba aizsardzības prasības.	Veic restaurējamā/ konservējamā metāla izstrādājuma objekta saudzīgu tīrīšanu, ievērojot darba aizsardzības prasības.
		Piedalās metāla izstrādājuma objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.	Piedalās metāla izstrādājuma objektu restaurācijas/konservācijas procesā kvalificēta restaurācijas meistara uzraudzībā.
4. Spēj: dokumentēt metāla izstrādājumu konservācijas un restaurācijas procesus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Secīgi sakārto materiālus par restaurācijas/ konservācijas objekta vēsturi un labojumiem/ remontu/ restaurāciju.	Apkopo informāciju par objekta iepriekšējo restaurāciju/konservāciju.

		Izstrādā restaurācijas/ konservācijas procesu apraksta projektu restauratora darba dienasgrāmatai. Saskaņo ar speciālistu.	Veic restaurācijas/ konservācijas procesu aprakstu restauratora darba dienasgrāmatā.
		Piedalās restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksācijas darbos, sakārto fotogrāfijas.	Veic katra restaurācijas/ konservācijas darba posma foto fiksāciju.

Moduļa "Metāla apstrāde restaurācijā" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt metāla apstrādes darbus restaurācijā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Piemērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības metālapstrādes darbos. 2. Izvēlēties metālapstrādē izmantojamās materiālus. 3. Veikt vienkāršus metāla virsmas mehāniskus apstrādes procesus (formēt, griezt, zāģēt, urbt, vilēt, slīpēt, pulēt). 4. Veikt vienkāršus metāla virsmas ķīmiskās apstrādes procesus (kodināt, patinēt, lakot, krāsot). 5. Veikt vienkāršus metāla virsmas termiskās apstrādes procesus (atlaidīšana, norūdišana, kausēšana, lodēšana).
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduli "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtos pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par metāla apstrādi; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Metāla apstrāde restaurācijā" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar moduli "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija".

Moduļa "Metāla apstrāde restaurācijā" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: piemērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības metālapstrādes darbos. Zina: metālapstrādes reglamentējošo normatīvo aktu sistēmu, normatīvo aktu prasības. Izprot: normatīvo aktu prasību ievērošanas nepieciešamību droša un kvalitatīva darba nodrošināšanā.	4% no moduļa kopējā satura	Definē ar metālapstrādes darbiem saistītās darba drošības prasības - darba vides prasības (aprīkojums, darbavieta, IAL u.c.).	Izskaidro ar metālapstrādes darbiem saistītos darba drošības normatīvus un to prasības kvalitatīva darba nodrošināšanā.
		Izskaidro drošības prasības mehāniskās, ķīmiskās, termiskās metāla apstrādes darbiem.	Piemēro katram metāla apstrādes procesam atbilstošas drošības prasības.
		Ievēro drošības prasības mehāniskās, ķīmiskās, termiskās metāla apstrādes darbiem.	Ievēro drošības prasības mehāniskās, ķīmiskās, termiskās metāla apstrādes darbiem.
2. Spēj: izvēlēties metālapstrādē izmantojamās materiālus.	25% no moduļa kopējā apjoma	Atlasa, izvēlas—metālapstrādes darbos izmantojamās materiālus un raksturo to īpašības.	Demonstrē metālapstrādes darbos izmantojamās materiālus un to īpašības.

Zina: metālapstrādē izmantojamo materiālu īpašības, metālu un to sakausējumu klasifikāciju un apzīmējumus, metāla elementu marķējuma veidus, materiālu kvalitātes prasības. Izprot: metālu un to sakausējumu fizikālās, ķīmiskās, mehāniskās, tehnoloģiskās un ekspluatācijas īpašības.		Raksturo metālapstrādes darbos izmantoto materiālu kvalitātes prasības. Izvēlas nepieciešamos materiālus atbilstoši metālapstrādes darba uzdevumam.	Apraksta metālapstrādes darbos izmantoto materiālu kvalitātes prasības. Pastāvīgi izvēlas nepieciešamos materiālus metālapstrādes darba uzdevumam, pamato to atbilstību uzdevumam.
	5% no moduļa kopējā satura	Uzskaita metāla kā materiāla grupu kopīgās īpašības un definē melno un krāsaino metālu atšķirības.	Raksturo metālu un to sakausējumu fizikālās, ķīmiskās, mehāniskās, tehnoloģiskās un ekspluatācijas īpašības. Pastāvīgi izvēlas konkrētiem uzdevumiem metālapstrādē izmantojamus materiālus.
	3% no moduļa kopējā satura	Apraksta melno un krāsaino metālu (varš, alumīnijs, misiņš u.c.) un to sakausējumu markas un apzīmējumus.	Raksturo melno un krāsaino metālu (varš, alumīnijs, misiņš u.c.) un to sakausējumu markas, apzīmējumus.
	3% no moduļa kopējā satura	Atlasa darbam atbilstoša marķējuma izstrādājumus un/vai elementus. Atpazīst metālu standarta marķējumus un to atšķirības.	Atšķir dažādus metālu standarta marķējumu veidus. Pastāvīgi izvēlas konkrētam darbam metālus ar marķējumu metālapstrādei.
3. Spēj: veikt vienkāršus metāla virsmas mehāniskus apstrādes procesus (formēt, griezt, zāgēt, urbt, vīlēt, slīpēt, pulēt). Zina: mehāniskās apstrādes procesos izmantojamus materiālus, rokas un mehanizētos instrumentus, to veidus, lietošanas noteikumus un darba drošības prasības. Izprot: metāla virsmas mehāniskās apstrādes procesu, secību un rezultātu.	25% no moduļa kopējā satura	Lieto metāla virsmas mehāniskajā apstrādē izmantojamus instrumentus (vīles, slīpēšanas diski, urbis u.c.), izmanto tos, ievērojot drošus darba paņēmienus.	Uzskatāmi parāda—instrumentu izmantošanas paņēmienus, to atbilstību konkrētajam darba uzdevumam un izmanto tos, ievērojot drošus darba paņēmienus.
		Sagatavo metāla virsmas mehāniskajā apstrādē izmantojamus instrumentus droša darba veikšanai, ievērojot drošus darba paņēmienus. Demonstrē metāla virsmas mehāniskajā apstrādes iespējas (slīpē, vīlē, pulē u.c.), apstrādājot metāla plakanās virsmas.	Sagatavo metāla virsmas mehāniskajā apstrādē izmantojamus instrumentus droša darba veikšanai, ievērojot drošus darba paņēmienus, kontrolē un koriģē darba procesu. Demonstrē metāla virsmas mehāniskajā apstrādes iespējas (slīpē, vīlē, pulē u.c.), apstrādājot metāla plakanās, izliektas, ieliektas virsmas.
		Pielieto metāla formēšanai izmantojamus instrumentus (kalts, prese u.c.), ievērojot drošus darba paņēmienus.	Uzskatāmi parāda—instrumentu izmantošanas paņēmienus, to atbilstību konkrētajam darba uzdevumam un izmanto tos, ievērojot drošus darba paņēmienus.
		Sagatavo metāla formēšanai izmantojamus instrumentus droša darba veikšanai, ievērojot drošus darba	Sagatavo metāla formēšanai izmantojamus instrumentus droša darba veikšanai, ievērojot drošus darba

		paņēmienu. Demonstrē metāla formēšanas iespējas (liec, presē, valcē u.c.).	paņēmienu, kontrolē un koriģē darba procesu. Demonstrē dažādu metālu formēšanas iespējas (liec, presē, valcē u.c.).
		Griež metālu ar rokas (rokas grieznes, metāla zāģis) un mehānizētiem instrumentiem, ievērojot drošus darba paņēmienus.	Griež metālu ar rokas (rokas grieznes, metāla zāģis) un ar mehānizētiem instrumentiem, ievērojot drošus darba paņēmienus, kontrolē un koriģē darba procesu.
4. Spēj: veikt vienkāršus metāla virsmas ķīmiskās apstrādes procesus (kodināt, patinēt, lakot, krāsot). Zina: ķīmiskās apstrādes procesos izmantojamās pamatmateriālus, instrumentus, iekārtas, to lietošanas noteikumus un to darba drošības prasības. Izprot: metāla virsmas ķīmiskās apstrādes procesu, darba gaitu un tās nepieciešamību.	20% no moduļa kopējā satura	Apkopo informāciju par ķīmiskās apstrādes veidiem.	Raksturo un salīdzina ķīmiskās apstrādes veidus.
		Sagatavo metāla ķīmiskajai apstrādei izmantojamās instrumentus, iekārtas un materiālus, ievērojot drošus darba paņēmienus. Demonstrē metāla ķīmiskās apstrādes iespējas (lako, krāso, kodina, patina u.c.).	Sagatavo metāla ķīmiskajai apstrādei izmantojamās instrumentus, iekārtas un materiālus, ievērojot drošus darba paņēmienus, kontrolē un koriģē darba procesu. Demonstrē dažādu ķīmiskās apstrādes iespējas (lako, krāso, kodina, patina u.c.).
		Ievēro ar metālapstrādes darbiem saistītās ķīmiskās apstrādes procesu darba drošības prasības (aprikojums, darba vieta, IAL u.c.)	Analizē ar metālapstrādes darbiem saistītos ķīmiskās apstrādes procesu darba drošības normatīvus kvalitatīva darba nodrošināšanā.
5. Spēj: veikt vienkāršus metāla virsmas termiskās apstrādes procesus (atlaidīšana, norūdīšana, kausēšana, lodēšana). Zina: termiskās apstrādes procesos izmantojamās pamatmateriālus, instrumentus un iekārtas, to veidus, to lietošanas noteikumus un darba drošības prasības. Izprot: metāla termiskās apstrādes metodes, procesa secību un tās nepieciešamību.	15% no moduļa kopējā satura	Apkopo informāciju par termiskās apstrādes veidiem.	Raksturo un salīdzina termiskās apstrādes veidus.
		Sagatavo metāla termiskajai apstrādei izmantojamās instrumentus, iekārtas un materiālus, ievērojot drošus darba paņēmienus. Demonstrē metāla termiskās apstrādes iespējas (rūda, atlaidina, atkvēlina, lodē u.c.).	Sagatavo metāla termiskajai apstrādei izmantojamās instrumentus, iekārtas un materiālus, ievērojot drošus darba paņēmienus, kontrolē un koriģē darba procesu. Demonstrē dažādas termiskās apstrādes iespējas (rūda, atlaidina, atkvēlina, lodē u.c.).
		Ievēro ar metālapstrādes darbiem saistītās termiskās apstrādes procesu darba drošības prasības (aprikojums, darba vieta, IAL u.c.)	Apraksta ar metālapstrādes darbiem saistītos termiskās apstrādes procesu darba drošības normatīvus un kvalitatīva darba nodrošināšanā.

Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas veikt metāla izstrādājumu restaurāciju/ konservācijas darbus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Konstatēt un aprakstīt restaurācijas pasē metāla izstrādājuma vizuāli novērojamus bojājumus. 2. Sagatavot darbavietu restaurācijas darbiem un nepieciešamos materiālus. 3. Laboratorijā vai darba telpā pagatavot ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus metāla izstrādājumu restaurācijai/ konservācijai. 4. Sagatavot metāla izstrādājumu restaurācijai/ konservācijai. 5. Veikt vienkāršus metāla izstrādājuma restaurācijas/ konservācijas tīrīšanas darbus atbilstoši darba uzdevumam. 6. Veikt metāla virsmas aizsargpārklājuma uzklāšanu. 7. Sagatavot restaurēto/ konservēto objektu drošai glabāšanai vai pārvietošanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Vides ietekme uz objektu un preventīvā konservācija", "Objekta elementu atdarināšana" un "Konservācijas un restaurācijas procesa dokumentēšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtos pārbaudījumu, kurā iekļauj: – uzdevumu par metāla izstrādājumu restaurāciju/ konservāciju; – pašvērtējumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija" ir B daļas modulis un to apgūst vienlaicīgi ar moduli "Metāla apstrāde restaurācijā".

Moduļa "Metāla izstrādājumu restaurācija/konservācija" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: konstatēt un aprakstīt restaurācijas pasē metāla izstrādājuma vizuāli novērojamus bojājumus. Zina: metāla izstrādājumu bojājumu pazīmes, veidus un to pamatzīpēšanas metodes. Izprot: metāla izstrādājumu izpēti nepieciešamību pirms restaurācijas/ konservācijas.	25% no moduļa kopējā satura	Vizuāli atpazīst un apraksta metāla objekta bojājumu veidus (mehāniskie, ķīmiskie), to raksturīgākās pazīmes.	Izvērtē metāla objekta bojājumu iespējamās iemeslus, apjomu.
		Nosauc metāla izstrādājumu bojājumu pamatzīpēšanas metodes.	Apraksta metāla izstrādājumu bojājumu laboratorisko izpēti metožu pielietošanas nepieciešamību pirms restaurācijas/ konservācijas.
		Apraksta korozijas klasifikācijas procesus, to norises vidi un veidus.	Analizē metāla korozijas klasifikācijas procesus, apraksta to izraisīto bojājumu pazīmes un veidus.

2. Spēj: sagatavot darbavietu restaurācijas darbiem un nepieciešamos materiālus. Zina: drošus darba metožu veidus un to noteikumu ievērošanu, darbam izvēlēto materiālu un instrumentu pielietošanas noteikumus. Izprot: darba metožu izvēles ietekmi uz restaurācijas/ konservācijas procesu.	20% no moduļa kopējā satura	Sadarbībā ar speciālistu definē restaurācijas konservācijas programmu un darba metodes veidu (ķīmiskā vai mehāniskā apstrāde). Veic telpas, aprīkojuma (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) vispārējas sagatavošanu. Pēc speciālista norādījumiem sagatavo instrumentus un materiālus.	Apraksta restaurācijas/ konservācijas programmu un izvēlas atbilstošu darba metodi (ķīmiskā vai mehāniskā apstrāde). Sakārto darba vietu atbilstoši veicamajam darbam, sagatavo aprīkojumu (galdi virsmas pārklāji, lampas, nosūcēji u.c.) . Sagatavo restaurācijas/ konservācijas uzdevuma veikšanai atbilstošus instrumentus, materiālus un palīgmateriālus.
3. Spēj: laboratorijā vai darba telpā pagatavot ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus metāla izstrādājumu restaurācijai/ konservācijai. Zina: drošus darba nosacījumus, strādājot ar ķīmiskām vielām, ķīmisko vielu darba šķīdumu un maisījumu iedarbību uz metāla materiāliem. Izprot: ķīmisko vielu iedarbību uz metāla materiāliem un apkārtējo vidi.	5% no moduļa kopējā satura	Apraksta metāla izstrādājumu restaurācijā un konservācijā biežāk lietojamus ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus. Pēc darba vadītāja norādījumiem pagatavo ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus. Un skaidro drošu pagatavošanu, ievērojot darba un vides aizsardzības prasības. Novērtē darba šķīdumus un maisījumus piemērotību konkrētajam bojājumam, ņemot vērā metāla materiāla īpašības. Novēro un apraksta ķīmisko vielu iedarbību uz metāla materiāliem.	Diskutē par dažādiem ķīmisko vielu darba šķīdumiem un maisījumiem (veidiem), to iedarbību uz metāla materiāliem. Patstāvīgi sagatavo ķīmisko vielu darba šķīdumus un maisījumus atbilstoši darba aprakstam, ievērojot darba un vides aizsardzības prasības. Novērtē darba šķīdumus un maisījumus piemērotību konkrētajam bojājumam, ņemot vērā vielu īpašības un izskaidrojot to izmantojumu. Secina un veic pierakstus par ķīmisko vielu iedarbību uz metāla materiāliem, skaidro ķīmisko vielu ietekmi uz apkārtējo vidi u.tml.
4. Spēj: sagatavot metāla izstrādājumu restaurācijai/ konservācijai. Zina: virsmu uzslāņojumu notīrīšanas paņēmienus, metāla izstrādājumu vienkāršas demontāžas un montāžas tehnoloģijas un materiālu savienojumu veidus. Izprot: metāla virsmas attīrīšanas nepieciešamību no uzslāņojumiem uz turpmāko	7% no moduļa kopējā satura	Raksturo virsmu uzslāņojumu veidus – irdenie u.c. Speciālista uzraudzībā notīra uzslāņojumus no metāla izstrādājuma virsmas. Raksturo virsmu uzslāņojumu notīrīšanas paņēmienus - mehāniskie un ķīmiskie.	Detalizēti apraksta katru virsmu uzslāņojumu veidu – irdenie, ķīmiskie u.c. Notīra uzslāņojumus ievēro metāla izstrādājumu virsmas notīrīšanas secību. Detalizēti apraksta katru uzslāņojumu notīrīšanas paņēmienus un tā ietekmi uz metāla materiālu.

restaurācijas gaitu, precīzas montāžas/demontāžas nepieciešamību un tās ietekmi uz restaurējamā objekta izskatu un turpmāko lietošanu.		Identificē metāla izstrādājumu virsmu uzslāņojumu notīrīšanas paņēmienus noteiktam paraugam.	Salīdzina vismaz 3 paraugus, nosakot metāla izstrādājumu virsmu uzslāņojumu mehāniskos un ķīmiskos notīrīšanas paņēmienus.
		Definē mehāniskās un ķīmiskās notīrīšanas nepieciešamību.	Skaidro uzslāņojumu mehāniskās un ķīmiskās notīrīšanas nepieciešamību un tās ietekmi uz turpmāko restaurācijas gaitu.
		Vizuāli pārbauda sagatavotā, attīrītā metāla izstrādājuma elementus.	Vizuāli pārbauda sagatavotā, attīrītā metāla izstrādājuma elementus un nepieciešamības gadījumā novērš nepilnības.
	3% no moduļa kopējā satura	Raksturo metāla izstrādājumu savienojuma montāžas/demontāžas tehnoloģijas	Detalizēti apraksta metāla izstrādājumu savienojuma montāžas/demontāžas tehnoloģijas un to ievērošanu.
		Raksturo metāla izstrādājumu savienojuma veidus (vītne, skrūve u.c.)	Detalizēti apraksta vismaz 3 metāla izstrādājumu savienojumu veidus.
		Speciālista uzraudzībā demontē un montē metāla izstrādājumu elementus.	Demontē un montē metāla izstrādājumu elementus, ievērojot darba drošības noteikumus un skaidro metāla izstrādājuma elementu demontāžas priekšrocības un riskus.
5. Spēj: veikt vienkāršus metāla izstrādājuma restaurācijas/ konservācijas tīrīšanas darbus atbilstoši darba uzdevumam. Zina: metālu mehāniskās, ķīmiskās un elektroķīmiskās tīrīšanas paņēmienus, veidus un veikšanu. Izprot: oriģinālā materiāla un tā vēsturiskās apdares maksimālas saglabāšanas nepieciešamību.	25% no moduļa kopējā satura	Raksturo metālu tīrīšanas paņēmienus – mehāniskā, ķīmiskā, elektroķīmiskā tīrīšana.	Detalizēti apraksta katru metālu tīrīšanas paņēmienus.
		Notīra metāla izstrādājumu virsmas, izmantojot vienu tīrīšanas paņēmienus.	Notīra metāla izstrādājumu virsmas, izmantojot vairākus tīrīšanas paņēmienus, atbilstoši metāla izstrādājumam.
		Skaidro paņēmiena izvēli. Raksturo tā priekšrocības un riskus.	Skaidro un pamato oriģinālā materiāla un tā vēsturiskās apdares maksimālas saglabāšanas nepieciešamību.
		Pēc norādījumiem izvēlas un sagatavo instrumentus metāla tīrīšanai.	Izvēlas un sagatavo instrumentus, atbilstoši uzdevumam un darbu specifikai.
		Apraksta metālu tīrīšanas instrumentus, iekārtas.	Detalizēti apraksta metālu tīrīšanas instrumentus, iekārtas un palīg līdzekļus.

6. Spēj: veikt metāla virsmai aizsargpārklājuma uzklāšanu. Zina: aizsargpārklājuma veidus, to uzklāšanu, veikšanu un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu. Izprot: aizsargpārklājuma nozīmi un nepieciešamību restaurējamajam/konservējamam izstrādājumam.	5% no moduļa kopējā satura	Vispārēji raksturo aizsargpārklājumu veidus – katoda un anoda pārklājumi.	Detalizēti apraksta visus aizsargpārklājumu veidus.
		Uzklāj metāla virsmai aizsargpārklājumu, skaidro aizsargpārklājuma veikšanas secību un lieto individuālos aizsardzības līdzekļus.	Uzklāj metāla virsmai aizsargpārklājumu ar drošas uzklāšanas metodi, pielietojot atgriezenisko aizsargpārklājumu.
7. Spēj: sagatavot restaurēto/ konservēto objektu drošai glabāšanai vai pārvietošanai. Zina: metāla izstrādājumu iepakojamo materiālu veidus un to pielietošanu, restaurēto/ konservēto objektu glabāšanas un pārvietošanas noteikumus. Izprot: vides iedarbības ietekmi uz restaurēto metāla objektu.	10% no moduļa kopējā satura	Uzskaita metāla izstrādājumu iepakojamo materiālu veidus.	Detalizēti apraksta metāla izstrādājumu iepakojamo materiālu veidus.
		Skaidro vides iedarbību uz restaurēto metāla objektu, tās rādītāji – korozijas produkti, apsūņojums u.c.	Apraksta vismaz divus vides iedarbības piemērus uz metāla materiāliem
		Nosauc metāla izstrādājumu pārvietošanas iekārtas, aprīkojumu. Sagatavo vienu nelielu metāla izstrādājumu glabāšanai, izmanto atbilstošus iepakojamos materiālus un ievēro restaurēto/ konservēto objektu glabāšanas un pārvietošanas noteikumus.	Detalizēti apraksta vismaz divu metāla izstrādājumu pārvietošanas iekārtas. Patstāvīgi sagatavo vairākus dažādu izmēru metāla izstrādājumus glabāšanai un drošai pārvietošanai, ievēro restaurēto/ konservēto objektu glabāšanas un pārvietošanas noteikumi.

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Veicināt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Apzināties veselību kā kopveselumu un vērtību, saskatot personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību. 2. Analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā. 3. Izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram. 4. Ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t.sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskatot trausmes sirēnai. 5. Atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām. 6. Atpazīt ugunsdrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu. 7. Ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas. 8. Analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudes darbā ietverta: 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), iekļaujot jautājumus no visiem moduļa tematiem, 2) situāciju analīze (prezentācija) par iepriekš izvēlētu/izlozētu problēmjautājumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatzglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Modulis integrējams citos moduļos, ja tā saturs dublējas ar nozares profesionālās programmas moduļiem. Moduļa saturs, kas apgūstams obligātās veselības izglītības stundās, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, netiek integrēts citos moduļos vai mācību priekšmetos. Pēc moduļa apguves var sekot moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)" apguve.

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvērtēt informāciju par veselību ietekmējošiem faktoriem, apzināties personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību. Zina: veselīga dzīvesveida paradumus un pasākumus, kas ietekmē personīgo un apkārtējo cilvēku veselību, kā arī riska faktorus un veicamos preventīvos pasākumus saslimšanas risku novēršanai vai mazināšanai. Izprot: veselību kā kopveselumu un vērtību, apzinās higiēnas būtību un nozīmi drošas un cilvēka veselībai nekaitīgas vides nodrošināšanā.	20% no moduļa kopēja apjoma	Nosauc riska faktorus, kas ietekmē veselību. Nosauc dzīves kvalitātes rādītājus. Uzskaita veselīgus paradumus. Nosauc būtiskākos veselības veicināšanas pasākumus. Nosauc riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību. Nosauc higiēnas pasākumus un darbības, lai slimības novērstu, apturētu to attīstību un mazinātu to radītās sekas. Vienkāršoti izskaidro vakcinācijas un kolektīvās imunitātes veidošanas nepieciešamību. Nosauc atkarību (t.sk. no vielām, procesiem un tehnoloģijām) veidus. Skaidro, kas ir atkarību profilakse. Uzskaita ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas (t.sk. neplānota grūtniecība, seksuāli transmisīvās slimības), kā arī izsargāšanās metodes. Uzskaita nepieciešamās uzturvielas veselīgu ēšanas paradumu nodrošināšanā. Nosauc drošas un veselību veicinošas fiziskās aktivitātes. Nosauc ķermeņa masas indeksa aprēķināšanas formulu un skaidro veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi. Nosauc faktorus, kas ietekmē psihisko veselību. Nosauc, kur nepieciešamības gadījumā vērsties pēc palīdzības.	Izskaidro biežāko slimību riska faktorus (sirds un asinsvadu sistēmas slimību, elpceļu slimību, ļaundabīgo audzēju, spriedzes u.c. riska faktorus). Nosauc un raksturo dzīves kvalitātes rādītājus. Izskaidro nepieciešamību un savu atbildību īstenot veselīgu dzīvesveidu. Izskaidro veselības veicināšanas pasākumus (sabalansēts uzturs, optimāla fiziskā aktivitāte, psihiskā un reproduktīvā veselība, brīvība no atkarībām; atpūtas režīma ievērošana u.c.). Izskaidro riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību. Izskaidro nosacījumus un praktisko pasākumu kopumu, kas nepieciešams, lai samazinātu vai likvidētu vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) iespējami kaitīgo iedarbību. Pamato vakcinācijas nozīmi un kolektīvās imunitātes nozīmi. Klasificē atkarību veidus, raksturo to pazīmes un skaidro atkarību profilaksi. Skaidro ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas un sekas, kā arī to profilaksi. Izskaidro nepieciešamo uzturvielu nozīmi veselības uzturēšanā. Pamato regulāru, sistemātisku un daudzveidīgu fizisko aktivitāšu nozīmi un ietekmi uz veselību, skaidro dopinga ietekmi uz organismu.

			Aprēķina savu ķermeņa masas indeksu un pamato veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi. Definē, kas ir psihiskā veselība, skaidro faktorus, kas to ietekmē. Pamatoti izklāsta viedokli par psihiskās veselības veicināšanas pasākumiem. Nosauc izplatītākos psihiskos traucējumus un skaidro, kur vērsties pēc palīdzības, ja ir raizes par savu un līdzcilvēku psihisko veselību.
2. Spēj: analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā. Zina: drošības un veselības riskus, nedrošu un bīstamu situāciju cēloņus, veicamos drošības pasākumus. Izprot: drošas uzvedības principu ievērošanas nozīmīgumu sadzīves un ārkārtas situācijās, kā arī savas personīgās rīcības nozīmi un atbildību nelaimes gadījumā.	8% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, prognozē lēmuma pieņemšanas un rīcības iespējamās sekas. Nosauc reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību. Sniedz nedrošas rīcības piemērus dažādās dzīves situācijās, kuru rezultātā var ciest pats indivīds vai cits sabiedrības loceklis. Nosauc ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, paskaidro iespējamās cēloņus un sekas. Nosauc izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamās drošības un veselības riskus, norāda dažus būtiskākos veicamos drošības pasākumus. Nosauc iespējamās riskus, dodoties uz ārzemēm. Skaidro apdrošināšanas nepieciešamību un min dažus	Analizē, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, minot piemērus, kā preventīvi novērst nedrošu un bīstamu situāciju rašanos un nelaimes gadījumus. Analizē reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību. Prognozē iespējamās sekas, kas varēja rasties nepareizas izvēles gadījumā. Izskaidro cilvēku rīcību dažādās sadzīves un ārkārtas situācijās, prognozē iespējamās sekas, piedāvā risinājumus. Analizē ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, skaidro cēloņus un sekas, piedāvā risinājumus drošības jautājumu uzlabošanai. Uzskaita un izskaidro izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamās drošības un veselības riskus norādot
		apdrošināšanas veidus. Nosauc institūcijas, kurās meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.	veicamos drošības pasākumus katrā no riskiem. Izskaidro iespējamās riskus, dodoties uz ārzemēm. Pamato apdrošināšanas nepieciešamību un būtību.

			Izvēlas no apdrošināšanas uzņēmumu piedāvājuma konkrētai situācijai piemērotāko apdrošināšanas veidu. Izskaidro, kā rīkoties un kur meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.
13. Spēj: izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram. Zina: pirmās palīdzības sniegšanas soļus un atdzīvināšanas pasākumu principus. Izprot: pirmās palīdzības nodrošināšanas nozīmīgumu un katra indivīda personiskās atbildības nozīmi pirmās palīdzības sniegšanā.	2% no moduļa kopējā apjoma	Uzskaita, kur jāzvana un kāda informācija jāsniedz nelaimes gadījumā. Izstāsta pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipus. Nosauc iemeslus, kādēļ būtu jāorganizē pirmās palīdzības sniegšanas mācības uzņēmumā. Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Nosauc nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.	Paskaidro, kādā secībā jāsniedz informācija neatliekamās palīdzības dispečeram. Izskaidro pirmās palīdzības sniegšanas un atdzīvināšanas pasākumu ABC principus un rīcību soli pa solim. Izskaidro ar piemēriem, kāpēc un kā tiek organizētas pirmās palīdzības mācības uzņēmumā. Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Izskaidro un demonstrē nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.
4. Spēj: ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/ instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t.sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskanot trauksmes sirēnai. Zina: dažādu ārkārtas un bīstamu situāciju pazīmes un atbilstošus civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, kā arī paņēmienus viltus ziņu atpazīšanai un patiesas informācijas iegūšanai; individuālās aizsardzības līdzekļus un to lietošanu. Izprot: atbilstošas rīcības nozīmi ārkārtas situāciju, katastrofu gadījumā Latvijā un uzturoties ārpus tās.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc katastrofu veidus. Nosauc infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t.sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Nosauc epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus un to pazīmes. Nosaka dabas katastrofu tuvošanos pēc pieejamās informācijas un rīkojas atbilstoši norādījumiem. Nosauc masu nekārtību un terorisma pazīmes. Nosauc pamatprincipus, kā jārīkojas ārkārtas situācijās. Nosauc vienu vai vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai. Atpazīst trauksmes sirēnu un vispārīgi apraksta, kā rīkoties un kur vērsties pēc palīdzības, tai atskanot.	Raksturo katastrofu veidus, min piemērus Latvijā un pasaulē. Izskaidro nepieciešamo rīcību katastrofas gadījumā. Izskaidro infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t.sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Izskaidro epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus, iespējamās sekas. Analizē pieejamo informāciju par dabas katastrofām, skaidro drošas rīcības soļus, izvērtē iespējamās sekas. Izskaidro, kāpēc rodas masu nekārtības, un argumentē, kāpēc tajās nevajag iesaistīties. Nosauc terorisma pazīmes un skaidro rīcību terorisma draudu gadījumā. Izskaidro būtiskākās atšķirības dažādās ārkārtas situācijās un skaidro rīcību katrā konkrētajā gadījumā.

		Nosauc paņēmienus, kā atpazīt viltus ziņas.	Nosauc vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai vai radīti būtiski materiālie zaudējumi. Pamatoti izklāsta savu viedokli. Skaidro, kur atrodas skolai un dzīvesvietai tuvākā trauksmes sirēna un droša pulcēšanās vieta. Pamatoti izklāsta savu viedokli, kā pareizi rīkoties, atskatot trauksmes sirēnai, kur un pie kā vērsties pēc palīdzības. Atpazīst viltus ziņas un izskaidro to radītās sekas.
¹⁵5. Spēj: atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām. Zina: darba vides riska faktorus, iespējamus kaitējumus, risku faktoru novēršanas preventīvos pasākumus (t.sk. obligātās veselības pārbaudes, vakcinācija u.c.), darba devēja un nodarbināto pienākumus (t.sk. veselības un dzīvības saglabāšanā), tiesības un atbildību darba aizsardzības jomā. Izprot: darba aizsardzības būtību un tās nozīmi, darba vides risku faktoru mazināšanas vai novēršanas pasākumu nepieciešamību.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc darba aizsardzības mērķi un pasākumus tā sasniegšanai. Nosauc darba devēja un darbinieka galvenos pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Skaidro darba aizsardzības speciālista lomu uzņēmumā. Nosauc būtiskākās darba aizsardzības prasības un darba devēja veicamos pasākumus. Nosauc darba vides riskus un to konstatēšanas metodes. Nosauc fizikālo darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc fizisko darba vides riska faktoru novēršanas principus un min piemērus.	Skaidro darba aizsardzības mērķi un nosauc darba aizsardzības likumā minētos pasākumus mērķa sasniegšanai. Izskaidro darba devēja pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Saista valsts un uzņēmuma ekonomisko stāvokli ar darba aizsardzības pasākumu īstenošanu. Nosauc un izskaidro darba aizsardzības speciālista pienākumus. Analizē darba aizsardzības prasības un skaidro veicamos darba aizsardzības pasākumus. Lieto konkrētu metodi darba vides risku novērtēšanā.
		Nosauc ķīmisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc bioloģisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc psihoemocionālo darba vides riska faktorus un to novēršanas principus. Nosauc traumatisma riska faktorus un to novēršanas principus.	Izskaidro fizikālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu un profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Izskaidro fiziskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus.

			Izskaidro ķīmiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro bioloģiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro psihoemocionālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Raksturo koleģiālas attiecības un kolektīva mikroklimata ietekmi uz katru individu. Pamato savu viedokli. Izskaidro traumatisma riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktiskos pasākumus. Raksturo darba devēja un katra darbinieka personīgo atbildību traumatisma riska faktoru novēršanai vai mazināšanai.
6. Spēj: atpazīt ugunsnedrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu. Zina: ugunsgrēka izcelšanās iemeslus, degšanas veidus, ugunsgrēka novēršanas iespējas, preventīvi veicamos pasākumus. Izprot: ugunsgrēka bīstamību un preventīvi veicamo pasākumu nozīmi.	10% no moduļa kopējā apjoma	Sniedz piemērus, kāpēc izceļas ugunsgrēks. Nosauc ugunsgrēku klases. Nosauc degšanas veidus. Nosauc svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc ugunsdzēsības aparātu iedalījumu. Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālruņa numuru un saviem vārdiem apraksta situāciju dispečeram. Nosauc konkrētus rīcības soļus, atskatot trauksmes signālam. Orientējas evakuācijas plānā, pareizi norāda evakuācijas virzienus un ceļus.	Izskaidro cilvēku rīcības ietekmi uz ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc un izskaidro ugunsgrēku klases. Nosauc un izskaidro degšanas veidus. Izskaidro svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos un tālāku izplatību. Izskaidro, kādā gadījumā lieto attiecīgos ugunsdzēsības aparātus, izvēlas piemērotus ugunsdzēsības līdzekļus. Izskaidro, kā izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un kādā secībā jāsniedz informācija dispečeram. Detalizēti izskaidro, kā jārīkojas, atskatot trauksmes signālam, pamato savu viedokli. Identificē nepilnības evakuācijas plānos, veic labojumus tā, lai atbilstoši norādēm būtu iespējams droši izkļūt no telpām.

7. Spēj: ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas. Zina: būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām, elektriskās strāvas iedarbību uz cilvēka organismu, veicamos pasākumus elektrotraumu nepieļaušanai vai mazināšanai; palīdzības sniegšanu elektrotraumu gadījumā. Izprot: elektroierīču un elektroiekārtu drošas lietošanas nozīmi veselības saglabāšanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības. Nosauc strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus. Skaidro jēdzienu "soļa spriegums" un raksturo, kā rīkoties soļa sprieguma gadījumā. Nosauc elektrotraumu mazināšanas pasākumus. Nosauc rīcības secību cietušā atbrīvošanai no elektriskās strāvas iedarbības. Nosauc būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.	Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības. Veic vienkāršus aprēķinus. Skaidro, kas ir pazeminātie spriegumi, aizsargzemējums, drošinātāji, strāvas automāti. Raksturo strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus. Izskaidro, kā faktoru izmaiņas ietekmē iedarbību uz organismu. Pamato "soļa sprieguma" rašanos un savu rīcību soļa sprieguma gadījumā. Izskaidro nepareizas rīcības sekas. Izskaidro elektrotraumu mazināšanas pasākumus, pamato to nepieciešamību. Izskaidro rīcības secību cietušā atbrīvošanai no strāvas iedarbības, paskaidro iespējamās sekas. Izskaidro darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.
²8. Spēj: analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus. Zina: vides aizsardzības pamatprincipus, iespējamās kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus. Izprot: situāciju vides aizsardzībā Latvijā un pasaulē, dabas resursu saudzīgas izmantošanas būtību un ilgtspējīgas saimniekošanas nozīmi apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc vides aizsardzības pamatprincipus Latvijā. Nosauc dabas resursus. Izskaidro dabas resursu saudzīgas izmantošanas veidus. Nosauc atkritumu saimniecības pamatprincipus. Izskaidro atkritumu savākšanas un utilizēšanas procesa nepieciešamību apgūstamajā tautsaimniecības nozarē. Sniedz piemērus par saudzīgu attieksmi pret dabu. Nosauc ekoloģiskos izstrādājumus un materiālus, nosauc ekoinovācijas pasaulē un Latvijā. Skaidro jēdzienus "atjaunojamā enerģija", "alternatīvā enerģija".	Izskaidro vides aizsardzības pamatprincipus un vispārējos Latvijas vides ilgtspējīgas attīstības pasākumus. Klasificē dabas resursus pēc to daudzuma, pieejamības. Izvērtē to racionālu izmantošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzības. Izskaidro katra dabas resursa būtību, ieguves iespējas un saudzīgas izmantošanas veidus. Izskaidro atkritumu saimniecības pamatprincipu būtību, šķirošanas procesa nepieciešamību, otrreizējo izejvielu pārstrādes nepieciešamību un inovācijas atkritumu pārstrādē apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.

¹ Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

² Var atteikties, ja sasniežamais rezultāts tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības dabas zinību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā vai mūžizglītības kompetenču modulī "Zaļās prasmes".

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties valsts vai pašvaldības institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/personas kontaktinformāciju un sazināties ar to. 2. Raksturot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus. 3. Pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un garīgajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos. 4. Novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudījumā tiek iekļauti: 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), ietverot jautājumus par visiem moduļa tematiem, 2) pētnieciskais darbs par kādu modulī apskatītu tematu/problēmu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli „Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmeni)” īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās. Moduļa saturs, kas apgūstams obligātās veselības izglītības stundās, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, netiek integrēts citos moduļos vai mācību priekšmetos.

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties valsts vai pašvaldību institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/personas kontaktinformāciju un sazināties ar to.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā.	Identificē valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā, izskaidro to darbības virzienus, minot piemērus.
		Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.	Raksturo ar piemēriem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības.

Zina: valsts un pašvaldību institūciju darbības virzienus un galvenās funkcijas sabiedrības drošības jautājumu risināšanā. Izprot: valsts un pašvaldību institūciju lomu sabiedrības drošības jautājumu risināšanā.		Nosauc Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.	Izskaidro ar piemēriem Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības.
		Nosauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas. Apraksta situācijas, kurās nepieciešams vērsties pie ģimenes ārsta, paskaidro kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei.	Raksturo ar piemēriem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības virzienus un galvenās funkcijas. Ar piemēriem skaidro situācijas, kurās jāvērsas pie ģimenes ārsta, nosauc veidus kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei, paskaidro ģimenes ārsta lomu saslimšanu diagnostikā un ārstēšanā.
		Nosauc Zemessardzes darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.	Raksturo ar piemēriem Zemessardzes darbības virzienus un galvenās funkcijas.
2. Spēj: veidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus. Zina: darba aizsardzības organizēšanas un uzraudzības pamatprincipus, nozarei specifiskos darba vides riskus, to novēršanas vai samazināšanas pasākumus. Izprot: darba aizsardzības sistēmas būtību.	50% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmus, veicamās darbības un galvenos darba aizsardzību reglamentējošos dokumentus.	Izskaidro katrā darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmā veicamās darbības un analizē normatīvajos dokumentos atrodamo informāciju.
		Nosauc nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Vispārīgi apraksta konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieku veselības saglabāšanai.	Nosauc un skaidro nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Analizē konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieka veselības saglabāšanai.
		Nosauc darba aizsardzības prasību neievērošanas sekas (nozarei specifiskos nelaimes gadījumus darbā, arodslimības).	Izskaidro nelaimes gadījumu un arodslimību rašanās cēloņus.
3. Spēj: pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un psihiskajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos. Zina: veselīga dzīvesveida principus, iespējamos riska faktorus (t.sk.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc savas rīcības piemērus, kas var ietekmēt personīgo vai citu cilvēku veselību. Izstāsta, kur un pēc kādas palīdzības vērsties. Izskaidro, kas ir savai un līdzcilvēku veselībai labvēlīgs lēmums.	Minot konkrētus piemērus, izskaidro saikni starp rīcību un tās radītajām sekām - slimību attīstību,. Skaidro veselībai labvēlīgu lēmumu pieņemšanas un to īstenošanas nozīmību.

pašvērtējums, sociālā vide, izdegšanas sindroms), psihosomatiskos traucējumus, to cēloņus, izpausmes un profilakses pasākumus, zina, kur vērsties pēc palīdzības. Izprot: veselīga dzīvesveida principus (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo vienotību) un profilakses pasākumu nozīmīgumu.		Nosauc sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību.	Nosauc un izskaidro sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību. Analizē situāciju cēloņus un sekas.
		Nosauc piemērus, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu.	Nosauc piemērus un izskaidro, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu.
		¹ Skaidro, kas ir veselīgs dzīvesveids (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo ietekmi). Nosauc psihosomatiskos traucējumus un to cēloņus.	¹ Pamato veselīga dzīvesveida (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības) nozīmīgumu. Raksturo ar piemēriem psihiskās veselības ietekmējošos faktorus (piem., bioloģiskie faktori, ārējie faktori, pieredze). Izskaidro, kas ir psihosomatiskās slimības un kāda ir to profilakse.
		¹ Nosauc izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes izpausmes.	¹ Izskaidro izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes cēloņus, izpausmes un profilaksi.
		Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu. Skaidro, kas ir medikamentu (t.sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīga lietošana, ko nozīmē rezistences veidošanās.	Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu, un pamato savu jautājumu izvēli. Skaidro medikamentu (t.sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīgas lietošanas nozīmi un rezistences veidošanos.
²4. Spēj: novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus. Zina: tautsaimniecības nozaru vides kvalitātes pamatprasības, kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus. Izprot: vides aizsardzības problemātiku pasaulē un Latvijā, svarīgāko vides aizsardzības deklarāciju, konvenciju un direktīvu nozīmi vides ilgtspējīgas attīstības veidošanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc vides aizsardzības problēmas pasaulē, ES un Latvijā.	Raksturo svarīgākās vides aizsardzības deklarācijas, konvencijas un direktīvas.
		Nosauc tautsaimniecības nozares, kurās ir jāveic vides aizsardzības pasākumi, akcentējot vides aizsardzības pasākumus apgūstamajā (profesijā) nozarē.	Raksturo tās tautsaimniecības nozares, kurām ir jāpievērš lielāka uzmanība vides uzraudzībā. Izskaidro vides aizsardzības pasākumu nepieciešamību apgūstamajā (profesijā) nozarē.
³5. Spēj: atbildīgi pieņemt lēmumus par darba tiesisko attiecību uzsākšanu, darba uzdevumu		Formulē darba tiesību regulējuma pamatus, darbinieka tiesības un	Skaidro darba tiesību regulējumu, darba līguma būtību un nozīmi.

veikšanu un darba tiesisko attiecību izbeigšanu. Zina: darba tiesību pamatjautājumus. Izprot: darba tiesisko attiecību normatīvā regulējuma nozīmīgumu.		pienākumus, darba devēja tiesības un pienākumus. Apraksta kolektīvo darba tiesību būtību, to nozīmi; darbinieka un darba devēja attiecību regulējumu.	Skaidro kolektīvo darba tiesību būtību un nozīmi; izstrādā priekšlikumus darbinieka un darba devēja attiecību regulējumam
--	--	--	--

¹ Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

² Var atteikties, ja sasniedzamais rezultāts tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības dabas zinību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā vai mūžizglītības kompetenču modulī "Zaļās prasmes".

³ Var atteikties, ja sasniedzamais rezultāts tiek apgūts mūžizglītības kompetenču modulī "Sociālās un pilsoniskās prasmes" vai vispārējās vidējās izglītības sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas: 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu mācību un darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apgūvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti. 2. Lietot datortīklus un izplatītākās programmatūras datu ieguvei un apstrādei. 3. Pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta vispārējās pamatzglītības programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Izglītojamo sasniegumus vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā, vērtējot iegūto zināšanu apjomu, kvalitāti, apgūtās pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes, attīstītos ieradumus un attieksmes, kas apliecina vērtības un tikumus un mācību sasniegumu attīstības dinamiku. Noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari vai ikdienas situācijām saistītu projektu, analizējot savus un citu paradumus un ikdienas izvēles. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi: 1. Konkrētā uzdevuma veikšanai ir jāizmanto dažādas drošas detalizētas informācijas meklēšanas stratēģijas, vienkāršas datu vākšanas metodes, saziņas tīkli, sadarbības rīki un tiešsaistes pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 2. Iegūtie dati attēlojami prezentācijā, ievērojot informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipus. 3. Prezentācijā iekļautie digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 4. Prezentācijā iekļaujami resursu (laika, finanšu, materiālu, tehnoloģiju un cilvēkresursu) pārvaldības risinājumu piemēri nozarē, to analīze, stiprās puses un iespējas. 5. Projekta izstrādē un lietošanā ir ievērojami programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss vai tehnoloģiju mācību jomā – datorika, dizains un tehnoloģija un programmēšana.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti. Zina: faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, drošības riskus, lietojot atvērtu datu apmaiņu, un vides ilgtspējības un ētiskos apsvērumus. Izprot: drošas informācijas aprites nepieciešamību un drošas darba vides nozīmi veselības saglabāšanai.	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai.	Izskaidro un izmanto juridiskos aspektus un nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai.
		Uzskaita būtiskos faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un piedāvā dažus pasākumus, kā izvairīties no apdraudējumiem un atkarībām.	Novērtē un analizē faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un veic pasākumus, lai izvairītos no apdraudējumiem un atkarībām.
		Piedāvā iespējamus variantus, kāda ir ergonomikas prasībām un darba uzdevumam atbilstoša darba vieta.	Analizē savas darba vietas atbilstību ergonomikas prasībām un iekārto to atbilstoši šīm prasībām un veicamajam darba uzdevumam.
		Raksturo lielākos drošības riskus, veicot datu apmaiņu, un aizsardzības līdzekļu izvēles principus, skaidro dotā uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi uz lietotāju veselību un vidi.	Izskaidro iespējamus drošības riskus atvērtas datu apmaiņas laikā un salīdzina atvērtas un šifrētas datu apmaiņas priekšrocības un trūkumus, un ievēro darba drošības prasības atbilstoši situācijai un apdraudējumam, kā arī skaidro uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi.
2. Spēj: lietot datortīklus un izplatītākās lietotnes datu ieguvei un apstrādei. Zina: biežāk lietotos datortīkla veidus un risinājumus, programmatūras dzīves cikla galvenos posmus. Izprot: datortīklu un izplatītāko lietotņu lietošanas nozīmi drošā datu ieguvē un apstrādē.	65% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo ar piemēriem biežāk lietotos datortīkla veidus un drošības risinājumus, dažādas programmvadāmas ierīces un to izmantojumu sadzīvē un ražošanā.	Analizē dažādus datortīkla uzbūves principus, drošības risinājumus un piedāvā lietošanas iespējas atbilstoši lietotāja vajadzībām un drošības apsvērumiem, tai skaitā to sadzīvē un ražošanā.
		Raksturo biežāk izplatītās operētājsistēmas, to priekšrocības, trūkumus un iespējas darbam ar dažādām programmvadāmajām ierīcēm.	Izstrādā programmvadāmo ierīču komplektāciju un dokumentāciju atbilstoši lietotāja vajadzībām, piemērojot atbilstošus tehniskos parametrus nepieciešamajai funkcionalitātei, tai skaitā datorvadāmās iekārtas datorizētu telpisku

			modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidē.
		Piedāvā dažādas dokumentu koplietošanas iespējas. Izmantojot datu analīzes lietotnes, sagatavo un organizē mērķauditorijas aptaujas un anketēšanas formas.	Izvērtē un izmanto dažādas dokumentu koplietošanas iespējas, nosakot atšķirīgiem lietotājiem atšķirīgas tiesības un iespējas. Veic savas aptaujas iegūto datu manuālu un automatizētu apstrādi.
		Veido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas attēlošanas pamatprincipus, atbilstoši mērķauditorijai un pieejamajam tehniskajam aprīkojumam.	Izveido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas atlases un strukturēšanas pamatprincipus, izvērtējot mērķauditorijas specifiku, pieejamo tehnisko aprīkojumu. Ievēro IT drošības, autortiesību un personas datu aizsardzības prasības.
3. Spēj: pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei. Zina: dažādus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus, pētniecības metodes. Izprot: atbilstošu rīku izvēles nozīmi informācijas ieguvei, apstrādei un saziņai un efektīvu rezultātu ieguvei.	25% no moduļa kopējā apjoma	Izvēlas piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un interneta pakalpojumus, kas paredzēti produktivitātes pilnveidošanai un mācību uzdevumu veikšanai.	Izvēlas, pielāgo un lieto piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, pilnveidojot produktivitāti mācību uzdevumu veikšanai.
		Noskaidro lietotāju paradumus, intereses un to, kādus risinājumus un kā ikdienā izmanto, lietojot dažādas pētniecības metodes.	Pēta un analizē savus un citu ikdienas paradumus, intereses un ikdienas izvēles, izmantojot dažādas pētniecības metodes, reflektē par iespējām nākotnē savā nozarē.
		Raksturo mākoņprogrammas, konta izmantošanas iespējas, izmanto vienkāršas lietotnes un tiešsaistes komunikācijas platformas, un vismaz divus informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, pieprasot vai saņemot tos attālinātā veidā.	Izveido un uzglabā savus datus mākoņprogrammā, plaši lieto sava e-pasta konta izmantošanas iespējas, brīvi lieto informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, izvēlas situācijai piemērotāko un pamato savu izvēli.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu sava mācību un personiskā darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apgūvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ņemot vērā iespējamās drošības riskus. 2. Atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus un ietekmi uz lietotāju. 3. Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbībā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Izglītojamo sasniegumus vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā, vērtējot iegūto zināšanu apjomu, kvalitāti, apgūtās pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes, attīstītos ieradumus un attieksmi, kas apliecina vērtības un tikumus un mācību sasniegumu attīstības dinamiku. Noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari saistītu projektu, kurā nepieciešams lietot dažādas lietotnes, kas paaugstina darba produktivitāti un nostiprina digitālās prasmes. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi: 1. Jāanalizē nozares dizaina risinājumi, to izstrādes tehnoloģiskie procesi, jāizvērtē izmantotie materiāli, tehnoloģiskie procesi, to priekšrocības un trūkumi, jāsalīdzina to ietekme uz lietotāju veselību un vidi. 2. Jālieto droši un piemēroti saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīki un citi interneta pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 3. Veidojot digitālo saturu, jāievēro informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipi, programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība. 4. Digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 5. Jāpiedāvā atbilstošākais risinājums, apskatot piedāvāto digitālo risinājumu problēmsituācijai darba dzīvē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss vai tehnoloģiju mācību jomā – datorika, dizains un tehnoloģija un programmēšana.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ievērojot iespējamos drošības riskus. Zina: strukturētu dokumentu un izklājlapu veidošanas principus, digitālo attēlu, audio un video datņu apstrādes principus, datu analīzes metodes, datubāzes atbilstoši to mērķiem, tēmai, saturam, auditorijai un tehnoloģijām. Izprot: digitālā satura radīšanas nozīmi profesionālās darbības nodrošināšanai, ievērojot informācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības prasības	50% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc un raksturo ar piemēriem programmatūras dzīves cikla posmus, ikdienas darba procesus, atpazīst automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un plāno to automatizāciju.	Analizē programmatūras dzīves cikla galvenos posmus, t.sk. specificēšanu, projektēšanu, izstrādi, testēšanu, uzturēšanu, un piedāvā automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un analizē to automatizācijas iespējas.
		Sagatavo un rediģē ar palīdzību strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izmantojot darba efektivitātes un automatizācijas rīkus un izklājlapas, veic nepieciešamos aprēķinus.	Patstāvīgi sagatavo, rediģē un formatē lielus, strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izklājlapas, izmanto lietotņu darba efektivitātes un automatizācijas rīkus, veic datu atlasīšanu un aprēķinus atbilstoši kritērijiem, kā arī ievades un formulu validāciju atbilstoši lietotāja datu apstrādes vajadzībām un savam izvēlētajam risinājumam.
		Izmanto datu analīzes lietotnes mācību procesā iegūto datu strukturēšanai.	Patstāvīgi veido savu risinājumu mācību procesā iegūto datu strukturēšanai un attēlošanai atbilstoši grafikas dizaina noformējuma pamatprincipiem, izmantojot datu analīzes automatizācijas un vizualizācijas lietotnes.
		Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes un raksturo praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei.	Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes, izvēloties lietotnes atbilstoši dotajam uzdevumam, un salīdzina dažādus praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei, ievērojot informāciju par darba apstākļu ietekmi uz lietotāju veselību un vidi.

		Skaidro pamatjēdzienus un veic datu izguvi un apstrādi no publiski pieejamām datubāzēm, nosauc nozares specializētās datubāzes.	Patstāvīgi veido datubāzes, novēršot datu dublēšanos, un veic datu izguvi un pēcapstrādi no publiski pieejamām un specializētajām datubāzēm atbilstoši nozares specifikai.
2. Spēj: atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus, to ietekmi uz lietotāju. Zina: mediju veidus, medijpratības principus, informācijas ticamības kritērijus, informācijas dizaina procesu, iesaistītos darbiniekus, to lomas, uzdevumus. Izprot: informācijas dizaina risinājumu sniegtās iespējas mūsdienīgas saziņas veidošanā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Atrod informāciju medijos atbilstoši dotajam uzdevumam. Raksturo vismaz divos medijos izmantotus informācijas dizaina risinājumus, analizē konkrēto piemēru priekšrocības un trūkumus, nosaka, dizaina risinājuma iesaistīto darbinieku lomu risinājumu izstrādes procesā. Plāno informācijas dizaina risinājumus, veido dažādus modeļus un variantus, testē tos un piedāvā ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.	Atrod informāciju dažādos medijos atbilstoši izvirzītajam mērķim. Salīdzina un analizē medijos izmantotos informācijas dizaina risinājumus, to priekšrocības un trūkumus un iesaistīto darbinieku lomu dizaina risinājumu izstrādes procesā, reflektē par savām prasmēm un profesionālajām interesēm. Plānojot informācijas dizaina risinājumu, veido dažādus modeļus un variantus, testē un lieto radīto risinājumu iterācijas, analizē iegūtos datus un formulē pamatotus ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.
3. Spēj: lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību. Zina: nozares specializētās datorprogrammas, to izmantošanas iespējas un nosacījumus. Izprot: nozares specializēto datorprogrammu un saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīku un citu interneta pakalpojumu lietošanas nepieciešamību un piemērotību profesionālajā darbībā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Klasificē nozares specializētās datorprogrammas, raksturo to darbības pamatprincipus un apraksta to izmantošanas iespējas. Profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.	Analizē nozares specializētās datorprogrammas, izvērtē to darbības pamatprincipus un izmantošanas iespējas. Izvēlas, pielāgo atbilstoši situācijai un profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas, izraisot interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo zināšanas un izpratni par vietējo, valsts un Eiropas kultūras mantojumu un tā vietu pasaulē, veicinot izpratni par valodas un kultūras daudzveidību, nodrošinot profesionālās terminoloģijas apguvi svešvalodā(-s) izvēlētajā nozarē/sectorā un izglītojamo iespējas realizēt starptautiskās mobilitātes aktivitātes profesionālajā jomā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt kultūru kā vērtību. 2. Lietot atbilstošo nozares/sectora profesionālās leksikas krājumu. 3. Pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus. 4. Raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu. 5. Toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti. 6. Skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārtā pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Plakāts/infografika u.c. par kultūras komponentiem. Argumentētā esēja, piemēram, "Kultūra – personības attīstības instruments un resurss". Profesionālo terminu vārdnīca ar skaidrojumiem un lietojuma piemēriem. Diskusijas "Valodu prasmes loma profesionālajā un personības pilnveidē" apkopojums. Europass CV. Motivācijas vēstule. Eiropas Valodu portfeļa daļas (Valodu pase, Valodu biogrāfija, valodu dosjē). Ieskats kādā subkultūrā. Ideju karte par kultūras formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā. Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: novērtēt kultūru kā vērtību. Zina: kultūras komponentus. Izprot: kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība, un kultūras nozīmi personības attīstībā.	5% no moduļa kopējā apjoma	Identificē kultūras komponentus. Definē kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība. Nosauc un vispārīgi raksturo kultūras nozīmi personības attīstībā.	Raksturo un salīdzina kultūras komponentus. Ilustrē ar piemēriem kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība. Izskaidro ar vairākiem piemēriem kultūras nozīmi personības attīstībā.
2. Spēj: lietot atbilstošo nozares/sekora profesionālās leksikas krājumu. Zina: nozarē/sectorā lietoto terminoloģiju svešvalodā. Izprot: valodu prasmes nozīmīgumu profesionālajā un personības pilnveidē.	50% no moduļa kopējā apjoma	Ar vienkāršiem teikumiem apraksta svešvalodā profesijas mērķus un uzdevumus. Ar īsiem teikumiem veido vienkāršu aprakstu par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem, iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem. Apraksta valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Lieto svešvalodā terminoloģiju, kas saistīta ar profesiju. Uzdod jautājumus, uztver teksta galveno domu. Ar pedagoga palīdzību izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.	Svešvalodā skaidri un detalizēti raksturo profesijas mērķus, uzdevumus un profesijas vietu nozarē. Veido detalizētus, sistēmiskus aprakstus un izklāstus par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem. Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Sazinās profesionālajā svešvalodā. Diskutē. Piedāvā problēmu risinājumu. Patstāvīgi izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.
3. Spēj: pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus. Zina: jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli. Izprot: komunikācijas un kultūras savstarpējo saistību un komunikāciju kā kultūras aktivitāti.	10% no moduļa kopējā apjoma	Definē jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli. Nosauc valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus. Nosauc valodas prasmes līmeņu kritērijus.	Izveido Valodu pasi, Valodu biogrāfiju un dosjē. Izvērtē valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus. Veic pašvērtējumu, lai noteiktu savu valodas prasmes līmeni.

4. Spēj: raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu. Zina: jēdzienus vērtība, garīgās un materiālās vērtības, nacionālās un internacionālās vērtības, indivīda un sabiedrības vērtības, reliģija, tradīcijas, kultūras kanons. Izprot: kultūras kanona lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā	10% no moduļa kopējā apjoma	Izvērtē vērtību nozīmi savā dzīvē. Nosauc kopīgo un atšķirīgo rietumu un austrumu kultūrā. Identificē kultūras tradīciju veidošanās, saglabāšanas un pārmantojamības raksturu. Skaidro kultūru savstarpējo saistību, formu un elementu pārmantojamību, ietekmi pasaules un Latvijas kultūrā. Pamato nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Nosauc izcilākos sasniegumus savā kultūrā.	Izvirza hipotēzi par vērtību nozīmi un lomu savā un sabiedrības dzīvē un pierāda to. Stiprina Latvijas kultūrtelpu kā sabiedrību saliedējošu pamatu un veicina tās popularizēšanu Eiropas un pasaules līmenī. Salīdzina un diskutē par tradīciju noturīgumu un mainību austrumu un rietumu kultūrā. Skaidro un raksturo tradīciju pārmantošanas iespējas un veidus tradicionālajā un mūsdienu kultūrā. Salīdzina pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības. Sasaista vienotu vēsturisko vērtību apzināšanos ar savu piederību Latvijai. Ar vairākiem argumentiem izskaidro nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Analizē iesaistīšanās virzienus. Novērtē un analizē izcilākos sasniegumus savā kultūrā.
5. Spēj: toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti. Zina: jēdzienus popkultūra, subkultūra, kontrkultūra, hipiji, panki, goti, tolerance, globalizācija, kultūrdialogs, stereotipi, kultūras šoks. Izprot: sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Identificē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Paskaidro jēdzienus kontrkultūra. Identificē subkultūras pēc to pazīmēm. Raksturo savu nacionālo kultūrintitāti. Definē jēdzienus globalizācija. Definē jēdzienus stereotips un stereotipiskās domāšanas izpausmes. Raksturo kultūras šoka būtību, izpausmes radītājus un stadijas. Izskaidro tolerances jēdziena būtību un pamato nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem. Nosauc idejas starpkultūru attiecību problēmu risināšanai.	Novērtē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Novērtē kontrkultūras parādības sabiedrībā. Raksturo un analizē dažādas subkultūras, to izpausmes un liecības. Izvērtē un pamato savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Salīdzina un raksturo globalizācijas izpausmes. Identificē stereotipiskās domāšanas veidu, analizē tā rašanās cēloņus. Analizē kultūras šoka rašanās cēloņus. Raksturo tolerances būtību, ilustrējot ar vairākiem piemēriem. Formulē secinājumus, kāpēc nepieciešams veidot pozitīvas attiecības ar dažādu

			kultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem. Analizē starpkultūru problēmu cēloņus, formulē ieteikumus starpkultūru komunikācijas veicināšanai.
6. Spēj: skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus. Zina: mākslas veidus un moderno tehnoloģiju nozīmi kultūrā. Izprot: kultūras un mākslas formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc dažādas mākslas izpausmes formas. Nosauc nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Nosauc ievērojamākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Demonstrē faktus un ideju izpratni par kultūras formu lomu sabiedrības attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.	Raksturo un salīdzina dažādās mākslas izpausmes formas. Raksturo nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Raksturo un novērtē izcilākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Novērtē un raksturo mākslas darbus un kultūras objektus to kultūrvēsturiskā kontekstā.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas apgūt starpkultūru zināšanas un prasmes, veicinot izglītojamo interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo profesionālās saziņas prasmes svešvalodās, kultūras pastāvēšanas un darbības indikatoriem, spēju novērtēt kultūras sasniegumus, vēlmi iesaistīties kultūrprocesu veidošanā, izmantot iegūtās starpkultūru zināšanas profesionālo pienākumu veikšanā un starptautiskās mobilitātes aktivitātēs.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. 2. Novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. 3. Apzināties savu nacionālo kultūrintitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā. 4. Salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus. 5. Lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārtā pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Intervijas, piemēram, par starpkultūru attiecībām Latvijā. Patstāvīgi izvēlēts teksts par nozares/sektora aktualitātēm (apjoms 5000 rakstu zīmes) un sagatavota prezentācija par izvēlēto tekstu, izmantojot profesionālo terminoloģiju. Argumentētā eseja par kādu no kultūrām, piemēram, "Tradīcijas rietumu un austrumu kultūrā, noturīgais un mainīgais kultūrā". Kāda UNESCO reģistrā iekļauta Latvijas kultūrvēsturiskā objekta prezentācija. Projekta darba rezultātu apkopojums, piemēram, par tādiem kultūras indikatoriem kā nauda vai svētki. EUROPASS CV, motivācijas vēstule (pilnveidoti pēc moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves), aizpildīta anketa, izvērtētas soft skills ("mīkstās prasmes") vienā no svešvalodām. Uzskates līdzekļi – domu kartes, shēmas, tabulas, plāni, kartes, zīmējumi par svešvalodu lietošanu profesionālajā jomā. Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sasniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. Zina: jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts. Izprot: starpkultūru izglītības lomu integrācijas procesos un līdzdalību sabiedrības dzīvē.	6% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro valodu apguves nozīmību integrācijas procesā. Izskaidro valodas nozīmi pozitīva starpkultūru dialoga veidošanā. Definē jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.	Novērtē valodu apguves nozīmību integrācijas procesā. Pilnveido valodu pozitīva starpkultūru dialoga veidošanai. Minot piemērus, izskaidro jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.
2. Spēj: novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. Zina: saistību starp vērtībām, ideāliem un tradīcijām savā un sabiedrības dzīvē. Izprot: kultūras vērtību daudzveidību, raksturojot un novērtējot sabiedrību, pieņemto ideālu, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā, apzinoties kultūras mantojuma, tradīciju lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.	12% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc vērtību un ideālu mainību cēloņus dažādās kultūrās. Definē jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs. Raksturo līdera, kultūrvaroņa, ģēnija, elka vietu un lomu sabiedrībā un kultūrā. Nosauc kultūru savstarpējo saistību pazīmes, iegaumē formu un elementu pārmantojamību pasaules un Latvijas kultūrā. Nosauc UNESCO darbības principus. Nosauc UNESCO reģistrā iekļautos Latvijas kultūrvēsturiskos objektus.	Raksturo un uzskatāmi pierāda vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. Minot piemērus, izskaidro jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs. Raksturo un novērtē sabiedrībā pieņemtos ideālus, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā. Salīdzina un analizē pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības. Skaidro UNESCO darbības principus. Nosauc un novērtē savas kultūras izcilākos kultūrobjektus, kas iekļauti UNESCO reģistros.
3. Spēj: apzināties savu nacionālo kultūridentitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Zina: eirocentrisma iezīmes rietumu kultūrā un multikulturālisma pazīmes.	12% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta masu kultūras un elitārās kultūras pazīmes. Paskaidro atšķirības starp etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti. Sistematizē zināšanas un prasmes par kultūras izpausmju	Skaidro un raksturo masu un elitārās kultūras izpausmes formas un liecības. Salīdzina etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti. Klasificē nacionālās un multikulturālās kultūras īpatnības. Pēta un analizē kultūras

Izprot: indivīda un sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, saskatot starpkultūru problēmu cēloņus, izvirzot un formulējot starpkultūru komunikācijas iespējas.		daudzveidību un mijiedarbību mūsdienās. Definē jēdzienu eirocentrisms. Apraksta kādu no pasākumiem un identificē to kā nozīmīgu kultūras pasākumu.	piederības, konkrētu kultūru pazīmes, kultūras mantojuma, kultūru mijiedarbības un kultūras komercializācijas izpausmes. Raksturo eirocentrisma ideju kā kultūras dialoga konceptu. Argumentēti pamato savu attieksmi eirocentrisma jautājumā. Raksturo un novērtē savu nacionālo kultūrintitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā.
4. Spēj: salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus. Zina: indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās. Izprot: kultūras pastāvēšanas un darbības indikatorus un to īpatsvaru kultūras veidošanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Definē jēdzienu kultūras indikatoru un nosauc galvenos kultūras indikatorus. Analizē kultūras norišu interpretēšanas robežas. Novērtē savas radošās prasmes.	Atklāj būtiskākos dažādu kultūru indikatorus katrā no kultūrām un min kultūras indikatoru piemērus. Interpretē dažādu indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās, pamato mainīguma iemeslus. Iesaistoties vietēja vai valsts mēroga kultūras notikumos, kā arī radot konkrētai mērķauditorijai paredzētu kultūras produktu, reflektē savas radošās prasmes.
5. Spēj: lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski. Zina: profesionālo terminoloģiju un valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei. Izprot: informācijas tehnoloģiju izmantošanas nozīmīgumu valodu apguvē un darba tirgus izpētē.	50% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo starpkultūru nozīmi valodas apguvē. Definē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā, veido Europass CV, motivācijas vēstuli vienā no svešvalodām. Nosauca un analizē informācijas tehnoloģiju izmantošanas iespējas valodu apguvē un darba tirgus izpētē. Lieto profesionālo terminoloģiju. Veido vienkāršus tekstus. Aizpilda vai pēc norādījumiem veido ar profesiju saistītu dokumentāciju. Nosauca valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei (piemēram, video, lasāmviela, telefonsaruna, dialogs).	Ilustrē ar piemēriem un izskaidro starpkultūru nozīmi valodas apguvē. Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Patstāvīgi veido Europass CV, motivācijas vēstuli, aizpilda anketu. Patstāvīgi izmanto informācijas tehnoloģiju iespējas valodu apguvē un darba tirgus izpētē. Lieto plašu profesionālās leksikas krājumu profesionālajā saziņā. Veido labi strukturētus, detalizētus tekstus. Aizpilda vai patstāvīgi veido ar profesiju saistītu dokumentāciju. Definē priekšrocības un ierobežojumus valodas profesionālās pilnveides avotos. Novērtē savas klausīšanās un runāšanas prasmes līmeņus.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa ideju, izvērtēt uzņēmējdarbības priekšnosacījumus un biznesa plāna izstrādei nepieciešamo informāciju, veicinot izglītojamo interesi par komercdarbības uzsākšanu, iniciatīvu, radošumu, kritisku domāšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus. 2. Izstrādāt biznesa ideju. 3. Izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai. 4. Noteikt produkta unikālās īpašības. 5. Izmantot svarīgākos produktu izplatīšanas kanālus. 6. Izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu. 7. Prognozēt ienākumu plūsmu. 8. Noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. 9. Aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. 10. Izvēlēties efektīvākās aktivitātes produkta radīšanai un mārketingam. 11. Izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. 12. Aprēķināt izmaksas. 13. Aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu. 14. Veikt vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" apguves gaitā izglītojamie veido portfolio par biznesa ideju, izvēlēto produktu, produkta izplatīšanas kanāliem, naudas plūsmu, nepieciešamajiem resursiem, sadarbības partneriem, piemērojamajiem nodokļiem, dokumentiem, kas nepieciešami, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu, vienkāršotas grāmatvedības uzskaiti un noslēgumā prezentē to.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatzglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Pēc tā apguves var sekot moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" apguve.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus. Zina: uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences. Izprot: uzņēmēja rakstura īpašību un kompetenču nozīmi uzņēmējdarbībā.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc uzņēmējdarbības jēdzienus un raksturo to būtību. Nosauc uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences.	Izskaidro uzņēmējdarbības pamatjēdzienus, raksturo to būtību un nozīmi. Raksturo uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences, ilustrējot to ar vairākiem piemēriem.
2. Spēj: izstrādāt biznesa ideju. Zina: dažādas ideju ģenerēšanas "tehnikas". Izprot: biznesa idejas nozīmi uzņēmējdarbības attīstīšanai.	7% no moduļa kopējā apjoma	Piedalās fragmentāri diskusijā par uzņēmējdarbības sākšanu bez pamatojuma. Piedalās biznesa idejas izstrādē un skaidro to. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu.	Pamato savu motivāciju sākt uzņēmējdarbību. Pārliecinoši pamato savu biznesa ideju. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu un to pamato.
3. Spēj: izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai. Zina: klientu segmentācijas (vispārīgie) pamatprincipi, klientu grupas. Izprot: klienta vajadzības un vēlmes atkarībā no klientu mērķa grupas.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc produkta mērķa grupas. Nosauc klientu grupas. Nosauc klientu vajadzības. Vispārīgi raksturo potenciālo klientu. Nosauc labuma saņēmējus no produkta.	Raksturo produkta mērķa grupas. Raksturo klientu grupas. Analizē klientu vajadzības. Detalizēti raksturo potenciālo klientu. Pamato viedokli par labuma saņēmējiem no produkta.
4. Spēj: noteikt produkta unikālās īpašības. Zina: piedāvātā produkta īpašības. Izprot: produkta unikālās vērtības nozīmi klientu izvēlē.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc produktu, kuri tiks piedāvāti klientam. Nosauc taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Nosauc klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.	Pamato produkta izvēli, kuri tiks piedāvāti klientam. Raksturo taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Analizē klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.
5. Spēj: izmantot efektīvus produkta izplatīšanas kanālus. Zina: produktu izplatīšanas kanālus. Izprot: efektīvu produkta izplatīšanas kanālu izmantošanu klientu piesaistē.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Izvēlas konkrētus produkta izplatīšanas kanālus.	Raksturo galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Pamato izplatīšanas kanālu izvēli.

6. Spēj: izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu. Zina: pirkšanas lēmumu ietekmējošos faktorus. Izprot: klientu rīcību tirgū.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu Nosauc izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.	Raksturo nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista un izvērtē pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu. Analizē izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.
7. Spēj: prognozēt ienākumu plūsmu. Zina: ienākumu veidošanās principus. Izprot: regulāru ienākumu nodrošināšanas būtību.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Nosauc cenu politikas veidošanas principus. Nosauc maksāšanas veidus. Nosauc ienākumu avotus.	Analizē kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Raksturo cenu politikas veidošanas principus. Analizē maksāšanas veidu priekšrocības un trūkumus. Raksturo ienākumu avotus; analizē ienākumu plūsmu un ienākumu struktūru.
8. Spēj: noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. Zina: resursu iedalījumu. Izprot: resursu nozīmi uzņēmējdarbībā.	3% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos resursus un līdzekļus.	Analizē un izvērtē galvenos resursus un līdzekļus.
9. Spēj: aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. Zina: nodokļu veidus. Izprot: nodokļu maksāšanas nozīmi.	7% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Nosauc nodokļu veidus pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām.	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Raksturo nodokļu veidus un nosauc likmes pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām un analizē rezultātus.
10. Spēj: izvēlēties efektīvākās aktivitātes produktu radīšanai un mārketingam. Zina: dažādu aktivitāšu ietekmi uzņēmējdarbībā. Izprot: aktivitāšu nozīmi.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.	Pamato galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.
11. Spēj: izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. Zina: sadarbības partneru darbības specifiku. Izprot: sadarbības partneru izvēles nozīmi.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos sadarbības partnerus. Nosauc galvenos piegādātājus. Nosauc un raksturo iespējamās piegādātāju alternatīvas.	Izskaidro un pamato galveno sadarbības partneru izvēli. Pamato galveno piegādātāju izvēli. Pamato piegādātāju alternatīvu izvēli.
12. Spēj: aprēķināt izmaksas. Zina: izmaksu pozīcijas.	10% no moduļa	Nosauc izmaksu veidus un iedalījumu.	Raksturo izmaksu veidus un iedalījumu. Analizē izmaksu pozīcijas.

Izprot: izmaksu nozīmi uzņēmējdarbībā.	kopējā apjoma	Nosauc un raksturo būtiskākās izmaksu pozīcijas.	
13. Spēj: aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu. Zina: pašnodarbinātas personas reģistrēšanās procesu. Izprot: dokumentu aizpildīšanas nozīmi.	3% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa soļus. Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai nepieciešamos dokumentus.	Apraksta reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa secīgos soļus. Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai vajadzīgos dokumentus, pamato to nepieciešamību.
14. Spēj: veikt vienkāršā ieraksta grāmatvedības uzskaiti. Zina: ieņēmumu un izdevumu pozīcijas. Izprot: grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā.	5% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro grāmatvedības jēdzienus. Nosauc grāmatvedības mērķus. Nosauc grāmatvedības uzdevumus. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.	Izskaidro grāmatvedības un uzskaites jēdzienu atšķirības. Klasificē grāmatvedības īpatnības, uzskaites pamatprincipus. Raksturo grāmatvedības uzdevumus un prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti un analizē rezultātus.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa plānu, izvēloties atbilstošo komercdarbības tiesisko formu un optimālākos finansēšanas avotus, veicinot iniciatīvu, kritisku domāšanu un problēmu risināšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju. 2. Sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānot peļņas vai zaudējumu aprēķinu. 3. Veikt tirgus izpēti un datu analīzi, izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai. 4. Pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā. 5. Sagatavot prezentāciju un prezentēt biznesa plānu, argumentēt savu viedokli par iegūtajiem rezultātiem. 6. Izveidot un darboties izglītojamo mācību uzņēmumā.¹ ¹pēc izglītojamo izvēles
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" noslēgumā izglītojamais iesniedz un prezentē (individuāli vai grupā) izstrādāto biznesa plānu, ievērojot biznesa plāna struktūru.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju. Zina: komercdarbības tiesiskās formas izvēles kritērijus, uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas kārtību, finansēšanas formas un avotus, biznesa plāna struktūru.	20% no moduļa kopējā apjoma	Atrod normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību. Nosauc uzņēmējdarbības ierobežojumus. Nosauc uzņēmējdarbības veidus, kuriem nepieciešamas speciālās atļaujas. Nosauc iespējamās saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Nosauc uzņēmējdarbības mikrovides un makrovides faktoros.	Izskaidro normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību un tās ierobežojumus. Izskaidro galvenās darba devēja un darba ņēmēja tiesības un pienākumus. Izskaidro patērētāju tiesības. Pamato speciālo atļauju (licenču) nepieciešamību. Analizē uzņēmējdarbības ietekmi uz apkārtējo vidi.

Izprot: biznesa plāna mērķi un nepieciešamību, iekšējās finansēšanas būtību un ārējās finansēšanas piesaistes iespējas un noteikumus.		Nosauc konkrētus aktuālās inovācijas piemērus uzņēmējdarbībā Latvijā. Nosauc banku un nebanku finansēšanas veidus un izvēlas savam uzņēmējdarbības veidam atbilstošāko. Sniedz piemērus, raksturojot biznesa plāna izstrādāšanas secību. Nosauc biznesa plāna struktūru un apraksta katrā no biznesa plāna daļām iekļaujamo informāciju. Nosauc uzņēmuma dibināšanai un reģistrēšanai nepieciešamos dokumentus, daļēji tos noformē. Nosauc aktuālās uzņēmējdarbības atbalsta iespējas.	Raksturo saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Raksturo uzņēmējdarbības mikrovides un makrovides faktorus. Izskaidro makrovides faktoru ietekmi konkrētās nozares uzņēmējdarbībā. Raksturo aktuālās inovācijas uzņēmējdarbībā Latvijā un pasaulē un to lietošanas iespējas uzņēmējdarbībā. Min piemērus. Raksturo uzņēmuma finansēšanas veidus. Izvērtē pieejamos banku un nebanku finanšu avotus. Izvēlas un pamato atbilstošāko finansēšanas veidu savas biznesa idejas īstenošanai. Izskaidro biznesa plāna struktūru, identificē ietveramo informāciju. Skaidro katras biznesa plāna daļā iekļaujamās informācijas saturu. Apraksta uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas procesa soļus. Noformē nepieciešamos uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas dokumentus. Novērtē aktuālos uzņēmējdarbības finansiālā atbalsta fondus un atbalsta izmantošanas iespējas.
2. Spēj: sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānoto peļņas vai zaudējumu aprēķinu bilances izveidei. Zina: finanšu plānošanas procesu un metodes, naudas plūsmas un peļņas/zaudējumu veidošanās pamatprincipus. Izprot: grāmatvedības nozīmi un tai izvirzītās prasības.	35% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc grāmatvedības mērķus, uzdevumus, raksturo tās nozīmi uzņēmējdarbībā. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Nosauc uzņēmuma rīcībā esošos saimnieciskos līdzekļus un to veidošanās avotus. Definē saimnieciskās darbības dokumentu Nosauc katra dokumenta galvenos rekvizītus jēdzienus, raksturo tiem izvirzītās prasības.	Definē grāmatvedības mērķus un uzdevumus. Izskaidro grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā. Pamato grāmatvedības uzskaiti izvirzītās prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Raksturo uzņēmuma saimniecisko līdzekļu un to veidošanās avotu klasifikāciju. Raksturo saimniecisko līdzekļu grupas.

		Izskaidro gada pārskata sagatavošanas nepieciešamību. Nosauc gada pārskata sastāvdaļas. Nosauc bilances sastāvu. Sastāda bilanci. Sagatavo plānotās naudas plūsmas pārskatu. Sastāda peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Raksturo grāmatvedības dokumentu klasifikāciju. Noformē vienkāršākos grāmatvedības dokumentus. Izskaidro gada pārskata sastāvdaļu nozīmi un sagatavošanas kārtību. Izskaidro bilances būtību. Sastāda bilanci. Raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli. Sagatavo un izvērtē plānotās naudas plūsmas pārskatu. Sastāda un izvērtē peļņas vai zaudējumu aprēķinu.
3. Spēj: izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai., balstoties uz tirgus izpēti un datu analīzi. Zina: tirgus izpētes metodes, tirgzinības pasākuma kompleksa elementus. Izprot: tirgus izpētes nozīmi un tirgzinības pasākumu ietekmi uz biznesa idejas īstenošanu.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktorus. Nosauc tirgus izpētes metodes, izvēlas atbilstošāko. Veic patērētāju un/vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo iegūtos tirgus izpētes datus. Nosauc tirgzinības pasākuma kompleksa elementus. Izstrādā tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Nosauc piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.	Raksturo tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktorus. Raksturo tirgus izpētes metodes, novērtē to priekšrocības. Veic patērētāju un/ vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo un analizē iegūtos tirgus izpētes datus, izskaidro to lietošanas iespējas. Izsaka un pamato savu viedokli par konkrēta uzņēmuma tirgzinības pasākuma kompleksa elementiem. Izstrādā un pamato tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Izstrādā un analizē piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.
4. Spēj: pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā. Zina: uzņēmuma vadīšanas funkcijas. Izprot: vadīšanas lomu uzņēmējdarbībā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc vadīšanas funkcijas un plānu veidus. Apraksta konkrēta uzņēmuma vadības veidu un organizatorisko struktūru. Nosauc darbinieku motivēšanas veidus. Raksturo kontroles nepieciešamību un būtību. Nosauc lēmumu pieņemšanas procesa posmus.	Izskaidro vadīšanas funkcijas būtību un sniedz konkrētus piemērus. Raksturo plāna veidus, pamato to izstrādes nepieciešamību. Izstrādā konkrēta uzņēmuma organizatoriskās un pārvaldes struktūras shēmas, pamato tās. Sasaista uzņēmuma organizatoriskās un pārvaldes struktūru ar darba tiesiskajām normām.

		Balstoties uz konkrēto situāciju, identificē atsevišķus lēmuma pieņemšanas posmus. Paskaidro informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.	Izstrādā darbinieku motivēšanas plānu. Raksturo un izskaidro kontroles nepieciešamību un būtību. Raksturo lēmuma pieņemšanas procesu. Balstoties uz konkrēto situāciju, pieņem lēmumu un to izvērtē. Izskaidro lēmumu pieņemšanas veidus ar piemēriem. Paskaidro un pamato informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.
5. Spēj: sagatavot biznesa plānu un argumentēti prezentēt to. Zina: biznesa plāna struktūru, pamatprincipus un kopsakarības. Izprot: biznesa plāna lietojumu praktiskajā darbībā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Noformē biznesa plānu, kas iekļauj biznesa plāna pamatelementus. Sagatavo kopsavilkumu, kas vispārīgi dod priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu. Vispārīgi izdara secinājumus par iegūtajiem rezultātiem un apraksta priekšlikumus trūkumu novēršanai. Sagatavo vispārīgu prezentāciju, kas kopumā atbilst prasībām. Prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu. Nosauc un vispārīgi apraksta iegūtos rezultātus. Kopumā novērtē biznesa idejas dzīvotspēju.	Noformē biznesa plānu, kas pilnībā atbilst biznesa plāna struktūras prasībām. Sagatavo kvalitatīvu biznesa plāna kopsavilkumu, kas dod pilnu un pārliecinošu priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu. Apkopo un izdara secinājumus par iegūtajiem aprēķiniem, novērtē tos. Izstrādā kvalitatīvus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, trūkumu novēršanai un efektivitātes paaugstināšanai. Sagatavo prasībām atbilstošu detalizētu prezentāciju. Argumentēti prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu, pamato un aizstāv iegūtos rezultātus un analītiski novērtē biznesa idejas dzīvotspēju tirgus apstākļos.

Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas analizēt sabiedrības un indivīda savstarpējās attiecības un to regulējumus, izvērtēt apkārtējos notikumus no dažādām perspektīvām, ievērot demokrātiskas sabiedrības pamatvērtības, pieņemt pārdomātus, izsvērtus un atbildīgus lēmumus savas un apkārtējo dzīves kvalitātes uzlabošanai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Apzināt sevi kā daļu no mūsdienu sabiedrības. 2. Piedalīties pilsoniskajā un sabiedriskajā dzīvē, balstoties uz izpratni par sociālajiem un politiskajiem konceptiem un struktūrām. 3. Pieņemt lēmumus par darba vai mācību uzdevumu veikšanu. 4. Saskatīt dažādu sabiedrības jomu un parādību saistību ar morāli un tikumību. 5. Risināt problēmas un veikt uzdevumus, izmantojot kognitīvās prasmes un izvēloties piemērotākās metodes un informāciju.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sociālās un pilsoniskās prasmes (1. līmenis)" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē savas zināšanas par valsts iekārtu, valsts pamatlikumu, valsts tiesību sistēmu, morāli, personības lomu lēmumu pieņemšanā. Izglītojamais var veidot portfolio, kurā iekļauti rezultāti par mācību satura apguvi.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apzināties sevi kā daļu no mūsdienu sabiedrības. Zina: indivīda/ personības un sabiedrības sadarbības veidus un raksturojumu. Izprot: indivīda/ personības un sabiedrības līdzdarbības veicināšanas	35% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst un interpretē personības iezīmes – īpašības, indivīda sociālās, emocionālās prasmes. Ar piemēriem analizē ieradumu veidošanos (mehānismus). Diskutē par vērtībām – brīvība, godīgums, taisnīgums, solidaritāte, vienlīdzība, ģimene, darbs u.c. Vispārīgi izvērtē kultūras un reliģiskās tradīcijas apkārtējā vidē.	Vērtē savas stiprās un vājās puses, pamatojoties uz paša veidoto savas personības raksturojumu, plāno saviem personiskajiem un profesionālajiem mērķiem atbilstošu ieradumu veidošanos, izvērtējot personisko pieredzi. Detalizēti raksturo sabiedrības pamatvērtības. Izvirza dzīves mērķus un darbojas, lai prognozētu, patstāvīgi pieņemtu atbildīgus un izsvērtus lēmumus par savu

nepieciešamību un apzinās pilsoniskās apziņas avotus.		Pieņem lēmumus un plāno savu nākotnes karjeru, izvairoties no augsta riska uzvedības, lai iekļautos darba tirgū un nepakļautu sevi sociālās atstumtības riskam. Ar dažādiem piemēriem skaidro konkrētus morālās un juridiskās atbildības veidus un izpausmes. Pamatojoties uz Latvijas vēstures 20. gadsimta piemēriem, vērtē vēstures aspektus, kas varētu sekmēt indivīda attieksmi pret valsti un piederības izjūtu valstij. Skaidro savu saikni ar Latvijas valsti, veido aktīvā pilsoņa plānu un īsteno daļu no tā. Definē personības lomu lēmumu pieņemšanā. Pamato riska un aizsargfaktoru ietekmi uz saprātīga lēmuma pieņemšanu. Apraksta problēmas/ darba situācijas, saistītas ar darbinieka izturēšanos vai uzvedību. Vērtē sevi dažādās sociālajās lomās. Izskaidro izvēles brīvību attiecībā uz profesionālās karjeras plānošanu. Pamato profesionālo karjeru kā personīgu mērķi un līdzekli citu sev svarīgu mērķu sasniegšanai. Atpazīst mācīšanās un pašmācības prasmes kā veidu, lai plānotu personīgo profesionālo izaugsmi.	nākotnes darbības jomu (karjeru), ņemot vērā informāciju par izmaiņām darba tirgū, respektējot vajadzības un vērtības. Ar piemēriem ilustrē tiesisko risinājumu situācijām, kur iespējama juridiskās atbildības iestāšanās. Izmantojot piemērus no pagātnes un tagadnes, diskutē par nacionālās identitātes lomu valstiskās identitātes veidošanā. Salīdzina dažādas lēmumu pieņemšanas stratēģijas**, piemēram, lēmumu pieņemšanas koks, E. Bono sešu cepuru metode. Vērtē riska un aizsargfaktoru ietekmi uz saprātīga lēmuma pieņemšanu. Analizē problēmsituācijas, izdara secinājumus par pašvērtējuma un pašcieņas nozīmi lēmumu pieņemšanā par savu izturēšanos vai uzvedību. Veido pašvērtējumu, pamatojoties, piemēram, uz savu vērtību, prasmju, spēju, rakstura, temperamenta, vajadzību izpēti. Realizē izvēles brīvību, plānojot profesionālo karjeru. Diskutē par profesionālās pašpilnveides un pilnveidošanās iespējām. Novērtē mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu personīgo profesionālo attīstību saskaņā ar jau izdarīto izvēli.
2. Spēj: apzināti piedalīties pilsoniskajā un sabiedriskajā dzīvē, balstoties uz izpratni par sociālajiem un politiskajiem konceptiem un struktūrām. Zina: leģitimitātes nozīmi, sabiedrības un valsts attiecību raksturojumu.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc valsts iekārtas (unitāra, federatīva valsts, konfederācija) un valsts valdīšanas formas (republika, monarhija). Nosauc politiskos režīmus (autoritārisms, totalitārisms, demokrātija). Definē jēdzienu vara un uzskaita dažādus varas veidus. Nosauc valstu politiskās sistēmas un vardarbības/ nevardarbības ietekmi politikā.	Formulē, kāpēc ir nepieciešama valsts. Izskaidro dažādu valsts iekārtu un pārvaldības formu atšķirības. Skaidro politisko režīmu atšķirības. Ilustrē jēdzienu vara, atšķir dažādus varas veidus un politisku varu no citiem varas izpausmju veidiem. Salīdzina un novērtē valstu politiskās sistēmas un vardarbības/ nevardarbības ietekmi politikā.

Izprot: sabiedrības un indivīda līdzdalību politiskajās un valsts pārvaldes struktūrās.		Apraksta sabiedrisko attiecību modeļus un to atšķirības. Definē mērķu un līdzekļu problēmas būtību politikā. Apraksta politisko lēmumu pieņemšanas procesu. Nosauc iespējamās politiskās kultūras neievērošanas sekas. Definē likumdevējvaras, izpildvaras un tiesu varas funkcijas. Apraksta Latvijas Republikas valsts iekārtas un pārvaldības formu. Definē un vispārēji skaidro jēdzienu pilsoniskā sabiedrība, kā arī pilsoniskās sabiedrības iezīmes un veidošanos. Uzskaita sabiedrības grupu atšķirīgo vajadzību un interešu veidošanās iemeslus. Apraksta tolerantu attieksmi pret sociālo faktoru atšķirībām. Nosauc valsts pienākumus un devumu indivīdam. Definē nacionālas valsts pastāvēšanas nepieciešamību. Nosauc valsts uzdevumus.	Salīdzina mūsdienu sabiedrības ideoloģijas, vērtības, izprot politiskās kultūras veidošanās faktorus. Izskaidro vārda brīvības un cenzūras nozīmi diskusiju kultūrā publiskajā telpā. Skaidro politiskās kultūras un politiskās atbildības pārkāpšanas cēloņus un sekas. Izskaidro varas dalīšanas principa nostiprināšanu Latvijas Republikas Satversmē. Izskaidro Latvijas Republikas valsts iekārtas un pārvaldības formu. Izskaidro pilsoniskās sabiedrības būtību un saturu, pilsoņa tiesisko piederību valstij un pilsoniskās līdzdalības formas un nozīmi. Klasificē sabiedrības grupu atšķirīgās vajadzības un intereses. Argumentē attieksmi pret sociālo faktoru atšķirībām. Novērtē savu atbildību pret valsti un valsts atbildību par saviem iedzīvotājiem. Pamato nacionālas valsts pastāvēšanas nepieciešamību. Skaidro valsts uzdevumus.
3. Spēj: pieņemt lēmumu par darba vai mācību uzdevumu veikšanu. Zina: tiesību sistēmas būtību. Izprot: normatīvo regulējumu piemērošanu profesionālajā darbībā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc tiesību lokus, tiesību nozares un apakšnozares un apraksta tiesību sistēmu Latvijā. Skaidro normatīvo aktu hierarhiju un sistēmu Latvijā. Definē tiesību pamatjēdzienus juridiska persona, fiziska persona, personas tiesībspēja un rīcībspēja. Nosauc administratīvā pārkāpuma veidus un atrod normatīvajā aktā atbilstošu soda veidu un mēru, kas var tikt piemēroti. Definē jēdzienus noziedzīgs nodarījums, nevainīguma prezumpcijas princips, taisnīguma princips, sodīšana, kriminālā atbildība. Raksturo administratīvā pārkāpuma un kriminālpārkāpuma piemērus.	Detalizēti raksturo Latvijas tiesību sistēmu – tās iezīmes, tiesību nozares un apakšnozaru regulējuma priekšmetu. Skaidro normatīvo aktu hierarhiju un piemērošanu profesionālajā darbībā. Izskaidro tiesību pamatjēdzienu juridiska persona, fiziska persona, personas tiesībspēja un rīcībspēja atšķirību. Izskaidro un pamato administratīvā pārkāpuma veidam atbilstošu soda veidu un mēru, kas var tikt piemēroti. Izskaidro jēdzienus noziedzīgs noziegums, nevainīguma prezumpcijas princips, taisnīguma princips, sodīšana, kriminālā

		Formulē darba tiesību regulējuma pamatus, darbinieka tiesības un pienākumus un darba devēja tiesības un pienākumus.** Apraksta kolektīvo darba tiesību būtību, to nozīmi; darbinieka un darba devēja attiecību regulējumu. Identificē intelektuālā īpašuma regulējuma priekšmetu, normatīvos aktus un regulējuma attīstības tendences. Identificē profesionālās darbības nozares normatīvā regulējuma priekšmetu un saturu.	atbildība. Izskaidro atšķirību starp administratīvo atbildību un kriminālatbildību. Skaidro darba tiesību regulējumu un darba līguma būtību un nozīmi.**Skaidro kolektīvo darba tiesību būtību un nozīmi; izstrādā priekšlikumus darbinieka un darba devēja attiecību regulējumam. Skaidro intelektuālā īpašuma nozīmi uzņēmumā. Apkopo normatīvos aktus, kas reglamentē noteiktu profesionālās darbības nozari.
4. Spēj: saskatīt dažādu sabiedrības jomu un parādību saistību ar morāli un tikumību. Zina: jēdzienu vara, vardarbība, mobings, bosings skaidrojumu. Izprot: morāles nozīmi sociālajās un darba attiecībās.	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc atšķirību starp varu un vardarbību. Identificē vardarbības izpausmes pašam pret sevi (piemēram, bulīmija, anoreksija, vainas un bailu izjūta, pārspīlēta uztraukšanās par citu viedokli, nekritiska sevis pakļaušana ārējām prasībām). Definē, kas ir mobings, bosings. Nosauc rīcības soļus mobinga, bosinga gadījumos. Formulē nepieciešamību saskaņot individuālās vēlmes ar citu vajadzībām un vēlmēm. Definē ētiskās problēmas mūsdienu sabiedrībā. Saskata saistību starp brīvu izvēli un atbildību, min piemērus. Analizē morāles nozīmi sociālajās un darba attiecībās.	Izskaidro dažādas garīgās un fiziskās vardarbības formas. Izskaidro vardarbības izpausmes pašam pret sevi (piemēram, bulīmija, anoreksija, vainas un bailu izjūta, pārspīlēta uztraukšanās par citu viedokli, nekritiska sevis pakļaušana ārējām prasībām). Izskaidro mobinga, bosinga izpausmes. Izvēlas tolerantu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām, veicinot to iekļaušanos sabiedrībā. Izvērtē ētiskās dilemmas mūsdienu sabiedrībā. Izvērtē atsauksmes interneta portālos un reklāmās, izmanto ētikas principus internetā.
5. Spēj: risināt problēmas un veikt uzdevumus, izmantojot kognitīvās prasmes un izvēloties piemērotākās metodes un informāciju.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc savu uztveres tipu un atbilstošas mācīšanās stratēģijas. Apraksta savas rakstura īpašības profesionālās jomas kontekstā. Definē izdegšanas sindromu un stresa vadību. Nosauc stresa sekas.	Analizē savu uztveres tipu un atbilstošas mācīšanās stratēģijas dažāda veida zināšanu un prasmju apguvei. Raksturo sevi, analizē savas rakstura īpašības profesionālās jomas kontekstā.

Zina: uztveres tipa un personības virzības saistību ar mācīšanās stratēģiju. Izprot: priekšrocības un trūkumus, darbojoties grupā un autonomi; konstruktīvas sadarbības priekšnosacījumus.		Apraksta A. Maslova vajadzību hierarhijas modeli. Nosauc dažādus motivācijas veidus. Nosauc savas personības vienojošo ar līdzcilvēkiem un atšķirīgo vērtību izpratnes ziņā no citiem. Nosauc personības iezīmes. Nosauc svarīgākos bioloģiskos un sociālos faktorus, kas ietekmē cilvēka attīstību. Apraksta sociālās vides ietekmi uz psihisko veselību.	Raksturo izdegšanas sindromu un stresa vadību. Izskaidro izdegšanas sindroma un stresa ietekmi uz darbaspējām un lēmumu pieņemšanu. Analizē cilvēku dažādās vajadzības un dažādos motivācijas veidus. Raksturo indivīdu atšķirīgo un līdzīgo vajadzību un vērtību ietekmi uz darba rezultātu. Atšķir jēdzienus cilvēks, indivīds, personība. Raksturo bioloģisko un sociālo faktoru ietekmi uz personības īpašībām un kognitīvo spēju veicināšanu. Atšķir veselīga un neveselīga dzīvesveida veicinošos faktorus.
--	--	---	---

Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas novērtēt demokrātijas pamatprincipus, pilsoņu tiesības un cilvēktiesības, veidojot aktīvu pozīciju – efektīvi darboties tirgus ekonomikā balstītā sabiedrībā, līdzdarboties sabiedriskajā dzīvē, aizstāvēt savas un citu tiesības un analizēt pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. 2. Patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. 3. Veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. 4. Plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. 5. Uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta vidējā izglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu –veido prezentācijas par sociālo attiecību daudzveidību un cilvēku mijiedarbību saskarsmes procesā un izvērtē pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. Zina: sabiedrību un indivīdu vienojošās vērtības. Izprot: pilsoniskās un tiesiskās ietekmes veidus lokālā un globālā mērogā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir juridiskās atbildības veidus, min konkrētus piemērus dažādās dzīves situācijās. Vispārīgi analizē dažādus tiesiskos strīdus un tiesiskās attiecības tajos, piemēklē tiem atbilstošas tiesību normas. Diskutē par cilvēku vajadzībām, vērtībām un analizē dažādas taisnīguma izpratnes. Ar piemēriem skaidro, kāpēc sociālā identitāte ir mainīga.	Skaidro indivīda tiesību nozīmi indivīda tiesību aizsardzībā, sabiedrības attīstībā un efektīvā pārvaldībā. Prognozē tiesisko risinājumu situācijām, veido argumentētus secinājumus par tiesībaizsardzības mehānismiem. Piedalās sabiedrības labklājības veicināšanas un sabiedrības kopīgo interešu īstenošanas aktivitātēs.

		Vispārīgi raksturo sabiedrības noslāņošanos un sociālās mobilitātes iespējas dažādos laikos un vidēs, saistot to ar personisko pieredzi.	Piedāvā un īsteno konkrētas rīcības iniciatīvas, kas vērstas uz nacionālās, reģionālās vai vietējās identitātes apzināšanos. Modelē lokālo un globālo procesu ietekmi uz dažādiem sabiedrības slāņiem/grupām.
2. Spēj: patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. Zina: tiesisko interešu aizstāvības veidus un iespējas. Izprot: tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas.	15% no moduļa kopējā apjoma	Definē tiesisko interešu aizstāvības veidus un institūcijas, šķīrējtiesu lomu un funkcijas. Izskaidro administratīvo lietu virzību iestādē. Nosauc Latvijas Republikas tiesu sistēmas darbības principus administratīvajā procesā. Definē Satversmes tiesas izveides mērķi un tās nozīmi. Nosauc Eiropas Savienības tiesas un citu starptautisko tiesu veidus. Uzskaita starptautiskās organizācijas, kas ietekmē starptautisko politiku. Nosauc mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus. Definē Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus. Skaidro ar piemēriem Latvijas dalības Eiropas Savienībā nozīmi un mērķus. Nosauc Eiropas Savienības galvenās institūcijas.	Skaidro tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas Latvijā. Analizē šķīrējtiesu un Latvijas Republikas vispārējās jurisdikcijas tiesu darbības atšķirības. Modelē administratīvo lietu virzību iestādē. Skaidro Latvijas Republikas tiesu sistēmas darbību administratīvajā procesā. Izskaidro konstitucionālās sūdzības iesniegšanas gadījumus un kārtību. Izskaidro vērtēšanu Eiropas Savienības un starptautiskajās tiesās principus. Izskaidro starptautisko organizāciju ietekmi uz starptautiskās politikas veidošanu. Raksturo mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus. Izskaidro Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus. Novērtē Eiropas Savienības mērķus un Latvijas dalības ietekmi un nozīmi. Raksturo Eiropas Savienības galvenās institūcijas.
3. Spēj: veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. Zina: efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus. Izprot: sociālo attiecību dažādību.	35% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro jēdzienus stereotipi (piemēram, sociālie, vecuma, dzimuma u.c.), aizspriedumi (piemēram, par kādu cilvēku, cilvēku grupu vai sabiedrības parādību u.c.). Izmantojot piemērus, analizē komunikācijas veidus. Nosauc efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus un konfliktu cēloņus, attīstību un risināšanas stratēģijas. Atpazīst situāciju, kad notiek manipulācija.	Argumentē ar personības īpašībām saistītos stereotipus. Novērtē verbālās un neverbālās saskarsmes aktualitāti. Izmanto dažādus efektīvas saskarsmes paņēmienus modelētā vienkāršā konfliktsituācijā. Salīdzina un analizē pretējus argumentus. Vispārēji analizē agresijas pazīmes un to ietekmi uz attiecībām. Raksturo dažādu grupu veidus un atpazīst dažādus procesus grupā, raksturo tos,

		Vispārēji skaidro ar piemēriem jēdzienus manipulācija, pārliecināšana, viedokļu apmaiņa. Skaidro jēdzienu grupu. Nosauc grupu veidus un procesus grupā, lēmuma pieņemšanas posmus grupā. Atšķir sociālās lomas un statusa nozīmi grupā. Argumentē indivīda uzvedību pūlī un masu ietekmēšanas veidus. Analizē līdera lomu grupā, zina līdera pozīciju un līderības stilus. Analizē un vērtē mūsdienu sabiedrības un dabas vides ētiskās problēmas. Diskutē un vada diskusiju par mūsdienu ētiskajām problēmām, piedāvā to risinājumus.	piedalās grupas lēmuma pieņemšanas procesā modelētā situācijā. Skaidro atšķirības starp sociālajām lomām un statusiem. Saskata indivīdu vai dažādu grupu vērtību sistēmu atšķirības, salīdzina un analizē tās. Novēro un analizē grupas dalībnieku un līdera uzvedību grupā. Argumentē ekoloģiski pieļaujamu attieksmi pret dabu un pamato savu viedokli par dzīvnieku tiesībām, veģetārismu. Izmantojot vairākus piemērus, kritiski izvērtē dažādas ētikas teorijas, saistot tās ar savu pieredzi, skaidro to lietojuma problēmas un iespējas.
4. Spēj: plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. Zina: plānošanas un lēmumu pieņemšanas principus. Izprot: darbinieka motivēšanas un talantu attīstīšanas nozīmi darba kvalitātes paaugstināšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm. Uzskaita pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā. Novērtē efektīvu uzvedības modeli, kas sekmētu karjeras attīstību nākotnē, iegūstot jaunas zināšanas un prasmes par sociālajām attiecībām. Vispārīgi formulē nacionālo un Eiropas institūciju aktivitātes un īstenotās programmas darba, izglītības un apmācību jomās.	Novērtē mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm Izprot pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā. Iegūstot jaunas zināšanas un prasmes par sociālajām attiecībām, veido efektīvu uzvedības modeli, kas sekmē profesionālo izaugsmi. Salīdzina un analizē darba procesus integrētajā perspektīvā, lai izvēlētos sev piemērotu karjeru saskaņā ar personības stiprajām pusēm.
5. Spēj: uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti. Zina: saslimstības struktūras izmaiņas pēdējās desmitgadēs. Izprot: saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību.	20% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro jēdzienus dzīvesveids, veselīgs dzīvesveids, dzīves stils, dzīves kvalitāte u.c. un pamato ar piemēriem no savas pieredzes. Vispārēji izvērtē saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību. Vispārēji raksturo, kas ir tā saucamās "civilizācijas" slimības. Diskutē par iedzīvotāju veselīgu uzturu un fizisko aktivitāšu veicināšanas pasākumiem.	Kritiski izvērtē savu dzīvesveidu un dzīves kvalitāti. Analizē sava un/vai citu cilvēku dzīvesveida (paradumu) iespējamo ietekmi uz veselību. Raksturo "civilizācijas" slimību pazīmes/ simptomus, mijiedarbību ar veselīgu dzīvesveidu, fiziskām aktivitātēm un veselīgu uzturu.

			Argumentē savu uztura izvēli un izvērtē piemērotākās/atbilstošākās fiziskās aktivitātes.
--	--	--	--

Moduļa „Zaļās prasmes” apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas veikt savu profesionālo darbību atbilstoši vides ilgtspējīgai attīstībai, resursus taupošai un energoefektīvai saimniekošanai, kā arī ikdienā pieņemt videi labvēlīgus un zaļajai domāšanai atbilstošus lēmumus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus. 2. Sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu. 3. Novērtēt cilvēku saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. 4. Analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu. 5. Šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus. 6. Ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zaļās prasmes" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu – veido prezentāciju, kurā iekļauj priekšlikumus un secinājumus par ilgtspējīgu resursu izmantošanu savā ikdienā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zaļās prasmes" ir mūžizglītības modulis. Modulis ir integrējams citos moduļos, ja saturs dublējas nozares profesionālās programmas moduļos.

Moduļa „Zaļās prasmes” saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc ilgtspējības pamatideju.	Izskaidro un pamato ilgtspējības pamatideju.
Zina: jēdziena "ilgtspējīga attīstība" skaidrojumu.		Raksturo trīs būtiskākās stratēģijas prioritātes (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls).	Pamato ar piemēru katru no būtiskākajām stratēģijas prioritātēm (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls).
Izprot: ilgtspējīgas attīstības un zaļās domāšanas nozīmīgumu vides un dabas daudzveidības saglabāšanā.		Apraksta cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka dzīvesveida veidošanā. Definē jēdzienu "ilgtspējīga nākotne".	Izvērtē cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka pasaules uzskata veidošanā. Izskaidro jēdzienu "zaļā domāšana", izvērtējot konkrētas situācijas.

2. Spēj: sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu. Zina: dabas resursu racionālas un ilgtspējīgas izmantošanas pamatprincipus. Izprot: dabas kapitāla resursu ilgtspējīgas izmantošanas nozīmīgumu apkārtējās vides saglabāšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā. Skaidro neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas nozīmi/būtību. Skaidro ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas nozīmi.	Analizē atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā. Analizē neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas iespējas. Izvērtē ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas iespējas.
3. Spēj: novērtēt cilvēka saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Zina: bioloģiskās daudzveidības līmeņus; floras un faunas aizsargājamās sugas; invazīvo augu un dzīvnieku sugas; bioloģiskās daudzveidības fragmentāciju; saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; bioloģiskās daudzveidības monitoringu; ekoloģiskās pēdas nospiedumu. Izprot: īpaši aizsargājamo teritoriju un bioloģiskās daudzveidības saistību, saimnieciskās darbības ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām.	20% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus. Nosauc bioloģiskās daudzveidības četrus līmeņus, minot divus raksturojošus piemērus. Vispārīgi raksturo Latvijas floru un faunu, to aizsargājamās sugas. Nosauc desmit Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugas. Raksturo ar trīs piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Nosauc trīs bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus. Nosauc piecus saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē dabas un klimata pārmaiņas. Aprēķina ekoloģiskās pēdas nospiedumu.	Izskaidro cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus. Izskaidro dzīvības procesu daudzveidību, saskatot to vienojošās likumsakarības. Skaidro Latvijas floras un faunas aizsargājamo sugu nozīmi ekosistēmā. Raksturo Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugu ietekmi uz vietējo ekosistēmu. Pamato ar pieciem piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Analizē piecus bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus. Novērtē saimnieciskās darbības veidu (vismaz piecu) ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām – kā saimnieciskā darbība var ietekmēt apkārtējo vidi. Izskaidro ekoloģiskās pēdas nospieduma rezultātus.
4. Spēj: analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu.		Vispārēji skaidro kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana.	Analizē kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana.

Zina: atjaunojamo energoresursu veidus. Izprot: atjaunojamo energoresursu izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē, fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi, energoefektivitātes nozīmi mūsdienās.	15% no moduļa kopējā apjoma	Izvērtē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi. Vispārīgi raksturo videi draudzīgu enerģiju. Nosauc piecus piemērus, kā saimniekošanā un sadzīvē izmanto atjaunojamus energoresursus. Identificē iekārtas, uz kurām attiecas energoefektivitātes marķējums.	Analizē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi. Raksturo videi draudzīgas enerģijas veidus, to izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē. Izskaidro, kā pēc energoefektivitātes marķējuma izvēlēties iekārtas un instrumentus darbam un sadzīvei ar iespējami mazāku enerģijas patēriņu.
5. Spēj: šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus. Zina: atkritumu veidus un videi draudzīgu to apsaimniekošanu; videi draudzīgus sadzīves atkritumu likvidēšanas pasākumus un ieguvumus. Izprot: atkritumu šķirošanas nepieciešamību, atkritumu rašanos sadzīvē un ražošanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.), minot trīs piemērus no katra veida, t.sk. otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus. Nosauc galvenos atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā. Uzskaita piecus videi draudzīgus atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas piemērus. Atpazīst sadzīves atkritumu veidus, bīstamos un ražošanas atkritumus. Izskaidro jēdziena "ilgtspējīga atkritumu apsaimniekošana" būtību.	Raksturo galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.) un otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus. Izskaidro un ar piemēriem pamato atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā. Izvērtē iedzīvotāju atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas iespējas videi draudzīgā veidā. Novērtē sadzīves atkritumu veidus, pamatojoties uz to lietderīgu izmantošanu, identificē bīstamos un ražošanas atkritumus. Pamato ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību.
6. Spēj: ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai. Zina: jēdzienu "cilvēkam veselīga pārtika", "bioloģiskā pārtika", "ģenētiski modificēta pārtika", "E vielas" u.c. skaidrojumu, to būtiskās pazīmes un/vai atšķirības. Izprot: veselīga uztura nozīmi dzīvildzes nodrošināšanā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir organismam nepieciešamās uzturvielas un pārtikas piedevas. Identificē bioloģiski un industriāli ražotās pārtikas atšķirības. Nosauc E vielu iedalījumu un vismaz piecas E vielas, vispārīgi raksturo to ietekmi uz cilvēka veselību. Raksturo praktiski izmantojamus ekomarķējumus.	Izskaidro organismam nepieciešamo uzturvielu un pārtikas piedevu atšķirības. Novērtē atšķirības starp bioloģisko un industriāli ražoto pārtiku. Analizē E vielu iedalījumu, detalizēti raksturo vismaz trīs E vielas no katras grupas, izvērtē zināmākās E vielas uzturā. Analizē un raksturo ekomarķējumus un prot izvēlēties atbilstošākos konkrētai situācijai.

Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1. Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti		
1.1.	3D printeris	1 uz grupu
1.2.	Adatu tipa mitruma mērītājs (kokam)	1 katram izglītojamajam
1.3.	Āmurs, 200 gr.	1 katram izglītojamajam
1.4.	Apaļuma mērs	1 uz grupu
1.5.	Apgaismojuma mērierīces (luksmetri)	1 katram izglītojamajam
1.6.	Aprīkota fotolaboratorija	1 uz grupu
1.7.	Ārējās zibspuldzes	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.8.	Auduma gludināšanas stacija	1 uz grupu
1.9.	Auduma un tapsēšanas materiālu piegriešanas galds	1 uz 10 izglītojamajiem
1.10.	Augstumā regulējams darbagalds	1 katram izglītojamajam
1.11.	Bīdmērs ar mērapjomu 0-125 un nolasīšanas vērtību 0,1	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.12.	Būvmateriālu mitruma mērītājs	1 katram izglītojamajam
1.13.	Darba galds un krēsls	1 katram izglītojamajam
1.14.	Darba instrumentu komplekts (plakanknaibles, īleni, āmuri, urbji, kalti u.c.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.15.	Dekoratīvo pogu valcēšanas, apvilksanas ierīce	1 uz grupu
1.16.	Destilējamā ūdens izgatavošanas ierīce	2 uz grupu
1.17.	Detāļu ģeometrisko parametru mērītājs	1 uz grupu
1.18.	Dornītis	1 katram izglītojamajam
1.19.	Drēbnieka šķēres	1 katram izglītojamajam
1.20.	Dubultspice, 30 cm (abi gali asi, vienā galā vieta, kur ievērt diegu)	1 katram izglītojamajam
1.21.	Ekrāns	1 uz grupu
1.22.	Elektriskais nazis auduma griešanai	1 uz grupu
1.23.	Forceris (īlens kantes formēšanai)	1 katram izglītojamajam
1.24.	Foto aprīkojums (digitālā foto kamera, baterijas, atmiņas kartes, statīvs, apgaismojums)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.25.	Gaisa mobilie nosūcēji ar ķīmiskajiem, putekļu filtriem.	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.26.	Gaisa temperatūras un mitruma mērītājs	1 katram izglītojamajam
1.27.	Gaismas galds	1 uz grupu
1.28.	Garais āmurs	1 katram izglītojamajam
1.29.	Gludais mikrometrs ar mērapjomu 0-25	1 uz 5 izglītojamajiem
1.30.	Gludais mikrometrs ar mērapjomu 25-50	1 uz 5 izglītojamajiem
1.31.	Gludais mikrometrs ar mērapjomu 50-75	1 uz 10 izglītojamajiem
1.32.	Gludais mikrometrs ar mērapjomu 75-100	1 uz 10 izglītojamajiem
1.33.	Grafiskās planšetes darbu vizualizēšanai	1 katram izglītojamajam
1.34.	Īlens, forceris	1 katram izglītojamajam
1.35.	Indikatora dziļuma mērītājs	1 uz 10 izglītojamajiem
1.36.	Indikatora nostiprināšanas turētājs	1 uz 10 izglītojamajiem
1.37.	Karstās līmes pistole	1 uz 2 izglītojamajiem
1.38.	Ķīmisko vielu nosūcēji - stacionārie vai mobilie nosūcēji	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.39.	Ķīmisko vielu uzglabāšanas skapji ar ventilācijas sistēmu	3 uz grupu
1.40.	Koka āmurs	1 katram izglītojamajam
1.41.	Koka, metāla, silikātmateriālu, šķiedru materiāli- dažādu kokmateriālu sugas (priede, bērzs, ozols u.c., akmens materiāli (dolomīts, granīts u.c.), māls, ģipsis, metāla materiāli (dzelzs, bronza,	Atbilstoši programmas īstenošanai

	varš u.c.), šķiedru materiāli. (papīrs, kartons, dažādas tekstilijas u.c.)	
1.42.	Koka, metāla, silikātmateriālu, šķiedru materiālu apstrādes instrumenti (tai skaitā vēsturiskie paraugi), iekārtas	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.43.	Koka, metāla, silikātmateriālu, šķiedru virsmu pārklājumu materiāli – krāsas, lakas, beices utt.	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.44.	Kompresors ar ātrajām pieslēguma vietām	1 uz grupu
1.45.	Krīts, zīmulis, permanentais marķieris (komplekts)	1 katram izglītojamajam
1.46.	Ledusskapis	1 uz grupu
1.47.	Leņķis	1 katram izglītojamajam
1.48.	Liektās adatas, 3 diametri (komplekts)	1 katram izglītojamajam
1.49.	Līmes izsmidzināšanas pistole	1 uz grupu
1.50.	Līmspīles (komplekts, trīs dažādas)	1 katram izglītojamajam
1.51.	Lineāli, dažāda izmēra 3 gab.	1 katram izglītojamajam
1.52.	Lineāls (140 cm auduma piegriešanai)	1 katram izglītojamajam
1.53.	Lockauiņš	1 katram izglītojamajam
1.54.	Materiālu disperso daļu nosūcēji - stacionārie vai mobilie nosūcēji	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.55.	Mēbeļu lentu nostiepšanas instruments, španneris	1 uz 2 izglītojamajiem
1.56.	Mēbeļu skavu pistoles pneimatiskās vai elektriskās	1 katram izglītojamajam
1.57.	Mehāniska prese	1 uz grupu
1.58.	Mehāniskie darba galdi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.59.	Mērierīces (lineāls, mērlente, bīdmērs u.c.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.60.	Mērīšanas galva ar statīvu un turētāju	1 uz 10 izglītojamajiem
1.61.	Metāla āmuri 200g un 400g	1 katram izglītojamajam
1.62.	Multifunkcionālais printeris, kopētājs (A4 un A3 formātam)	1 uz grupu
1.63.	Multimediju projektors un ekrāns	1 uz grupu
1.64.	Naglu cēlājs	1 katram izglītojamajam
1.65.	Naglu stangas, knaibles	1 katram izglītojamajam
1.66.	Naglu, skavu izvilšanas instruments	1 katram izglītojamajam
1.67.	Objektīvi (fiksētais, platleņķa, tālummaiņas, makroobjektīvs)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.68.	Overloks	1 uz 5 izglītojamajiem
1.69.	Papīra giljotīnas un griezēji	1 uz grupu
1.70.	Piegriežamais galds (vismaz 155×200 cm)	1 katram izglītojamajam
1.71.	Plakanknaibles	1 katram izglītojamajam
1.72.	Plakanparalēlie garuma galamērķi (komplekts)	1 uz 2 izglītojamajiem
1.73.	Pulksteņa tipa indikators 10-18	1 uz 10 izglītojamajiem
1.74.	Pulksteņa tipa indikators 18-50	1 uz 10 izglītojamajiem
1.75.	Pulksteņa tipa indikators 50-100	1 uz 10 izglītojamajiem
1.76.	Pulksteņa tipa indikators ar elektronisko ciparu indikāciju (digitālie)	1 uz 10 izglītojamajiem
1.77.	Pulksteņa tipa indikators ar sviru – zobratu pārvadu	1 uz 10 izglītojamajiem
1.78.	Saspiestā gaisa kompresors un saspiestā gaisa pārvadišanas sistēma ar pievadišanu katrai darba vietai	1 uz grupu
1.79.	Skavu cēlājs	1 katram izglītojamajam
1.80.	Skavu pistole	1 katram izglītojamajam
1.81.	Šķēres	1 katram izglītojamajam
1.82.	Skrūvgrieži (dažādi) 5 gab.	Katram izglītojamajam

1.83.	Španeris (instruments, ar kura palīdzību nostiept siksnas)	1 katram izglītojamajam
1.84.	Stacionārais vai portatīvais dators, aprīkots ar moduļa apguvei atbilstošām speciālajām programmām (rastra grafikas, vektorgrafikas) un lietojumprogrammām un pieeju internetam	1 katram izglītojamajam
1.85.	Stangas	1 katram izglītojamajam
1.86.	Statīvs ar statīva "galvu"	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.87.	Štekeri (komplekts, lielas adatas auduma saspraušanai)	1 katram izglītojamajam
1.88.	Stelles	1 uz grupu
1.89.	Šujmašīna mēbeļu audumiem	1 uz grupu
1.90.	Šujmašīnas	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.91.	Svira skava	1 uz 5 izglītojamajiem
1.92.	Taisnā adata, 15 cm gara	1 katram izglītojamajam
1.93.	Taisnvīles šujmašīna	1 uz 5 izglītojamajiem
1.94.	Tapešu nazis	1 katram izglītojamajam
1.95.	Tapsēšanas adatu komplekts 5.gab	1 katram izglītojamajam
1.96.	Tapsētāja cimds	1 katram izglītojamajam
1.97.	Tvaika stacija	1 uz 10 izglītojamajiem
1.98.	Urbjmašīna	1 uz 2 izglītojamajiem
1.99.	UV-lampas	2 uz grupu
1.100.	Vertikālais optimetrs	1 uz grupu
1.101.	Virsmas raupjuma etaloni (komplekts)	2 uz 10 izglītojamajiem
1.102.	Virsmas raupjuma kontaktu mēraparāts	1 uz grupu
1.103.	Skalpeļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.104.	Aušanai nepieciešamās iekārtas (darba galdi, vērpijamais ratiņš u. c.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.105.	Rokdarbiem nepieciešamais aprīkojums (adāmadatas, šujamās adatas, audumi u.c.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.106.	Veļas mašīna	1 uz grupu
1.107.	Elektriskā plīts	1 uz grupu
1.108.	Saldētava -45°	1 uz grupu
2. Materiāli, palīgmateriāli u.tml.		
2.1.	A4 formāta skiču bloks	1 katram izglītojamajam
2.2.	Ādas imitācijas materiāli, dažādi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.3.	Ārējais cietais disks	1 katram izglītojamajam
2.4.	Atstarotāji, dažādu izmēru (sudraba, zelta, melnais, baltais)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.5.	Audums (m2)	2 katram izglītojamajam
2.6.	Aukla malu šūšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.7.	Citi materiāli, līmes, putas utt.	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.8.	Dabīgās ādas materiāls, dažādi veidi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.9.	Darba palīgmateriāli (filtrpapīrs, vate, otas, spakteleļpistas u.c.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.10.	Dažādi detaļas paraugi apaļuma kontrolei (komplekts)	1 uz 15 izglītojamajiem
2.11.	Dažādi detaļas paraugi negluduma kontrolei (komplekts)	1 uz 15 izglītojamajiem
2.12.	Dažādi detaļas paraugi rasējumu griezumam veidošanai (komplekts)	1 uz 15 izglītojamajiem
2.13.	Dažādi detaļas paraugi rasējumu skatu veidošanai (komplekts)	1 uz 15 izglītojamajiem
2.14.	Dažādi detaļas paraugi robežnoviržu kontrolei (komplekts)	1 uz 15 izglītojamajiem
2.15.	Dažādi laboratorijas trauki (kolbas, vārglāzes, cilindri, piestas, lāpstiņas u.c.) un šķīdinātāji	Atbilstoši programmas īstenošanai

2.16.	Dažādi materiāli-koks, silikātmateriāli, metālu veidi, šķiedru materiāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.17.	Dekoratīvais mēbeļu audums	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.18.	Dekoratīvās mēbeļu naglas un naglu lentas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.19.	Dekoratīvo pogu, sagataves, dažādi izmēri	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.20.	Individuālie darba aizsardzības līdzekļu komplekts (darba apģērbs, cimdi, maskas ar gāzu/tvaiku filtriem un sīkdaļu filtriem, aizsargbrilles u.c.)	1 katram izglītojamam
2.21.	Jūraszāles šķiedra	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.22.	Kancelejas piederumu komplekts (A4 formāta papīrs, rakstāmpiederumi)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.23.	Ķīmiskās vielas, šķīdumi- skābes, sārmī, virsmaktīvās vielas, etanols, acetons, terpentīns, destilēts ūdens u.c.	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.24.	Koka platņveida materiāls sēdītēm	1 katram izglītojamajam
2.25.	Kokosa šķiedras materiāls	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.26.	Kokvilnas audums, oderdrēbe	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.27.	Krāsu kārtidžu komplekti printeru uzpildei	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.28.	Līme	1 katram izglītojamajam
2.29.	Līme tekstilmateriālu fiksācijai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.30.	Līmplēve, melna un krāsaina	1 katram izglītojamajam
2.31.	Maisauduma materiāls	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.32.	Mēbeļu skavas un naglas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.33.	Metāla atsperes (dažādu izmēru)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.34.	Palīgmateriāli- skavas, vate, filtrpapīri, koka irbulīši, tehniskās eļļas, ziežvielas, slīppapīri u.c.	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.35.	Papīrs fotogrāfiju drukāšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.36.	Papīrs, kartons, iesienamais materiāls	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.37.	Pirmās palīdzības aptieciņa	1 uz grupu
2.38.	Auduma lentas, dažādi platumi cm	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.39.	Porolona materiāls	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.40.	PVA līme (L)	1 uz grupu
2.41.	Rokas darba instrumenti – zīmuļi (F, HB, H), dzēšgumija, rapidogrāfi 0,5; 0,8), lineāls, cirkulis, īlens, dažādas otiņas, laužamais nazītis, penālis, flomāsteri	1 katram izglītojamajam
2.42.	Rullītis un vannīņa krāsošanas darbiem	1 katram izglītojamajam
2.43.	Sintapona materiāls rullī	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.44.	Šķiedru materiāli (neauti un auti audumi, trikotāža, dažāda veida papīra materiāli, tai skaita bezskābes papīrs un kartons utt.)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.45.	Šņore atsperu siešanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.46.	Sūšanas piederumi (adatas, diegi, šķēres utt.)	1 katram izglītojamajam
2.47.	Tuša, krāsu komplekts, ūdens trauciņš	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.48.	Uzkopšanas līdzekļu komplekts (aprikojums, līdzekļi, materiāli u.c.)	2 uz grupu
2.49.	Vatelīna materiāls rullī	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.50.	Zibatmiņa	1 uz grupu
2.51.	Trauki šķiedru un audumu krāsošanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.52.	Sintētiskās un dabīgas tekstiliju krāsas	Atbilstoši programmas īstenošanai

